

KPS.430.005.2022
Nr ewid. 59/2022/P/22/001/KPS

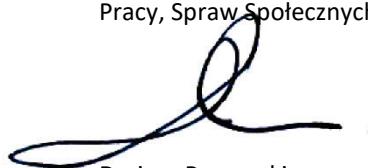
Informacja o wynikach kontroli

Wykonanie budżetu państwa w 2021 r.
w częściach 31 – Praca
i 44 – Zabezpieczenie społeczne
oraz planów finansowych Funduszu Pracy
i Funduszu Solidarnościowego

MISJA

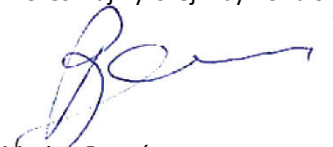
Najwyższej Izby Kontroli jest niezależna, profesjonalna kontrola zadań publicznych w interesie obywateli i państwa

p.o. Dyrektor Departamentu
Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny

Dariusz Rogowski

Zatwierdzam:
Prezes Najwyższej Izby Kontroli

Marian Banaś

Warszawa, dnia 17 maja 2022 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	4
2.	OCENA OGÓLNA	7
3.	UWAGI I WNIOSKI	10
4.	WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 31- PRACA	11
4.1.	DOCHODY BUDŻETOWE.....	11
4.2.	WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH.....	11
4.3.	SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	18
5.	WYNIKI KONTROLI WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU PRACY	20
5.1.	WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO	20
5.2.	SPRAWOZDANIA	27
6.	WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 44 – ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE	28
6.1.	DOCHODY BUDŻETOWE.....	28
6.2.	WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH.....	28
6.3.	SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	35
6.4.	KSIĘGI RACHUNKOWE.....	36
7.	WYNIKI KONTROLI WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU SOLIDARNOŚCIOWEGO	37
7.1.	WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO.....	37
7.2.	SPRAWOZDANIA	42
8.	USTALENIA INNYCH KONTROLI	43
9.	INFORMACJE DODATKOWE	44
10.	ZAŁĄCZNIKI	45
10.1.	DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK FUNKCJONUJĄCYCH W RAMACH CZĘŚCI 31 – PRACA	45
10.2.	KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 31- PRACA	46
10.3.	KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ FUNDUSZU PRACY	47
10.4.	KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 44 – ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE	48
10.5.	KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ FUNDUSZU SOLIDARNOŚCIOWEGO.....	49
10.6.	DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 31 – PRACA	50
10.7.	WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 31- PRACA.....	51
10.8.	ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 31- PRACA	53
10.9.	WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU PRACY.....	54
10.10.	DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 44 – ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE.....	58
10.11.	WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 44 – ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE	59
10.12.	ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 44 – ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE	61
10.13.	WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU SOLIDARNOŚCIOWEGO.....	62
10.14.	WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI.....	65

1. WPROWADZENIE

Cel kontroli

Ocena wykonania budżetu państwa w 2021 r. w częściach 31 – Praca oraz 44 – Zabezpieczenie społeczne oraz wykonanie planów finansowych Funduszu Pracy i Funduszu Solidarnościowego, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta.

Zakres kontroli

- realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich;
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2021 r. w zakresie operacji finansowych;
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań;
- prawidłowość sporządzania ksiąg rachunkowych w części 44;
- nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹, w tym: nadzór nad wykonaniem planów finansowych FP i FS oraz nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 31 i 44;
- planowanie i realizacja przychodów i kosztów oraz efekty realizowanych zadań FP i FS.

Jednostka kontrolowana

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej.

Dysponentem części budżetowych 31 – Praca², 44 – Zabezpieczenie społeczne oraz Funduszu Pracy (dalej: FP) i Funduszu Solidarnościowego (dalej: FS) jest Minister Rodziny i Polityki Społecznej (dalej: Minister).

Minister ustanowił Dyrektora Generalną Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej (dalej: Ministerstwo, MRiPS) dysponentem III stopnia we wszystkich częściach budżetowych oraz dysponentów środków budżetu państwa bezpośrednio podległych dysponentowi części 31:

- II stopnia: Komendanta Głównego Ochotniczych Hufców Pracy (dalej: OHP);
- III stopnia: Dyrektora Głównej Biblioteki Pracy i Zabezpieczenia Społecznego, Dyrektora Zakładu Wydawniczo-Poligraficznego Ministerstwa i Dyrektora Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog” im. Andrzeja Bączkowskiego (dalej: CPS „Dialog”).

Minister ustanowił także dysponentami III stopnia kierowników jednostek podległych Komendantowi Głównemu OHP.

Organizację Ministerstwa zapewniającego obsługę Ministra Rodziny i Polityki Społecznej, określał statut nadany przez Prezesa Rady Ministrów³.

Gospodarka finansowa części 31 i 44 oraz FP i FS podlega rygorom ufp, ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁴, ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁵ oraz przepisów określających gospodarkę środkami budżetowymi i funduszami celowymi, w tym zasady gospodarki finansowej Funduszu Pracy⁶ i Funduszu Solidarnościowego⁷.

W 2021 r. wprowadzono zmiany w strukturze Rady Ministrów – na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 sierpnia 2021 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Rozwoju i Technologii⁸ utworzono Ministerstwo Rozwoju i Technologii w drodze przekształcenia Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii (dalej: MRPiT). Przekształcenie to polegało na wyłączeniu z dotychczasowego MRPiT komórek oraz pracowników obsługujących sprawy działu praca⁹. Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 sierpnia 2021 r. w sprawie przekształcenia Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej¹⁰ komórki te włączono do dotychczasowego MRiPS. Było to przywrócenie stanu z 2020 r., kiedy to w drodze przekształcenia utworzono z mocą od

¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 305, ze zm.; dalej: ufp.

² Do dnia 11 sierpnia 2021 r. dysponentem części 31 był Minister Rozwoju, Pracy i Technologii.

³ Załącznik do zarządzenia nr 150 Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 2021 r. w sprawie nadania statutu MRiPS (M.P. poz. 766).

⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 1129, ze zm., dalej: Pzp.

⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 217, ze zm., dalej: ustawa o rachunkowości.

⁶ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 października 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Funduszu Pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 472).

⁷ Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie gospodarki finansowej Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. poz. 646).

⁸ Dz. U. poz. 1470.

⁹ Z dniem 12 października 2021 r. do MRiPS przeniesiono 337 pracowników finansowanych z części 31, w tym obsługujących FP i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (dalej: FGŚP). W całości zostało przeniesionych pięć departamentów: Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego (dalej: DWF), Departament Prawa Pracy, Departament Rynku Pracy, Departament Funduszy oraz Departament Dialogu i Partnerstwa Społecznego. Do MRiPS wróciły także dwie jednostki podległe ministrowi ds. pracy – CPS „Dialog” im. Andrzeja Bączkowskiego i Zakład Wydawniczo-Poligraficzny w likwidacji oraz cztery jednostki nadzorowane – Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy (dalej: CIOP-PIB), Główna Biblioteka Pracy i Zabezpieczenia Społecznego, Instytut Pracy i Spraw Socjalnych oraz OHP.

¹⁰ Dz. U. poz. 1471, dalej: rozporządzenie w sprawie przekształcenia MRiPS.

6 października 2020 r. Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej¹¹ oraz Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii¹².

Część 31 – Praca

W ramach części 31 budżetu państwa finansowano zadania z zakresu zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu; stosunków i warunków pracy; wynagrodzeń i świadczeń pracowniczych; zbiorowych stosunków pracy i sporów zbiorowych; związków zawodowych i organizacji pracodawców.

Zrealizowane w 2021 r. w części 31 dochody wyniosły 25 932 tys. zł, w tym 4066,7 tys. zł stanowiły dochody uzyskane przez jednostkę objętą kontrolą. W 2021 r. wydatkowano 401 583 tys. zł (łącznie z kwotą 38 404 tys. zł wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego), w tym 63 597 tys. zł stanowiły wydatki Ministerstwa. Z budżetu środków europejskich (dalej: BŚE) wydatkowano 2 255 468 tys. zł, w tym 1179 tys. zł stanowiły wydatki Ministerstwa. Wydatki stanowiły 0,08% wydatków budżetu państwa i 3,09% wydatków budżetu środków europejskich.

Tabele zawierające informacje dotyczące dochodów i wydatków oraz zatrudnienia w jednostkach podległych i funkcjonujących w ramach części 31 – Praca stanowią załączniki nr 10.1, 10.6, 10.7. i 10.8.

Fundusz Pracy

Ze środków FP finansowano, zgodnie z obowiązującymi przepisami, zasiłki dla bezrobotnych, prace interwencyjne, roboty publiczne, szkolenia, przekwalifikowanie bezrobotnych, rozwój poradnictwa zawodowego oraz badania rynku pracy. Ponocono również koszty związane z finansowaniem instrumentów mających na celu przeciwdziałanie negatywnym konsekwencjom pandemii COVID-19, określonych w ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw¹³.

Zrealizowane w 2021 r. przychody FP wyniosły 13 088 420,2 tys. zł, a koszty 13 637 890,7 tys. zł. Stan Funduszu na dzień 31 grudnia 2021 r. wyniósł 29 413 534,5 tys. zł i był o 549 470,5 tys. zł (1,8%) niższy od stanu na początek roku.

Tabela zawierająca informacje dotyczące wykonania planu finansowego Funduszu Pracy stanowi załącznik nr 10.9.

Część 44 – Zabezpieczenie Społeczne

W ramach części 44 – Zabezpieczenie społeczne finansowano zadania z zakresu: rządowych programów pomocy społecznej i wspierania osób starszych; świadczeń socjalnych, zatrudnienia, rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych; zapewnienia pomocy społecznej w realizacji zadań; rozwoju działalności pożytku publicznego i zwiększania aktywności społecznej w funkcjonowaniu państwa; zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia skali tego zjawiska.

Zrealizowane w części 44 dochody wyniosły 830 tys. zł, w tym 242 tys. zł stanowiły dochody uzyskane przez jednostkę objętą kontrolą. W 2021 r. wydatkowano 15 187 180 tys. zł (łącznie kwotą 3024 tys. zł wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego) w tym 82 780 tys. zł stanowiły wydatki Ministerstwa. Z budżetu środków europejskich wydatkowano 319 040 tys. zł. Wydatki w części 44 stanowiły 2,9% wydatków budżetu państwa i 0,4% wydatków budżetu środków europejskich.

¹¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 października 2020 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej (Dz. U. poz. 1735).

¹² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 października 2020 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii (Dz. U. poz. 1736).

¹³ Dz. U. z 2021 r. poz. 2095, ze zm., dalej: ustawa o przeciwdziałaniu COVID-19.

Tabele zawierające informacje dotyczące dochodów i wydatków oraz zatrudnienia w części 44 – Zabezpieczenie społeczne stanowią załączniki nr 10.10, 10.11 i 10.12.

Fundusz Solidarnościowy

W ramach FS realizowano zadania wynikające z ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym¹⁴. Celem Funduszu jest wsparcie społeczne, zawodowe zdrowotne oraz finansowe osób niepełnosprawnych, a także finansowe emerytów i rencistów, o którym mowa w odrębnych przepisach.

Zrealizowane w 2021 r. przychody FS wyniosły 33 749 708 tys. zł, a koszty 30 626 962 tys. zł. Stan Funduszu na koniec roku 2021 wyniósł 5 644 736 tys. zł i był o 4 331 048 tys. zł wyższy od stanu na początek roku.

Tabela zawierająca informacje dotyczące wykonania planu finansowego Funduszu Solidarnościowego stanowi załącznik nr 10.13.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁵.

¹⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1787, dalej: ustawa o Funduszu Solidarnościowym.

¹⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

2. OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli
ocenia pozytywnie
wykonanie budżetu
państwa
w 2021 r. w częściach
31 – Praca
i 44 – Zabezpieczenie
społeczne oraz
wykonanie planów
finansowych w 2021 r.
Funduszu Pracy
i Funduszu
Solidarnościowego

Część 31 – Praca

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w części 31 – Praca.

W wyniku kontroli zrealizowanych wydatków budżetu państwa, wydatków budżetu środków europejskich, stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi, określonych w ufp. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Kontrolą objęto 38,8% wydatków dysponenta III stopnia finansowanych z budżetu państwa i 100% wydatków finansowanych z budżetu środków europejskich. Ustalona nieprawidłowość dotyczyła zamówienia publicznego i polegała na zawyżeniu w umowie maksymalnego wynagrodzenia Wykonawcy o 1260,4 tys. zł. Nieprawidłowość ta nie miała istotnego wpływu na ocenę wykonania budżetu państwa w 2021 r.

NIK oceniła pozytywnie efekty uzyskane w wyniku wydatkowania środków, wykorzystanie rezerw celowych, prawidłowość dokonanych blokad oraz przestrzeganie ustalonych dla części 31 limitów wydatków, w tym limitów środków na wynagrodzenia.

NIK oceniła pozytywnie organizację przejścia części 31 przez MRiPS w trakcie roku budżetowego. Stwierdzono jednak, że brak precyzyjnych procedur dotyczących przenoszenia części budżetowych pomiędzy ministerstwami, powoduje konieczność podejmowania działań doraźnych, co może skutkować dezorganizacją pracy. Nie została np. dokończona procedura przekazywania składników majątkowych z MRiPS do MRPiT w związku ze zmianami w strukturze Rady Ministrów przeprowadzonymi w 2020 r., a w konsekwencji opóźniła się procedura przekazywania ich z powrotem przez MRiT do MRiPS w 2021 r. NIK zwraca uwagę na ryzyko niedostatecznej kontroli nad własnymi składnikami majątku przez MRiPS.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 31 przedstawiona została w załączniku 10.2. do niniejszej informacji.

Fundusz Pracy

NIK ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego FP na rok 2021.

W wyniku kontroli próby kosztów związanych z obsługą FP, które stanowiły 0,14% kosztów ogółem, stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ufp. Nie stwierdzono niecelowego oraz niegospodarnego wydatkowania środków.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły organizacji naboru na realizację projektów pilotażowych pod nazwą „Nowe spojrzenie – nowe możliwości”. Polegały na rekomendowaniu do dofinansowania projektów bez zastosowania kryteriów oceny merytorycznej, nierzetelnym dokumentowaniu oceny merytorycznej oraz niepoddaniu ponownej ocenie merytorycznej wszystkich złożonych wniosków. Nie miały one istotnego wpływu na ocenę wykonania planu finansowego.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania planu finansowego Funduszu Pracy przedstawiona została w załączniku 10.3. do niniejszej informacji.

Część 44 – Zabezpieczenie Społeczne

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w części 44 – Zabezpieczenie społeczne.

W wyniku kontroli wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich nie stwierdzono niecelowego wydatkowania środków

publicznych. Badaniem objęto 22,7% wydatków dysponenta III stopnia finansowanych z budżetu państwa i 90,1% wydatków finansowanych z budżetu środków europejskich. W rezultacie wydatkowania środków zrealizowano cele prowadzonej działalności. Dysponent części 44, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ufp sprawował nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu.

Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła zbyt późnego podpisania umowy na świadczenie usługi związanej z zakupem przestrzeni reklamowej na zewnętrznych nośnikach typu outdoor, na potrzeby kampanii informacyjnych MRiPS oraz zbyt krótkiego okresu jej realizacji, co przy przyjętym sposobie kalkulacji wynagrodzenia dla wykonawcy było niekorzystne dla zamawiającego i skutkowało wydatkowaniem w sposób niegospodarny kwoty 1714,4 tys. zł. Nie miała ona istotnego wpływu na ocenę wykonania budżetu.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 44 przedstawiona została w załączniku 10.4. do niniejszej informacji.

Fundusz Solidarnościowy

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego Funduszu Solidarnościowego na 2021 r.

W wyniku kontroli próby kosztów związanych z obsługą FS, które stanowiły 0,17% kosztów ogółem, stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ufp. Nie stwierdzono niecelowego oraz niegospodarnego wydatkowania środków. Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła niezaakceptowania w terminie 68 sprawozdań złożonych przez realizatorów programów resortowych, co było niezgodne z zasadami przeprowadzania monitoringu z realizacji ww. programów. Nie miała ona istotnego wpływu na ocenę wykonania planu finansowego FS.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania planu finansowanego Funduszu Solidarnościowego przedstawiona została w załączniku 10.5. do niniejszej informacji.

Sprawozdania

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2021 r. przez dysponenta części 31 i 44 i sprawozdań jednostkowych urzędu obsługującego Ministra Rodziny i Polityki Społecznej.

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 31 i 44 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość, a w części 44, w której badano księgi rachunkowe, także rzetelność sporządzania sprawozdań budżetowych, w tym z budżetu środków europejskich, sprawozdań w zakresie operacji finansowych, z uwzględnieniem sprawozdań dysponenta III stopnia. Skontrolowane sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Sprawozdania przedstawiają wiarygodne dane o dochodach i wydatkach oraz związanych z nimi należnościach i zobowiązaniach. Na podstawie przeprowadzonej kontroli ksiąg rachunkowych w części 44, stanowiących podstawę sporządzenia wyżej wymienionych sprawozdań, nie zidentyfikowano nieprawidłowości, które wskazywałyby, że księgi te w zakresie obejmującym zapisy dotyczące dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań prowadzone były nieprawidłowo.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość sporządzania sprawozdań za 2021 r. z wykonania planu finansowego Funduszu Pracy i Funduszu Solidarnościowego oraz sprawozdania za IV kwartał 2021 r. w zakresie operacji finansowych.

Sprawozdania zostały sporządzone prawidłowo, na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań.

Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, stosownie do przepisów rozporządzeń: Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁶, Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych¹⁷, a także Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym¹⁸.

¹⁶ Dz. U. z 2020 r. poz. 1564, ze zm.

¹⁷ Dz. U. poz. 2396, ze zm.

¹⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 1731.

3. UWAGI I WNIOSKI

UWAGA

Przychody Funduszu Solidarnościowego w 2021 r. zostały zrealizowane na poziomie 33 749 708 tys. zł. Pochodziły one m.in. z wpłaty z budżetu państwa przekazanej przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego w wysokości 12 235 000 tys. zł¹⁹ oraz dotacji celowej w kwocie 1 458 000 tys. zł. Poziom zobowiązań Funduszu Solidarnościowego na koniec 2021 r. wyniósł 19 504 268 tys. zł. Na zobowiązania te złożyły się pożyczki, zaciągnięte w latach 2019–2020, tj. 8 000 000 tys. zł z FP oraz 11 504 268 tys. zł z Funduszu Rezerwy Demograficznej (dalej: FRD). Pożyczka z FRD z 2020 r. podlega spłacie począwszy od 2026 r. (roczna rata w wysokości 750 000 tys. zł). Spłacie podlegają również dwie pożyczki z FP – pierwsza od 2023 r., a druga od 2030 r. (rata roczna nie niższa niż 300 000 tys. zł).

Obciążenie FS spłatą rat może mieć wpływ na płynność finansową Funduszu, a także zagrozić realizacji bieżących zadań. Zwłaszcza, że koszty FS w latach 2019–2021 miały tendencję wzrostową (odpowiednio: 9 436 418 tys. zł, 19 567 689 tys. zł, 30 626 962 tys. zł). Natomiast przychody (bez wpłat z budżetu i dotacji) wyniosły 20 056 708 tys. zł, co pokrywało 65,5% kosztów poniesionych na zadania realizowane przez Fundusz. W 2021 r. na Fundusz nałożono nowe zadania. Oprócz wypłaty w 2021 r. tzw. „trzynastych” emerytur, wypłacono z jego środków również tzw. „czternaste” emerytury, co spowodowało wzrost kosztów z tego tytułu o 93,8%. Dodatkowe roczne świadczenie pieniężne dla emerytów i rencistów w 2021 r. wyniosły łącznie – 22 188 108 tys. zł i stanowiły 72,4% kosztów FS ogółem.

W ocenie NIK, mimo iż działania te miały umocowanie w regulacjach ustawowych, finansowanie nowych zadań za pośrednictwem Funduszu wpisuje się w tendencję do wydatkowania środków poza budżetem, co wpływa na ograniczenie przejrzystości stanu finansów publicznych.

WNIOSEK

**Minister Rodziny
i Polityki Społecznej**

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w zakresie zamówień publicznych i organizacji projektów i programów finansowanych z FP i FS oraz problemami systemowymi Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

Wzmocnienie mechanizmów kontroli zarządczej zgodnie z wymogami art. 68 ufp, w szczególności nad:

- przeprowadzaniem zamówień publicznych, m.in. w celu dbałości o interes zamawiającego i zachowania zasady gospodarności;
- organizacją i przeprowadzaniem konkursów organizowanych w ramach projektów i programów w celu zachowania zasady gospodarności, obiektywizmu przy przyznawaniu dofinansowania i ograniczenia mechanizmów korupcjogennych (uznaniowości) oraz przestrzegania terminów i innych zasad określonych w programach.

¹⁹ Zgodnie z art. 74 ustawy z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 (Dz. U. poz. 2400, ze zm., dalej: ustawa o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021).

4. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 31 – PRACA

4.1. DOCHODY BUDŻETOWE

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r., kontrola dochodów budżetowych w części 31 – Praca została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

W ustawie budżetowej na rok 2021 z dnia 20 stycznia 2021 r.²⁰, w części 31 – Praca zaplanowano dochody w wysokości 28 672 tys. zł. Zrealizowane dochody wyniosły 25 932 tys. zł (90,4% planu) i były wyższe o 0,1% w porównaniu do 2020 r.

Na kwotę uzyskanych dochodów złożyły się głównie:

- dochody Ochotniczych Hufców Pracy w wysokości 19 328 tys. zł (74,5% dochodów ogółem), pochodzące m.in. z refundacji wynagrodzeń pracowników młodocianych oraz usług świadczonych w ramach prowadzonej przez jednostki OHP praktycznej nauki zawodu;
- dochody dysponenta III stopnia w wysokości 4066,7 tys. zł (15,7% dochodów ogółem) pochodzące głównie z wpłat dokonywanych przez fundusze celowe do budżetu państwa – koszty obsługi FGŚP i zwrot środków z FP;
- dochody z odsetek od środków wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur w ramach projektów realizowanych z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020 (dalej: PO WER) w wysokości 2216 tys. zł (8,5% dochodów ogółem).

Na koniec 2021 r. wystąpiły należności w kwocie 1702 tys. zł, o 15,1% niższe w porównaniu do 2020 r.

Na tę kwotę składały się m.in. należności:

- ze zwrotów dotacji i płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub z naruszeniem procedur, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości oraz z odsetek od tych dotacji i płatności (881 tys. zł);
- z nieopłaconych usług OHP (373 tys. zł);
- wpłat dokonywanych przez fundusze celowe do budżetu państwa (FGŚP – 187 tys. zł).

Zaległości netto według stanu na 31 grudnia 2021 r. wyniosły 1412 tys. zł i były wyższe o 43,6% od zaległości na koniec 2020 r. Dotyczyły one głównie nieopłacenia usług na rzecz OHP (331 tys. zł) oraz wpływów ze zwrotów dotacji i płatności wraz z odsetkami wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem (łącznie 881 tys. zł).

Tabela zawierająca informacje dotyczące dochodów w części 31 – Praca stanowi załącznik nr 10.6.

4.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

4.2.1. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA

W ustawie budżetowej wydatki w części 31 zostały zaplanowane w wysokości 408 311 tys. zł. W wyniku dokonanych w ciągu roku zmian w planie wydatków, ich kwota uległa zwiększeniu do 443 322 tys. zł, tj. o 41 739 tys. zł. Wydatki wyniosły 401 583 tys. zł (łącznie z kwotą 38 404 tys. zł wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego), tj. 98,4% planu według ustawy budżetowej i 90,6% planu po zmianach. W porównaniu do 2020 r. wydatki były mniejsze o 12,6%.

Wydatki budżetowe według grup ekonomicznych przedstawiały się następująco:

- wydatki bieżące jednostek budżetowych – 357 698 tys. zł, tj. 91,4% planu po zmianach;
- wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków UE – 33 838 tys. zł, tj. 96,0% planu po zmianach;
- wydatki majątkowe – 4437 tys. zł, tj. 39,9% planu po zmianach;
- świadczenia na rzecz osób fizycznych – 3955 tys. zł, tj. 99,5% planu po zmianach;
- dotacje celowe – 1655 tys. zł, tj. 99,9% planu po zmianach.

²⁰ Dz. U. poz. 190, ze zm., dalej: ustawa budżetowa.

Wydatki dysponenta III stopnia zostały zrealizowane w wysokości 63 597 tys. zł, co stanowiło 95% planu po zmianach. W porównaniu do 2020 r. wydatki dysponenta III stopnia były mniejsze o 27 488 tys. zł, tj. o 30,2%.

Wydatki dysponenta III stopnia kształtowały się następująco:

- wydatki bieżące – 53 965 tys. zł (95,2% planu po zmianach);
- współfinansowanie projektów z udziałem środków UE – 9394 tys. zł (94,0% planu po zmianach);
- wydatki majątkowe – 208 tys. zł, tj. 61,8% planu po zmianach;
- świadczenia na rzecz osób fizycznych – 30 tys. zł, tj. 68,2% planu po zmianach.

Według stanu na koniec 2021 r. zobowiązania w części 31 wyniosły ogółem 15 365 tys. zł i były o 1,3% niż na koniec 2020 r. Obejmowały one głównie wydatki na wypłatę dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi dla pracowników Ministerstwa (2487,7 tys. zł) i jednostek podległych (12 685,6 tys. zł). W 2021 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne oraz odsetki z tytułu nieterminowych płatności.

Badaniem objęto 46 dowodów księgowych²¹ o łącznej wartości 20 537,1 tys. zł (kwota finansowana z części 31). Próba została wylosowana metodą monetarną (MUS²²). Doboru próby wydatków do badania dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadających pozapłacowym wydatkom budżetowym. Dodatkowo badaniem objęto pięć dowodów księgowych, dobranych w sposób celowy, z tytułu których z części 31 wydatkowano 427,5 tys. zł. Łącznie zbadano 51 dowodów księgowych na kwotę 20 964,6 tys. zł, które stanowiły 33% wydatków dysponenta III stopnia, w tym wydatki majątkowe na kwotę 124,7 tys. zł²³, które stanowiły 59,6% ogółu tego rodzaju wydatków poniesionych w 2021 r. przez dysponenta III stopnia. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie badanych wydatków.

Rezerwy celowe

W 2021 r. plan wydatków w części 31 zwiększono środkami pochodzącymi z rezerw celowych – dwie decyzje Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej (dalej: Minister Finansów) w wysokości 326 tys. zł. Z przyznanych rezerw wydatkowano 218,4 tys. zł.

Badaniem objęto wykorzystanie 100% rezerw. Stwierdzono, że środki z rezerwy celowej²⁴ w kwocie 218,4 tys. zł wykorzystano w całości, zgodnie z przeznaczeniem, tj. na sfinansowanie zadań w obszarze zdrowia wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025²⁵. Wydatkowano je na pokrycie kosztów Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego, przeznaczonych na realizację zadania z NPZ w ramach profilaktyki chorób zawodowych związanych z pracą żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz wzmocnienia zdrowia pracujących, edukacji w zakresie zarządzania zdrowiem starzejących się pracowników oraz opracowania upowszechnienia instrumentów promujących zdrowie i zachowania prozdrowotne w środowisku pracy.

Rezerwy celowej²⁶ uruchomionej w kwocie 108 tys. zł, której dysponentem były OHP, nie wydatkowano. Niezrealizowanie wydatków wynikało z niewyłonienia przez OHP w ramach postępowania przetargowego wykonawcy zadania „Budowa instalacji fotowoltaicznej w 6–4 Ośrodku Szkolenia i Wychowania w Trzebini”. Na wniosek MRiPS w dniu 30 grudnia 2021 r. dokonano korekty decyzji Ministra Finansów z dnia 26 czerwca 2021 r.

W zakresie realizacji rezerw celowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

Blokady

W 2021 r. Minister podjął osiem decyzji o blokowaniu wydatków budżetu państwa²⁷ na łączną kwotę 4974,9 tys. zł. Dwie decyzje zostały podjęte w listopadzie, a sześć w grudniu. Minister Finansów na podstawie tych blokad dokonał zmniejszenia planu finansowego o ww. kwotę.

²¹ 36 dowodów księgowych z zestawienia za dziewięć miesięcy – od stycznia do września 2021 r. (z dziennika MRiT) oraz 10 wylosowanych z zestawienia za trzy miesiące – od października do grudnia 2021 r. (z dziennika MRiPS).

²² Z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

²³ Zadanie inwestycyjne dot. rozbudowy CPS Dialog przy ul. Limanowskiego 23 (111,1 tys. zł) i kupno komputera (13,5 tys. zł).

²⁴ Poz. 64.

²⁵ Dz. U. poz. 642. Decyzja nr MF/FS9.4143.3.58.2021.MF.4329 z dnia 15 października 2021 r.

²⁶ Środki przyznane decyzją MF na wniosek MRPiT z dnia 28 czerwca 2021 r.

²⁷ Na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 ufp.

Dysponent części wnioskuje o dokonanie blokad w związku z oszczędnościami, które powstały m.in. w wyniku niewykorzystania w okresie epidemii SARS-CoV-2 części środków na realizację projektów. Dotyczyło to wydatków realizowanych ze środków europejskich, głównie z PO WER (sześć z ośmiu blokad). Badaniem objęto pięć blokad o najwyższej wartości na łączną kwotę 4768,1 tys. zł:

- blokada 2000 tys. zł dotyczyła niewykorzystanych środków przeznaczonych na realizację projektów konkursowych w ramach PO WER²⁸;
- blokada 1775,4 tys. zł dotyczyła niewykorzystanych środków przeznaczonych na realizację projektu Pomoc Techniczna w ramach PO WER i wynikała z niższych niż planowano wydatków na zlecenia kontroli projektów konkursowych i pozakonkursowych wykonawcom zewnętrznym, usługi cateringowe, badania ewaluacyjne, usługi związane z promocją i informacją, zakup sprzętu i oprogramowania oraz niższych kosztów eksploatacyjnych budynków, szkoleń, kursów i studiów dla pracowników zaangażowanych we wdrażanie Programu, a także niezrealizowania części zamówień publicznych w związku z brakiem faktycznego zapotrzebowania²⁹;
- blokada 624,4 tys. zł dotyczyła oszczędności powstałych przy realizacji projektów konkursowych w ramach PO WER i wynikała z konieczności poprawienia przez beneficjentów wniosków o płatność, wobec czego środki nie zostały wypłacone w 2021 r., przesunięcia na rok kolejny terminu podpisania nowych umów o dofinansowanie oraz wydatków inwestycyjnych w niektórych projektach dotyczących wsparcia tworzenia centrów usług społecznych i rozwoju dostarczanych przez nie usług³⁰;
- blokada 239 tys. zł dotyczyła niewykorzystanych środków przeznaczonych na realizację projektu „Wsparcie realizacji badań panelowych osób w wieku 50 lat i więcej w międzynarodowym projekcie Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE)” w ramach PO WER. Oszczędności wynikały m.in. z niższych wydatków na delegacje krajowe i zagraniczne ze względu na pandemię koronawirusa SARS-CoV-2 oraz z rezygnacji z budowy planowanego wcześniej narzędzia informatycznego³¹;
- blokada 129,3 tys. zł dotyczyła niewykorzystanych środków przeznaczonych na realizację projektu „Termomodernizacja budynków Ochotniczych Hufców Pracy” w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 i wynikała z oszczędności powstałych po rozstrzygnięciu postępowań przetargowych oraz z mniejszych wydatków na wynagrodzenia wraz z pochodnymi³².

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie dokonywania blokad.

Prezes Rady Ministrów nie wydawał w 2021 r. dysponentowi części 31 wiążących poleceń wpłaty na Fundusz Przeciwdziałania COVID (dalej: FPC)³³. Środki z blokad zostały wypłacone na rachunek tego Funduszu przez Ministra Finansów.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych

W 2021 r. w ramach części 31 zawarto 26 umów cywilnoprawnych z osobami fizycznymi nie prowadzącymi działalności gospodarczej na łączną kwotę 133,1 tys. zł (22 MRPiT i cztery MRiPS). Umowy te dotyczyły głównie ocen merytorycznych wniosków o przyznanie dofinansowania z Europejskiego Funduszu Społecznego (dalej: EFS)³⁴. Cztery umowy zawarto z osobami pracującymi w miesięczniku „Dialog” i kwartalniku „Rynek pracy”. Dwie umowy zawarto z ekspertami zewnętrznymi na sporządzenie oceny merytorycznej II stopnia projektu pozakonkursowego (przejęte z MRiT) i dwie na sporządzenie oceny merytorycznej II stopnia projektu pozakonkursowego (w ramach PO WER).

W ramach dysponenta III stopnia wydatkowano w 2021 r. 9,6 tys. zł z tytułu dwóch umów zlecenia zawartych w 2020 r. z dwiema osobami. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zawierania umów cywilnoprawnych.

²⁸ Decyzja nr 31.4143.12.7.2021.BD.POWER z 3 grudnia 2021 r.

²⁹ Decyzja nr 31.4143.12.11.2021.BD.POWER z 27 grudnia 2021 r.

³⁰ Decyzja nr 31.4143.12.10.2021.BD.POWER z 27 grudnia 2021 r.

³¹ Decyzja nr 31.4143.12.9.2021.BD.POWER z 27 grudnia 2021 r.

³² Decyzja nr 31.4143.12.4.2021.BD.PO IIŚ 2014-2020 z 30 listopada 2021 r.

³³ W trybie art. 69 ust. 2 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568, ze zm.).

³⁴ 18 umów.

Zamówienia publiczne

W 2021 r. w wyniku przeprowadzonych postępowań o zamówienie publiczne w oparciu o Pzp, zawarto dziewięć umów na łączną kwotę 42 529,3 tys. zł, w ramach których wydatkowano 1045,4 tys. zł finansowane lub współfinansowane z części 31.

W 2021 r. w ramach postępowań o zamówienie publiczne z wyłączeniem Pzp zawarto 59 umów na łączną kwotę 2882,9 tys. zł, w ramach których poniesiono wydatki w kwocie 634,4 tys. zł finansowane lub współfinansowane z części 31.

Badaniem objęto cztery zamówienia publiczne o łącznej wartości 3823,1 tys. zł, w tym jedno przeprowadzone w trybie Pzp oraz trzy poniżej progu 130 tys. zł netto, udzielone z wyłączeniem Pzp, na które z części 31 poniesiono wydatki w wysokości 427,5 tys. zł.

W trybie przetargu nieograniczonego udzielono zamówienia na wykonanie 250 kontroli projektów w ramach PO WER. Wartość zawartej umowy wyniosła 3535,9 tys. zł, z czego w 2021 r. z części 31 poniesiono wydatek w wysokości 295 tys. zł.

Stwierdzono nieprawidłowość polegającą na tym, że maksymalne wynagrodzenie wykonawcy zostało określone w umowie na wartość wyższą niż wynikająca z cen jednostkowych wskazanych w ofercie wybranej jako najkorzystniejsza. W umowie nr 331/UM/2021/0011 z 6 lipca 2021 r. dotyczącej wykonania usługi polegającej na przeprowadzeniu maksymalnie 250 kontroli w siedzibie beneficjenta i maksymalnie 250 wizyt monitoringowych, w tym kontroli zdalnych („zza biurka”), realizowanych w ramach Osi Priorytetowej II PO WER 2014–2020, maksymalne wynagrodzenie wykonawcy zostało zawyżone o 1260,4 tys. zł.

Wynagrodzenie w umowie zostało określone na 3535,9 tys. zł brutto. Kwota ta nie odpowiadała cenom jednostkowym wskazanym przez wykonawcę w złożonej ofercie, która została wybrana jako najkorzystniejsza w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego nr BDG-V.2611.2.2021.KG. Maksymalne wynagrodzenie wykonawcy zgodnie z treścią złożonej przez niego oferty wynosiło 2275,5 tys. zł³⁵. Rozliczenia z wykonawcą były prowadzone zgodnie z cenami jednostkowymi przedstawionymi w ofercie i również ujętymi w umowie. Tym samym nie doszło do wydatkowania środków w sposób niegospodarny.

Badaniem objęto także trzy zamówienia, udzielone z wyłączeniem stosowania Pzp (poniżej progu 130 tys. zł) dobrane w sposób celowy o łącznej wartości 287,2 tys. zł, na które z części 31 poniesiono wydatki w łącznej wysokości 132,5 tys. zł:

- zamówienie publiczne na usługę zaprojektowania, wykonania i montażu karniszy, firan oraz zasłon w biurowych pomieszczeniach reprezentacyjnych Ministerstwa. Wartość zawartej umowy wynosiła 68,9 tys. zł, z czego w 2021 r. z części 31 wydatkowano 28,9 tys. zł;
- zamówienie publiczne w zakresie zakupu, dostawy i montażu gabinetowych oraz biurowych mebli. Wartość zawartej umowy wynosiła 70,3 tys. zł. W 2021 r. z części 31 wydatkowano 29,5 tys. zł;
- zamówienie publiczne na usługę organizacji i promocji wydarzenia: Pracodawca PRO FAMILIA organizowanego w dniu 22 listopada 2021 r. Wartość zawartej umowy wynosiła 148 tys. zł. W 2021 r. z części 31 wydatkowano 74 tys. zł.

W wyniku badania stwierdzono, że zamówienia te zostały udzielone zgodnie z regulacjami wewnętrznymi obowiązującymi w MRiPS.

MRiPS/MRPiT prawidłowo wywiązywały się z obowiązku publikacji i zapewnienia aktualności planu postępowań o udzielenie zamówień w 2021 r. Zarówno plan jak i jego aktualizacja były zamieszczane na stronie internetowej zamawiającego oraz w Biuletynie Zamówień Publicznych.

MRiPS/MRPiT przekazały Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych do dnia 1 marca 2022 r. sprawozdania o udzielonych zamówieniach.

³⁵ Wykonawca zaproponował w ofercie następujące ceny jednostkowe: za przeprowadzenie jednej kontroli w siedzibie Beneficjenta: 6765 zł; za przeprowadzenie wizyty monitoringowej: 2337 zł; za przeprowadzenie jednej kontroli w formie zdalnej (zza biurka): 6027 zł; za przeprowadzenie wizyty monitoringowej w formie zdalnej (zza biurka): 1845 zł. Przedmiot umowy polegał na przeprowadzeniu maksymalnie 250 kontroli w siedzibie Beneficjenta i maksymalnie 250 wizyt monitoringowych. Tym samym maksymalne wynagrodzenie Wykonawcy mogło wynieść $6765 \text{ zł} \times 250 + 2337 \text{ zł} \times 250 = 1\,691\,250 \text{ zł} + 584\,250 \text{ zł} = 2\,275\,500 \text{ zł}$.

Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe w 2021 r. wyniosły 4437 tys. zł, tj. 39,9% planu po zmianach i były one o 29,7% mniejsze od wydatków w 2020 r.

W planie rzeczowo-finansowym wydatków inwestycyjnych budżetu państwa na 2021 r. zaplanowano do realizacji dwa zadania dotyczące Ministerstwa – Przebudowę i modernizację budynku, pomieszczeń i infrastruktury technicznej w siedzibie MRiPS przy ul. Żurawiej 4a w Warszawie i Rozbudowę CPS „Dialog” przy ul. Limanowskiego 23 w Warszawie oraz 10 zadań inwestycyjnych dotyczących OHP, na które zaplanowano 8587,1 tys. zł, a wydatkowano 2858,1 tys. zł (33,3%). Niższe wykonanie wydatków wynikało z przesunięcia terminów realizacji jednego zadania w MRiPS i czterech w OHP.

Zaplanowano trzy zakupy inwestycyjne dla Ministerstwa, jeden dla CPS „Dialog” i dwa dla Komendy Głównej OHP (dalej: KG OHP), na które w planie po zmianach przewidziano 2533,6 tys. zł. Wykonanie wyniosło 62,3%. Niższe wykonanie wynikało z niepełnej wymiany wyeksploatowanych środków transportu przez KG OHP.

Wydatki niewygasające z upływem roku budżetowego

W ramach części 31 wydatki, które w roku 2020 nie wygasły z upływem roku budżetowego wystąpiły w OHP. Dotyczyły 13 zadań inwestycyjnych podjętych przez KG OHP w Warszawie i 12 komend wojewódzkich OHP na łączną kwotę 3090,6 tys. zł. W 2021 r. z tej kwoty wydatkowano 2398 tys. zł. Przy realizacji ośmiu zadań inwestycyjnych środki wydatkowano zgodnie z przeznaczeniem, w całości i zgodnie z terminem zawartym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2020 nie wygasają z upływem roku budżetowego³⁶. W przypadku pięciu zadań wydatkowano niższe środki niż zaplanowano:

- na realizację zadania „Budowa zaplecza gastronomicznego, administracyjnego i sal dydaktycznych przy budynku internatu Ośrodka Szkolenia i Wychowania w Niechanowie” zaplanowano 1497 tys. zł, a wydatkowano 838,2 tys. zł. W związku z niewykonaniem przez wykonawcę w terminie całego przedmiotu zamówienia i nieodebraniem kolejnego etapu budowy, wszelkie prace budowlane zostały wstrzymane do momentu rozstrzygnięcia sporu z wykonawcą, co spowodowało, że kwota 658,8 tys. zł nie została wydatkowana;
- na zadanie „Docieplenie hali warsztatowej w OSiW Mrągowo” zaplanowano 87,5 tys. zł. Nie wydatkowano 24 tys. zł, ponieważ czas realizacji zamówienia stolarki bramowej budynku spełniającej normy przekraczał wymagany termin zakończenia i rozliczenia zadania;
- w pozostałych trzech zadaniach³⁷ wydatkowano mniejsze niż zakładano środki z uwagi na wynik postępowania przetargowego.

W 2021 r. wystąpiły w części 31 wydatki, które nie wygasły z końcem roku budżetowego i zostały przez MRiPS zgłoszone do ujęcia w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2021 nie wygasają wraz z upływem roku budżetowego³⁸. Łączna kwota zgłoszonych wydatków, które nie wygasły z końcem roku budżetowego 2021 wyniosła 38 403,8 tys. zł. Złożyło się na nią 19 zadań, w tym: dodatkowy fundusz motywacyjny w wysokości 1381,5 tys. zł (MRiPS – cztery zadania); dodatkowy fundusz motywacyjny w wysokości 8068,7 tys. zł (OHP – trzy zadania); jedno zadanie inwestycyjne w budynkach Ministerstwa; dwa remontowe i jedno dotyczące rozbudowy systemu Quorum oraz osiem zadań inwestycyjnych w OHP.

Ujęcie tych wydatków w zestawieniu wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego spełniało warunki określone w art. 181 ufp. Przeniesienie części wydatków na zadania inwestycyjne i remontowe do wydatków niewygasających uzasadnione natomiast było przedłużającymi się procedurami zakupowymi i przetargowymi, wynikającymi m.in. z pandemii oraz dynamicznych zmian na rynku budowlanym (wzrost cen).

Dotacje celowe

W ustawie budżetowej na rok 2021 w części 31 zaplanowano dotacje celowe w wysokości 1720 tys. zł. W ciągu roku plan zmniejszono do 1657 tys. zł, a wydatkowano 1655 tys. zł, tj. 99,9% planu po zmianach. Dotacje w całości zostały przeznaczone na realizację zadania polegającego na opłaceniu do

³⁶ Dz. U. poz. 2422.

³⁷ Wymiana sieci centralnego ogrzewania w węźle ciepłowniczym w Toruniu, remont pomieszczeń w OSiW w Grudziądzu, remont klatek schodowych i dostosowanie ich do warunków ppoż. w OSZ w Radomiu.

³⁸ Dz. U. poz. 2407, dalej: rozporządzenie w sprawie wydatków niewygasających.

95% każdej ze składek członkowskich w międzynarodowych organizacjach związkowych reprezentujących interesy osób wykonujących pracę zarobkową wobec instytucji Unii Europejskiej.

Na rachunkach bankowych wydatków MRiPS wg stanu na dzień 31 stycznia 2022 r. w części 31 pozostawały środki, które pochodziły ze zwrotów niewykorzystanych dotacji celowych (głównie w ramach PO WER) udzielonych w 2021 r. Środki te 4 lutego 2022 r. zostały przekazane na centralny rachunek wydatków 2021 r., tj. zgodnie z § 22 ust. 10 i 11 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa³⁹. Szczegóły opisano w obszarze 4.2.2. Wydatki budżetu środków europejskich w części 31.

Tabela zawierająca informacje dotyczące wydatków w części 31 – Praca stanowi załącznik nr 10.7.

Zatrudnienie i wynagrodzenia

Przeciętne zatrudnienie w części 31 w 2021 r., w przeliczeniu na pełnozatrudnionych, wynosiło 5752,6 etatów i było niższe w porównaniu z 2020 r. o 164,1 etaty. Wydatki na wynagrodzenia wyniosły 212 741 tys. zł i były większe w porównaniu z 2020 r. o 3824 tys. zł. Limit wydatków na wynagrodzenia (220 833 tys. zł wg planu po zmianach) nie został przekroczony. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wynosiło 3082 zł i w porównaniu z 2020 r. było wyższe o 140 zł.

W 2021 r. przeciętne zatrudnienie u dysponenta III stopnia wynosiło 270,2 etatów i w porównaniu do 2020 r. było niższe o 135,5 etatu. Zmniejszenie zatrudnienia wynikało z przeniesienia części 31 z MRiT do MRiPS. Wydatki na wynagrodzenia MRiPS w części 31 wyniosły 31 692 tys. zł i nie przekroczyły limitu wynoszącego 32 866 tys. zł (plan po zmianach). Były one mniejsze od wydatków w 2020 r. o 17%. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wynosiło 9776 zł i w porównaniu do 2020 r. było wyższe o 1923 zł, tj. o 24,5% (7853 zł). Wzrost wydatków na ten cel oraz wzrost wynagrodzenia wynikał z przyznania środków na dodatkowy fundusz motywacyjny oraz zmniejszenia zatrudnienia.

Limit wynagrodzeń bezosobowych zaplanowany w ustawie budżetowej wynosił 693 tys. zł. W ciągu roku zmniejszono go do 154 tys. zł. Wydatki wyniosły 106 tys. zł, co stanowiło 68,9% planu po zmianach. Niepełne wykorzystanie limitu wydatków związane było m.in. z mniejszą liczbą wniosków w ramach PO WER skierowanych do oceny, co wiązało się z ograniczeniem liczby zatrudnionych ekspertów.

Tabele zawierające informacje dotyczące zatrudnienia w części 31 – Praca oraz w jednostkach podległych i funkcjonujących w ramach części 31 stanowią załączniki nr 10.1 i 10.8.

4.2.2. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

W ustawie budżetowej wydatki budżetu środków europejskich zaplanowano w wysokości 1 169 498 tys. zł. W ciągu roku plan wydatków został zwiększony do 2 261 055,1 tys. zł, a jego wykonanie wyniosło 2 255 468 tys. zł, co stanowiło 192,9% planu według ustawy budżetowej i 99,8% planu po zmianach. W porównaniu do 2020 r. wydatki były większe o 23,4%.

Wydatki z BŚE zostały poniesione na realizację:

- Regionalnych Programów Operacyjnych na lata 2014-2020 (dalej: RPO na lata 2014-2020) – 1 379 290 tys. zł;
- Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014-2020 (dalej: PO PC 2014-2020) – 1120 tys. zł;
- PO WER – 874 494 tys. zł;
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 – 539 tys. zł.

Wydatki dysponenta III stopnia zostały zrealizowane w wysokości 1179 tys. zł, co stanowiło 48,8% planu po zmianach oraz o 43,7% mniej niż w 2020 r.

Na 2021 r. zaplanowano w ramach PO WER realizację projektu pn. „Wsparcie realizacji badań panelowych osób w wieku 50 lat i więcej w międzynarodowym projekcie Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE)”. Niepełne zrealizowanie planu spowodowane było m.in. niższymi wydatkami na delegacje krajowe i zagraniczne ze względu na pandemię COVID-19 oraz rezygnacji z przeprowadzenia planowanego wcześniej postępowania na budowę narzędzia informatycznego. Nie

³⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 259.

zrealizowano także wydatków na składki na Pracownicze Plany Kapitałowe (PPK) z powodu braku zgłoszeń. Niewykorzystane środki w kwocie 1203 tys. zł zostały zablokowane⁴⁰.

W 2021 r. na podstawie decyzji Ministra Finansów w sprawie zmian w BŚE w części 31 plan wydatków został zwiększony głównie środkami z rezerwy celowej⁴¹ (cztery decyzje) o 1 071 925,1 tys. zł, z tego:

- 996 094 tys. zł z przeznaczeniem na zwrot wydatków poniesionych z FP w ramach RPO na lata 2014–2020;
- 63 367 tys. zł z przeznaczeniem na zwrot wydatków poniesionych z FP w ramach PO WER 2014–2020;
- 12 464 tys. zł z przeznaczeniem na realizację projektów konkursowych w ramach PO WER 2014–2020.

Wydatki zwiększono także o kwotę 6064 tys. zł w związku z przeniesieniem środków z części 44 – Zabezpieczenie społeczne, z przeznaczeniem na realizację projektów konkursowych w ramach PO WER 2014–2020. Niepełne wydatkowanie środków z rezerwy celowej spowodowane było koniecznością poprawienia przez beneficjentów wniosków o płatność oraz przesunięcia terminu podpisania nowych umów na rok kolejny. Środki te zostały zablokowane.

W 2021 r. w zakresie BŚE w części 31 podjęto decyzje o dokonaniu pięciu blokad na 4356,8 tys. zł i dotyczyły one zmniejszenia środków na realizację projektów w ramach PO WER i PO IŚ:

- 2110,7 tys. zł – oszczędności powstałe przy realizacji projektów z PO WER wynikające z konieczności poprawiania przez beneficjentów wniosków o płatność i przesunięcia terminów podpisania umów na kolejny rok;
- 1203 tys. zł – w związku z niewykorzystaniem 1203 tys. zł na realizację projektu pn. Wsparcie realizacji badań panelowych osób w wieku 50 lat i więcej.
- 795 tys. zł niewykorzystane przez OHP, w tym 62,5 tys. z programu PO WER (z powodu restrykcji wprowadzonych w związku z pandemią COVID-19) oraz 732,5 tys. zł z PO IŚ (oszczędności w wyniku rozstrzygnięć przetargowych na projekt „Termomodernizacja budynków OHP”);
- 209,9 tys. zł – oszczędności powstałe przy realizacji projektów z PO WER wynikające z konieczności poprawiania przez beneficjentów wniosków o płatność i przesunięcia terminów podpisania umów na kolejny rok;
- 39 tys. zł niewykorzystane przez CPS Dialog w związku z przesunięciem realizacji projektu pozakonkursowego w ramach PO WER na rok kolejny.

Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego jako Instytucja Pośrednicząca (dalej: IP) PO WER dysponowała kwotą alokacji w ramach PO WER w wysokości 488 497 554 euro (2 294 082,2 tys. zł wg kursu euro na koniec roku, tj. 4,6962 zł).

W 2021 r. DWF jako IP nie ogłosił żadnych nowych naborów konkursowych w ramach PO WER. Ogłosił natomiast siedem nowych naborów pozakonkursowych o alokacji ok. 42 300 tys. zł w ramach PO WER⁴². Dodatkowo, w związku z kontynuacją działań ukierunkowanych na ograniczanie wystąpienia negatywnych skutków COVID-19 (tzw. anty-COVID) w ramach PO WER, ogłoszono jeden – ostatni nabór w trybie nadzwyczajnym o wartości około 114,2 tys. zł (Działanie 2.20 PO WER).

W 2021 r. Ministerstwo zawarło 51 umów o dofinansowanie projektów o wartości ok. 228 351,3 tys. zł. W ramach PO WER wydatkowano środki w wysokości ok. 182 100 tys. zł z BŚE i ok. 32 400 tys. zł z budżetu państwa. Do końca 2021 r. (w latach 2015–2021) Ministerstwo wydatkowało z budżetu środków europejskich ok. 1 281 900 tys. zł (łącznie dla trzech części budżetowych: 31 – Praca, 44 – Zabezpieczenie społeczne i 63 – Rodzina), a z budżetu państwa – ok. 208 400 tys. zł, w ramach dofinansowania 692 projektów w ramach działań PO WER (licząc zawarte do końca 2021 r. umowy o dofinansowanie/porozumienia w ramach projektów konkursowych, pozakonkursowych i nadzwyczajnych, minus 38 umów rozwiązanych i dwóch projektów dofinansowanych poza częścią 31, 44 i 63), wdrażanych przez IP. Wydatki te stanowiły ok. 65% alokacji PO WER⁴³.

Badaniem objęto osiem umów o dofinansowanie projektów w ramach PO WER finansowanych z części 31 o łącznej wartości 162 135,5 tys. zł. W 2021 r. na ich realizację wydatkowano 8075,1 tys. zł.

⁴⁰ Pismo znak: DB-IV.311.1.2021.MZ z 22 grudnia 2021 r.

⁴¹ Poz. 98 – finansowanie programów z budżetu środków europejskich.

⁴² Jeden w Działaniu 2.8 – Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym i sześć w Działaniu 2.20 – Wysokiej jakości dialog społeczny w zakresie dostosowania systemów edukacji i szkolenia do potrzeb rynku pracy.

⁴³ Dane te obejmują wydatki w części 31, 44 i 63 wraz z Pomocą Techniczną PO WER.

Cztery zbadane projekty miały charakter nadzwyczajny i związane były ze wsparciem z PO WER domów pomocy społecznej w okresie pandemii. Były to:

- Domy pomocy społecznej bezpieczne w Wielkopolsce – projekt realizowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej (dalej: ROPS) Województwa Wielkopolskiego;
- Bezpieczny dom – wsparcie dla kadry małopolskich domów pomocy społecznej w związku z zagrożeniem COVID-19 – projekt realizowany przez ROPS Województwa Małopolskiego;
- Łódzkie pomaga – projekt realizowany przez ROPS Województwa Łódzkiego;
- Lepsze jutro – projekt realizowany przez ROPS Województwa Podkarpackiego.

Kontrolą objęto trzy projekty konkursowe:

- Work-For-All (W4A) – projekt o wartości wg umowy 23 185,2 tys. zł;
- Czas na Młodzież 2019 – projekt o wartości wg umowy 9366,7 tys. zł;
- NASTAW SIĘ NA ROZWÓJ – projekt o wartości wg umowy 5011,2 tys. zł.

Skontrolowano także projekt pozakonkursowy pt. „Wsparcie realizacji badań panelowych osób w wieku 50 lat i więcej w międzynarodowym projekcie Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE)” realizowany przez MRiPS i finansowany w ramach części 31 o wartości 17 609 tys. zł. Celem projektu było dostarczenie instytucjom rynku pracy informacji pozwalających zwiększyć efektywność wsparcia na rynku pracy osób w wieku 50+ z uwzględnieniem informacji m.in. o zdrowiu, aktywności zawodowej, kapitale ludzkim, sytuacji materialnej i rodzinnej tych osób. W 2021 r. wydatkowano na ten projekt 1102 tys. zł (na badanie terenowe) i 77 tys. zł (na wynagrodzenia osobowe i pochodne). Wykonanie planu po zmianach wyniosło 49%. Niewykorzystane środki w wysokości 1203 tys. zł zostały zablokowane.

Badanie w oparciu o zweryfikowane wnioski beneficjentów o płatność oraz kontrole prowadzone w związku z realizacją projektów wykazało, że skontrolowane wydatki w ramach badanych projektów zrealizowano prawidłowo, przekazując kolejne środki beneficjentom, którzy wykorzystywali je na cele lub zadania określone w umowach o dofinansowanie.

Cel kontraktacji na 2021 r. ustalony przez Instytucję Zarządzającą (dalej: IZ) PO WER wynosił 246 039,6 tys. zł, a wykonanie 238 660,5 tys. zł (97%). W ujęciu kumulatywnym cel kontraktacji na koniec 2021 r. wynosił 2 323 670,2 tys. zł, a wykonanie 2 316 291,1 tys. zł, co stanowiło 99,7%⁴⁴.

Wyznaczony przez IZ na 2021 r. cel certyfikacji wynosił 728 609,1 tys. zł, od początku perspektywy – 1 600 153,2 tys. zł. Wykonanie celu certyfikacji na 2021 r. wyniosło 604 013,3 tys. zł, co stanowiło 82,9% celu. Od początku perspektywy wykonanie wyniosło 1 475 557,4 tys. zł, co stanowiło 92,2% celu.

Wydatki kwalifikowalne rozliczone w zatwierdzonych w 2021 r. wnioskach o płatność w trybie konkursowym wyniosły 139 604,5 tys. zł⁴⁵, co stanowiło 13,7% wartości umów konkursowych zawartych w latach 2015-2021. W trybie pozakonkursowym wielkości te wynosiły odpowiednio 78 671,8 tys. zł i ok. 9,2%.

4.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych łącznych sprawozdań za 2021 r. przez dysponenta części 31 – Praca i sprawozdań jednostkowych MRiPS:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28NW);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2021 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

⁴⁴ Według wyliczeń DWF, wartość podpisanych umów z uwzględnieniem aneksów, z pomniejszeniem o umowy rozwiązane, bez pomniejszenia o oszczędności na umowach rozliczonych.

⁴⁵ Powyższa wartość umów obejmuje wszystkie umowy wprowadzone do bazy SL do końca 2021 r. wg wartości aneksów i z uwzględnieniem umów rozwiązanych.

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 31 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent trzeciego stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontrola zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzonych sprawozdań.

Zarówno w MRiPS, jak i w MRPiT nie zamknięto ksiąg rachunkowych na dzień 11 sierpnia 2021 r. i nie otwarto ich w MRiT na dzień 12 sierpnia 2021 r. (już bez części 31). Nie otwierano i nie zamykano ksiąg, ponieważ zmiany polegały jedynie na zmianie nazwy MRPiT oraz przekazaniu części zadań do innej jednostki, a zgodnie z ustawą o rachunkowości ww. zakres zmian nie jest objęty katalogiem przesłanek obligujących do zamknięcia, jak również do otwarcia ksiąg rachunkowych. Nie zmieniano także rachunków bankowych dla obsługi budżetu (obsługa rachunków bankowych dla dysponenta część 31 została przeniesiona z MRiT do MRiPS od dnia 1 października 2021 r. na mocy umowy z Narodowym Bankiem Polskim zawartej 30 września 2021 r.).

MRPiT sporządziło sprawozdanie budżetowe na dzień 11 sierpnia 2021 r., czyli na dzień kończący uprawnienia do dysponowania częścią 31 – Praca. Sprawozdania zostały podpisane przez osoby upoważnione, na podstawie upoważnień udzielonych przez wiceprezesa Rady Ministrów i Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii Jarosława Gowina.

MRiT zapewniało obsługę finansową w zakresie części 31 do 30 września, a od 1 października 2021 r. prowadziło ją MRiPS. Zakres obsługi organizacyjnej ww. zadań został określony w porozumieniach zawartych pomiędzy Marleną Małąg – Ministrem Rodziny i Polityki Społecznej oraz Mateuszem Morawieckim – Prezesem Rady Ministrów, działającym w zastępstwie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii (z dnia 24 września 2021 r.) oraz pomiędzy dyrektorami generalnymi obu ministerstw (z dnia 28 września 2021 r.).

Po przeniesieniu części 31 w 2021 r. z MRiT do MRiPS powinny zostać przeniesione również składniki majątkowe. Kontrola wykazała, że było to niemożliwe, ponieważ nie był jeszcze zakończony proces przenoszenia ich z MRiPS do MRiT po reorganizacji z 2020 r.

MRiT opracowało projekt zarządzenia Prezesa Rady Ministrów, o którym mowa w art. 39 ust. 1a ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów⁴⁶, określającego przeznaczenie składników majątkowych będących w posiadaniu znoszonego lub przekształconego Ministerstwa, w związku z reorganizacją z 2021 r. Dokument ten był w fazie uzgodnień międzyresortowych. Nie było jednak możliwości dokończenia prac nad tym zarządzeniem oraz załącznikiem do niego wymieniającym składniki majątkowe, ponieważ dotychczas MRiPS nie przekazało formalnie składników majątkowych do MRiT po reorganizacji z 2020 r. Zgodnie z przepisami dotyczącymi rachunkowości oraz na podstawie zarządzenia nr 261 Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 listopada 2021 r. w sprawie przeznaczenia składników majątkowych oraz ustalenia podmiotu i sposobu przekazania spraw wszczętych i niezakończonych przekształconego Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej⁴⁷ składniki majątkowe powinny być przekazane w formie dokumentu PT (protokół przekazania–przejęcia). Ww. zarządzenie, które stanowi podstawę przekazania składników majątku i wygenerowania dokumentów PT zostało ogłoszone w Monitorze Polskim dopiero 8 grudnia 2021 r. Proces przekazywania ponad 9 tys. składników majątkowych został w MRiPS wszczęty, jednak przygotowanie dokumentów PT będzie możliwe po zakończeniu prac weryfikacyjnych.

NIK widzi ryzyko niedostatecznej kontroli nad składnikami majątkowymi MRiPS przeniesionymi wraz z pracownikami części 31 do MRiT.

⁴⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 178, ze zm.

⁴⁷ M.P. poz. 1148.

5. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU PRACY

5.1. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO

5.1.1. WYKONANIE PLANU PRZYCHODÓW

W ustawie budżetowej na rok 2021 ujęto przychody FP⁴⁸ w kwocie 7 041 829 tys. zł. W planie po zmianach zwiększono je do 15 655 829 tys. zł. Przychody wyniosły 13 088 420,2 tys. zł (83,6%). W porównaniu do 2020 r. były niższe o 22 756 910,9 tys. zł (63,5%).

Przychody FP w 2021 r. pochodziły:

- z wpływów z obowiązkowej składki od pracodawców na FP – 6 936 527,4 tys. zł;
- ze środków otrzymanych z FPC – 4 964 000 tys. zł;
- ze środków Unii Europejskiej, w związku z realizacją projektów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu, współfinansowanych z EFS w ramach PO WER i RPO⁴⁹ – 2 101 409,9 tys. zł;
- z pozostałych przychodów zrealizowanych – (-) 913 517 tys. zł⁵⁰.

Przychody w latach 2018-2020 miały tendencję wzrostową (odpowiednio: 13 880 963 tys. zł, 14 728 031,6 tys. zł, 35 845 331,1 tys. zł). W 2021 r. nastąpił ich spadek o 63,5% w stosunku do 2020 r. Wynikało to ze zmniejszenia środków otrzymanych z FPC z 23 000 000 tys. zł do 4 964 000 tys. zł oraz ze zmniejszenia przychodów z tytułu obowiązkowej składki od pracodawców, która w 2021 r. zmniejszyła się z 2% do 1% podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe⁵¹. Przychody z tytułu składki zmniejszyły się z 11 204 049,5 tys. zł w 2020 r. do 6 936 527,4 tys. zł w 2021 r. W latach 2018–2021 przychody FP bez uwzględnienia środków pochodzących z FPC wynosiły odpowiednio 13 880 963 tys. zł, 14 728 031,6 tys. zł, 12 845 331,1 tys. zł i 9 802 424,3 tys. zł.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r., zgodnie ze sprawozdaniem Rb-40 z wykonania planu finansowego, wystąpiły należności na rzecz FP w wysokości 8 171 332,2 tys. zł (91,6% planu po zmianach), w tym 8 008 421,7 tys. zł z tytułu udzielonych pożyczek oraz odsetek od tych pożyczek, w tym od jednostek sektora finansów publicznych – 8 000 000 tys. zł⁵². Należności na koniec 2021 r. były niższe o 3,3% w porównaniu do 2020 r.

Należności przeterminowane nie wystąpiły. W roku 2021 FP nie zaciągał kredytów bankowych ani pożyczek, nie zostały mu także umorzone żadne kredyty ani pożyczki.

5.1.2. WYKONANIE PLANU KOSZTÓW

W ustawie budżetowej koszty FP zaplanowano na poziomie 10 968 630 tys. zł. Plan finansowy w trakcie roku zmieniono 13 razy. W wyniku wprowadzonych zmian plan zwiększono o kwotę 8 614 000 tys. zł, która miała pochodzić w całości z FPC. Osiem zmian w planie zostało dokonanych na

⁴⁸ Tabela zawierająca informacje dotyczące wykonania planu finansowego Funduszu Pracy stanowi załącznik nr 10.9.

⁴⁹ Osiągnięte przychody stanowią zwrot kwot poniesionych przez powiatowe urzędy pracy z tytułu realizacji pozakonkursowych projektów w ramach Programów Operacyjnych w perspektywie finansowej 2014–2020.

⁵⁰ W związku z realizacją zadań przeciwdziałania COVID-19 w 2020 r., zabezpieczone w planie FPC środki w całości przekazane zostały na rachunek dysponenta FP, a następnie stosownie do zgłaszanych zapotrzebowań, przesyłane były do urzędów pracy. W roku 2021 r. dysponent FP dokonał zwrotu na rachunek pomocniczy FPC niezaangażowanych środków z roku 2020 w kwocie 1 678 004,1 tys. zł. W wyniku tej operacji, której wartość była wyższa od sumy pozostałych składowych pozycji *pozostałe przychody zrealizowane*, łączna wartość pozycji była ujemna.

⁵¹ Wysokość składki ustalana jest w ustawie budżetowej zgodnie z art. 104 ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 690), dalej: ustawa o promocji zatrudnienia.

⁵² Dwie nieoprocentowane pożyczki dla Funduszu Solidarnościowego udzielone w roku 2019 i 2020.

podstawie art. 15zh ust. 1 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu COVID-19⁵³. We wszystkich ośmiu przypadkach dysponent przekazał do MF informacje o zmianach w planie w związku z realizacją zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19. W wyniku wprowadzonych zmian plan finansowy został zwiększony do 19 582 630 tys. zł. Wykonanie wyniosło 13 637 890,7 tys. zł, co stanowiło 69,6% planu po zmianach i było niższe o 54,6% niż w 2020 r.

Koszty FP według podstawowych grup zadań zostały poniesione m.in. na (w nawiasach podano wykonanie planu i udział w kosztach ogółem):

- aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu – 4 167 580,7 tys. zł (85,3% i 30,6%);
- koszty realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania COVID-19 – 3 808 213,6 tys. zł (56% i 27,9%);
- zasiłki dla bezrobotnych ze składką na ubezpieczenie społeczne – 2 310 779,3 tys. zł (64,4%⁵⁴ i 16,9%);
- świadczenia postojowe – 1 306 500 tys. zł (95,8% i 9,6%);
- zasiłki i świadczenia przedemerytalne – 910 800 tys. zł (83,6% i 6,7%);
- PPK – 487 740 tys. zł (41,3%⁵⁵ i 3,6%);
- wynagrodzenia, składki, dodatki do wynagrodzeń oraz odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych – 178 313,3 tys. zł (98,1% i 1,3%).

Koszty FP ponoszone w latach 2018-2020 kształtowały się odpowiednio na poziomie: 7 840 451 tys. zł, 6 388 742 tys. zł, 30 012 974 tys. zł. Koszty FP ponoszone w latach 2018-2021, bez uwzględnienia realizacji zadań dotyczących przeciwdziałania COVID-19 wynosiły odpowiednio: 7 840 451 tys. zł, 6 388 742 tys. zł, 8 695 110,1 tys. zł i 8 151 608,2 tys. zł.

W 2021 r. ze środków FP nie ponoszono kosztów związanych ze specjalizacją oraz realizacją staży podyplomowych lekarzy, lekarzy dentyków, pielęgniarek i położnych. W 2020 r. poniesiono na ten cel koszty w wysokości 2 243 053 tys. zł. Nową kategorią ponoszonych kosztów w stosunku do roku 2020 była refundacja wynagrodzeń młodocianych pracowników, na którą przeznaczono 372 000 tys. zł.

Ze środków FP poniesiono koszty w wysokości 110 638,7 tys. zł, tj. 86,6% planu po zmianach, na inwestycje, rozwijanie i eksploatację systemu informatycznego w Publicznych Służbach Zatrudnienia (dalej: PSZ), służących realizacji zadań wynikających z ustawy o promocji zatrudnienia⁵⁶. Wykonanie w tym zakresie było niższe o 7815,9 tys. zł (6,6%) od wykonania w roku 2020 (118 454,6 tys. zł).

Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu

Na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w ustawie budżetowej na rok 2021 zaplanowano 4 351 402 tys. zł, a w planie po zmianach 4 883 614 tys. zł. Zrealizowane koszty wyniosły 4 167 580,7 tys. zł. Obejmowały one m.in.:

- programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej – 2 861 272,9 tys. zł (88,1% wykonania planu);
- umorzenie pożyczek – 381 249,6 tys. zł⁵⁷ (84,5%);
- refundację wynagrodzeń młodocianych pracowników – 371 999,8 tys. zł (100%);
- Krajowy Fundusz Szkoleniowy – 244 801,4 tys. zł (94,4%);
- dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników – 179 834,7 tys. zł (68,8%⁵⁸);
- realizację zadań w zakresie rozwoju instytucji opieki nad dziećmi do lat trzech w latach 2018–2022 – 94 118,7 tys. zł (62,8%⁵⁹).

⁵³ Na jego podstawie mogły być dokonywane zmiany w planie funduszy celowych mimo niespełnienia wymogów określonych w art. 29 ust. 9-12 ufp.

⁵⁴ Niższe koszty na zasiłki dla bezrobotnych w 2021 r. wynikały głównie z oszacowania na etapie projektu planu FP wyższej stopy bezrobocia w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19.

⁵⁵ W planie finansowym FP środki zostały zabezpieczone zgodnie z oceną skutków regulacji do ustawy z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 1342, ze zm.) oraz prognozami Polskiego Funduszu Rozwoju. Rzeczywiste zainteresowanie PPK było niższe od spodziewanego.

⁵⁶ Art. 108 ust. 1 pkt 34.

⁵⁷ W tym 371 568,9 tys. zł z tytułu umorzenia jednorazowych pożyczek udzielanych mikroprzedsiębiorcom przez FP (art. 15zzd ust. 7 ustawy o przeciwdziałaniu COVID-19) oraz dotacji na koszty prowadzenia działalności gospodarczej (art. 15zze⁴ ust. 14a ustawy o przeciwdziałaniu COVID-19).

⁵⁸ W planie finansowym FP środki zostały zabezpieczone na podstawie zgłoszonego zapotrzebowania. W związku z wystąpieniem pandemii zainteresowanie instrumentem było niższe.

⁵⁹ Na niższe koszty w 2021 r. miały wpływ regulacje rozporządzenia Ministra z dnia 26 marca 2021 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania form opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w związku z zapobieganiem przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. poz. 560, ze zm.) oraz możliwość przedłużenia wykorzystania tych środków za zgodą wojewody na 2022 r. przewidziana w art. 74b ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75, ze zm.).

Przeciwdziałanie skutkom COVID-19

W planie finansowym FP przewidziano 8 614 000 tys. zł na zadania określone ustawą o przeciwdziałaniu COVID-19. Wykonanie kosztów wyniosło 5 486 282,5 tys. zł (63,7% planu po zmianach). Składały się na to dofinansowania wynagrodzeń i kosztów prowadzenia działalności gospodarczej oraz jednorazowych dotacji na koszty prowadzenia działalności gospodarczej w kwocie 3 808 213,6 tys. zł (56% planu po zmianach), koszty związane ze świadczeniami postojowymi w kwocie 1 306 500 tys. zł (95,8% planu po zmianach) oraz koszty umorzenia pożyczek w kwocie 371 568,9 tys. zł (82,6% planu po zmianach). Niższe wykonanie kosztów od planowanego wynikało z niższego od pierwotnie prognozowanego zapotrzebowania na środki na zadania dotyczące przeciwdziałania COVID-19. Wsparcie jest kontynuowane w roku 2022.

Środki FP na zadania, o których mowa w art. 15zzb–15zze i 15zze² ustawy o przeciwdziałaniu COVID-19⁶⁰, były przekazywane samorządom powiatów na podstawie złożonych wniosków. W ramach odrębnych wniosków przyznawane były środki na zadanie, o którym mowa w art. 15zze⁴ ustawy o przeciwdziałaniu COVID-19⁶¹. Starości / prezydenci miast składali zbiorcze wnioski, a dysponent FP przyznawał i wypłacał wnioskowane kwoty.

Ze środków FP powiatowe urzędy pracy (dalej: PUP) wypłaciły⁶²:

- 2 975 146,3 tys. zł na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej przez mikroprzedsiębiorców lub małych przedsiębiorców (art. 15zze⁴ ustawy o przeciwdziałaniu COVID-19⁶³). Wsparciem objęto 595 160 osób;
- 512 542,4 tys. zł na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników, osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę nakładczą lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług. Wsparcie zostało udzielone na podstawie 18 516 pozytywnie rozpatrzonych wniosków;
- 286 456,2 tys. zł na dofinansowania dla przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną niezatrudniającego pracowników (art. 15zzc ustawy o przeciwdziałaniu COVID-19). Wsparciem objęto 53 439 osób;
- 144 701,1 tys. zł na finansowanie pożyczek bezzwrotnych na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy (art. 15zdd ustawy o przeciwdziałaniu COVID-19) oraz bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej lub statutowej organizacji pozarządowej lub podmiotu, o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego (art. 15zda ustawy o przeciwdziałaniu COVID-19). Udzielono pożyczek dla 27 044 podmiotów;
- 19 427,8 tys. zł na dofinansowanie wynagrodzeń osób zatrudnionych przez organizacje pozarządowe oraz inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego (art. 15zze ustawy o przeciwdziałaniu COVID-19). Wsparciem objęto 4716 osób;
- 7125 tys. zł na jednorazowe dotacje na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorców prowadzących sklepiki szkolne (art. 15zze^{4a} ustawy o przeciwdziałaniu COVID-19). Wsparciem objęto 1425 osób.

Projekty pilotażowe

W roku 2021 zaplanowano do realizacji nabory na projekty pilotażowe z rezerwy FP na kwotę 100 000 tys. zł. Wydatkowano kwotę 3454,7 tys. zł, tj. 3,5% planu, co było spowodowane przesunięciami w harmonogramach ogłaszania naboru i realizacji poszczególnych programów. W II kwartale 2021 r. uruchomiono nabór na projekty pilotażowe pod nazwą „Nowe spojrzenie – nowe możliwości”, których realizacja zaplanowana została na lata 2021–2022. W wyniku zmian

⁶⁰ M.in. 1) dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od nich składek na ubezpieczenia społeczne dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (art. 15zzb); 2) dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla przedsiębiorców samozatrudnionych (art. 15zcc); 3) pożyczki dla mikroprzedsiębiorców (art. 15zdd); 4) pożyczki dla organizacji pozarządowych lub podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057, ze zm.), dalej: ustawa o działalności pożytku publicznego (art. 15zda).

⁶¹ Dotacje na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy i małego przedsiębiorcy określonych branż.

⁶² Na podstawie sprawozdań PUP przekazywanych w systemie Syriusz^{Std}.

⁶³ Wsparcie udzielane było na podstawie art. 15zze⁴ ustawy o przeciwdziałaniu COVID-19 oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 stycznia 2021 r. w sprawie wsparcia uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek pandemii COVID-19 (Dz. U. poz. 152) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie wsparcia uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek pandemii COVID-19 (Dz. U. poz. 371, ze zm.).

organizacyjnych, podpisywanie umów przesunęło się na II połowę 2021 r. Ze względu na powyższe w grudniu 2021 r. na wnioski realizatorów były sporządzane aneksy do umów, które pozwalały na przeniesienie części niewykorzystanych środków na kolejny rok. W IV kwartale 2021 r. uruchomiono nabór na projekty pilotażowe pod nazwą „Stabilna praca – silna rodzina”, realizowane w latach 2021–2023. Termin ogłoszenia naboru i proces procedowania umów sprawił, iż projekty rozpoczęły się i będą finansowane w 2022 r.

Badaniem objęto ogłoszony 20 kwietnia 2021 r. przez MRPiT nabór wniosków na projekty pilotażowe pn. „Nowe spojrzenie – nowe możliwości”. Nabór skierowany był do PSZ. Wnioskodawca mógł realizować projekt samodzielnie lub we współpracy z instytucjami rynku pracy. Wnioski o przyznanie środków z rezerwy FP były składane do MRPiT za pośrednictwem właściwego terytorialnie urzędu wojewódzkiego w terminie do 16 czerwca 2021 r.⁶⁴. Celem naboru było wypracowanie, na podstawie pozytywnie zaopiniowanych projektów pilotażowych, nowych metod, narzędzi i sposobów pomocy bezrobotnym, poszukującym pracy lub pracodawcom w celu przygotowywania rozwiązań o charakterze systemowym, które po zaimplementowaniu do porządku prawnego, będą miały pozytywny wpływ na rynek pracy.

Wpłynęło 136 wniosków, które przeszły pozytywnie ocenę formalną dokonywaną przez pracowników właściwych urzędów wojewódzkich, w tym 105 od PUP, 23 od wojewódzkich urzędów pracy i osiem od miejskich urzędów pracy. Łączna wnioskowana kwota dofinansowania wynosiła 135 089,8 tys. zł, w tym 29 941,6 tys. zł na rok 2021 i 105 148,2 tys. zł na rok 2022.

Ocenę merytoryczną z wynikiem pozytywnym przeszło 89 wniosków na łączną kwotę 84 309 tys. zł. Dofinansowanie przyznano 43 wnioskom na 43 846,1 tys. zł. Dwóch wnioskodawców zrezygnowało z realizacji projektów.

Na podstawie zbadanej próby pięciu wniosków NIK stwierdziła nieprawidłowości polegające na tym, że dofinansowanie dla poszczególnych projektów nie było przyznawane na podstawie z góry określonych i zobiektywizowanych kryteriów, zaś karty oceny merytorycznej były wypełniane w sposób niekompletny i nie zostały podpisane przez oceniających:

1. Ocena merytoryczna projektów pilotażowych pn. „Nowe spojrzenie – nowe możliwości” była prowadzona nierzetelnie. W trzech z pięciu objętych kontrolą kartach oceny merytorycznej, wypełniony został wyłącznie pkt B.1. *Ocena Komisji – dotycząca w szczególności innowacyjności zaproponowanych rozwiązań i ich potencjału dla możliwości wdrożenia do porządku prawnego oraz Uzasadnienie oceny*. Nie uzupełniono natomiast pkt B.2. *Ocena Komisji – dotycząca w szczególności zasadności wydatków oraz rozplanowania ich w czasie, a także poprawności sporządzenia harmonogramu działań i budżetu; Rekomendacji finansowania oraz Kwoty na finansowania projektu pilotażowego*. W jednej karcie nie uzupełniono pkt B.2 i w jednej Kwoty na finansowania projektu pilotażowego. Było to niezgodne z § 5 ust. 3 Regulaminu ubiegania się o środki rezerwy FP na realizację projektów pilotażowych, zgodnie z którym „Komisja dokona oceny przekazanych za pośrednictwem wojewody wniosków pod względem szczególowości i kompletności elementów projektu, w tym w szczególności:
 - a) innowacyjności zaproponowanych rozwiązań i ich potencjału dla możliwości wdrożenia do porządku prawnego,
 - b) zasadności wydatków oraz rozplanowania ich w czasie,
 - c) poprawności sporządzenia harmonogramu działań i budżetu”.

Karty oceny nie zostały podpisane ani przez oceniających, ani przez przewodniczącą Komisji. Dyrektor Departamentu Funduszy wyjaśnił, że weryfikacja złożonych wniosków odbywała się w okresie trwania pandemii COVID-19. Pracę wykonywano zdalnie, z ograniczonym dostępem do urzędzeń biurowych i możliwości druku kart oceny. Obieg dokumentów odbiegał od przyjętych standardów z uwagi na występujące trudności. Przewodniczący Komisji nie ustalił wytycznych, czy też szczególnych wymogów dotyczących wypełniania kart oceny w wersji papierowej. W ocenie NIK wykonywanie pracy w formie zdalnej nie może stanowić podstawy do uzupełniania kart oceny w niepełnym zakresie.

NIK nie podzieliła powyższych argumentów. Zasady pracy Komisji do spraw oceny projektów pilotażowych określające sposób przydziału wniosków do oceny przez poszczególnych oceniających, liczbę osób oceniających poszczególne wnioski, sposób obiegu dokumentacji w ramach Komisji nie zostały opracowane. Wnioski pilotażowe do oceny poszczególnym członkom Komisji przekazywał jej przewodniczący. Bazę wniosków ocenianych przez Komisję, zgodnie

⁶⁴ Pierwotnie termin ten został określony na 30 maja 2021 r.

z wytycznymi Przewodniczącego, przekazywano na nośniku przenośnym. Decyzje dotyczące dalszego procedowania nad wnioskami były podejmowane przez przewodniczącego Komisji i nie były konsultowane z członkami Komisji.

W Regulaminie ubiegania się o środki rezerwy FP na realizację omawianych projektów pilotażowych nie zamieszczono wzorów dokumentów niezbędnych na etapie realizacji projektów, np. wzór umowy o dofinansowanie, wzór sprawozdania z realizacji projektu. Przyjęto założenie, iż wzór umowy i sprawozdania zostanie opracowany na późniejszym etapie już po ogłoszeniu naboru.

W ocenie NIK, powyższe świadczy o tym, iż dokumentacja do naboru projektów została opracowana w sposób nierzetelny i niegwarantujący przejrzystości i równego traktowania wnioskodawców.

2. W ramach naboru na realizację projektów pilotażowych pn. „Nowe spojrzenie – nowe możliwości” nie objęto dofinansowaniem wszystkich wniosków ocenionych pozytywnie (dofinansowanie zostało przyznane 43 spośród 89 pozytywnie ocenionych wniosków) oraz nie określono kryteriów oceny merytorycznej pozwalających na stworzenie rankingu wniosków ocenionych pozytywnie, które zostaną rekomendowane do uzyskania dofinansowania.

Dyrektor Departamentu Funduszy wyjaśnił, że założono, iż ocena opisowa umożliwi wybór projektów zakładających najbardziej innowacyjne, ciekawe i możliwe do wdrożenia rozwiązania. Był to pierwszy nabór na tak dużą skalę, tym samym dobór właściwych kryteriów do oceny nastęrczał trudności i budził wątpliwości. Korzystanie przy sztywnej, punktowej ocenie z niewłaściwie dobranych kryteriów rodziło ryzyko utraty interesujących projektów, które mogły nie uzyskać finansowania. Innowacyjność rozwiązania to jedno, ale ważna jest również możliwość jego wdrożenia. Istotna była także aprobata testowanych rozwiązań przez ministra właściwego do spraw pracy, jako organu inicjującego nabór. Ostatecznie to przewodniczący Komisji oceniającej wnioski przedstawił listę rankingową wniosków przyjętych do realizacji, po czym zarządził głosowanie nad jej przyjęciem. Wszyscy członkowie Komisji, obecni na posiedzeniu, głosowali za przyjęciem uchwały.

W ocenie NIK zasady przejrzystości, równego traktowania wnioskodawców wymagają, aby decyzje o przyznaniu dofinansowania były przyznawane w oparciu o jasne i znane wnioskodawcom kryteria oceny wniosków. Tymczasem uzyskanie pozytywnej oceny formalnej oraz merytorycznej w ramach naboru nie gwarantowało uzyskania dofinansowania, gdyż tylko 43 spośród 89 projektów pozytywnie ocenionych uzyskało rekomendację do dofinansowania. Kryteria uzyskania rekomendacji nie zostały określone i była ona przyznawana na podstawie decyzji przewodniczącego Komisji zaakceptowanej w głosowaniu przez pozostałych jej członków.

W dniach 1-3 września 2021 r. Biuro Kontroli i Audytu MRiPS przeprowadziło kontrolę pozaplanową wewnętrzną w zakresie oceny prawidłowości przeprowadzonego naboru projektów pilotażowych oraz prawidłowości zawierania umów. Działalność kontrolowanej komórki w zakresie objętym kontrolą oceniono negatywnie⁶⁵. Na ocenę negatywną wpływ miał m.in. brak prawidłowego udokumentowania sposobu oceny wniosków oraz sposób zawierania umów. Kontrola wykazała, że umowy zawierane 12 sierpnia 2021 r. zostały podpisane przez Sekretarza Stanu, która zgodnie z rozporządzeniem w sprawie przekształcenia MRiPS straciła umocowanie do rozporządzania środkami FP. Wobec stwierdzonych nieprawidłowości kontrolerzy MRiPS zalecili m.in. ustalenie możliwości dokonania na tym etapie sprawy, ponownej oceny merytorycznej wszystkich złożonych wniosków (ewentualnie anulowania naboru) w celu weryfikacji, czy wnioski, które zostały wybrane do dofinansowania są wnioskami, które zgodnie z założeniami powinny zostać wybrane do dofinansowania, a także właściwego udokumentowania tej oceny. Ponownej weryfikacji pracownicy MRiPS poddali tylko 43 wnioski ujęte na liście rankingowej. Z procesu weryfikacji nie sporządzono dokumentów potwierdzających jej wynik.

NIK stwierdziła nieprawidłowość polegającą na tym, że ponownej weryfikacji w ramach oceny merytorycznej naboru na realizację projektów pilotażowych pn. „Nowe spojrzenie – nowe możliwości” nie poddano wszystkich projektów złożonych w ramach naboru. Ponownie zweryfikowano wyłącznie wnioski zatwierdzone na liście rankingowej, tj. tylko te które zostały rekomendowane do dofinansowania w pierwotnej procedurze naborowej. Pomińnięto natomiast pozostałe wnioski, w tym w szczególności 46 wniosków, które, pomimo iż zostały ocenione pozytywnie na etapie pierwotnej

⁶⁵ W związku z ustaleniami kontroli Dyrektor Biura Kontroli i Audytu MRiPS skierował do prokuratury zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa – pismo BKA-I.083.2.2021.JL z 18 października 2021 r.

oceny merytorycznej, nie zostały rekomendowane do dofinansowania. Z ww. prac nie były wytwarzane odrębne dokumenty.

W ocenie NIK działania podjęte w ramach ponownej oceny merytorycznej były niewystarczające i w większości nie zrealizowały prawidłowo sformułowanego przez Biuro Kontroli i Audytu MRiPS zalecenia pokontrolnego, w zakresie ponownej oceny merytorycznej wszystkich złożonych wniosków (ewentualnie anulowania naboru), a także właściwego udokumentowania tej oceny. Ponowna ocena nie została udokumentowana, a jedynie dodatkowo usankcjonowała istniejący uprzednio stan faktyczny. Projekty które nie zostały rekomendowane do dofinansowania pomimo pozytywnej pierwotnej oceny merytorycznej dalej zostały pozbawione możliwości uzyskania środków z FP.

Koszty administracyjne i majątkowe

Zrealizowane koszty administracyjne FP⁶⁶ wyniosły 178 313,3 tys. zł, tj. 98,1% kwoty planu po zmianach i 1,3% kosztów ogółem, i były niższe o 8,7% od niż w 2020 r.

Badaniem objęto 11 zapisów księgowych na łączną kwotę 19 168,7 tys. zł, co stanowiło 0,1% kosztów ogółem oraz 70% podlegających badaniu kosztów rodzajowych. Próba została dobrana celowo spośród 121 zapisów księgowych o łącznej wartości 27 384,5 tys. zł. Wartość zbadanych wydatków majątkowych wyniosła 463,9 tys. zł, tj. 100%. Zostały one poniesione w związku z dostawą licencji oprogramowania Commvault Complete Backup & Recovery/ITSolution, umożliwiającej przesyłanie dodatkowych 20 TB danych do systemu kopii bezpieczeństwa.

W badanej próbie nie stwierdzono nieprawidłowości pod względem poprawności wyboru trybów udzielania zamówień publicznych oraz wyłączenia stosowania Pzp. Koszty ponoszono zgodnie z planem finansowym FP na towary i usługi służące realizacji celów określonych w ustawie o promocji zatrudnienia oraz zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi.

Wykonanie planu finansowego FP w części „Koszty inwestycyjne i koszty zakupów inwestycyjnych” wyniosło 13 027,5 tys. zł, tj. 87,4% planu po zmianach i było niższe w porównaniu do 2020 r. o 9,6%.

Zamówienia publiczne

W 2021 r. dysponent Funduszu w oparciu o Pzp przeprowadził dziewięć postępowań o udzielenie zamówienia publicznego o łącznej wartości 37 151,1 tys. zł finansowanych w całości lub w części z FP. W wyniku ich realizacji wydatkowano 8243,2 tys. zł. Zawarto siedem umów o wartości jednostkowej do 130 tys. zł netto z wyłączeniem stosowania Pzp, finansowanych w całości lub części z FP. Wartość poniesionych z tego tytułu wydatków wyniosła 160,4 tys. zł.

Kontrolą objęto cztery zamówienia publiczne o łącznej wartości 30 166,7 tys. zł, w tym jedno przeprowadzone w trybie Pzp oraz trzy poniżej progu 130 tys. zł netto, udzielone z wyłączeniem Pzp. W ramach realizacji zbadanych zamówień z FP wydatkowano 5654,4 tys. zł.

W trybie z wolnej ręki w MRPiT udzielono zamówienia na usługi rozwoju Oprogramowania Syriusz^{Std67}. Oprogramowanie to stanowi dedykowany system teleinformatyczny wspomagający w sposób kompleksowy realizację statutowych zadań PUP. Wartość zawartej umowy wyniosła 29 980,3 tys. zł, z czego w 2021 r. w ramach FP wydatkowano 5515 tys. zł. W sposobie udzielenia zamówienia nie stwierdzono nieprawidłowości za wyjątkiem złożenia jednego Oświadczenia na podstawie art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (dalej: Oświadczenie) po rozpoczęciu wykonywania czynności związanych z przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia.

Jedna z osób będąca członkiem, a następnie zastępcą przewodniczącego Komisji przetargowej w ramach ww. postępowania, brała udział w negocjacjach o udzielenie zamówienia publicznego, które odbyły się m.in. 14 lipca 2021 r. Oświadczenie, składane zgodnie art. 56 ust. 4 Pzp, zostało złożone dopiero w dniu 15 lipca 2021 r., co było niezgodne z art. 56 ust. 6 Pzp, na podstawie którego przedmiotowe oświadczenie składa się przed rozpoczęciem wykonywania czynności związanych z przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia.

NIK zwraca uwagę, iż zgodnie z art. 56 ust. 4 Pzp, przed odebraniem oświadczenia o istnieniu albo braku istnienia okoliczności, o których mowa m.in. w art. 56 ust. 3, kierownik zamawiającego lub osoba, której powierzył czynności w postępowaniu, uprzedza osoby składające oświadczenie o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Zatem osobą odpowiedzialną za

⁶⁶ Na wynagrodzenia, składki, nagrody, dodatki do wynagrodzeń oraz odpisy na ZFŚS dla pracowników wojewódzkich urzędów pracy (dalej: WUP), PUP i OHP.

⁶⁷ Zamówienie nr BDG-V.2610.26.2021.KG.

odebranie przedmiotowego oświadczenia była osoba, której kierownik zamawiającego powierzył czynności w postępowaniu.

Z wyłączeniem stosowania Pzp (poniżej progu 130 tys. zł) udzielono zamówień o łącznej wartości 186,5 tys. zł, na które z FP wydatkowano 139,4 tys. zł:

- zamówienie przeprowadzone przez MRPiT na świadczenie usług utrzymania, rozwoju i wsparcia użytkowników systemu Praca.gov.pl. Wartość zawartej umowy wynosiła 157,2 tys. zł, z czego w 2021 r. wydatkowano 110,1 tys. zł;
- zamówienie publiczne przeprowadzone przez MRiPS, w zakresie zlecenia materiału do publikacji z serii Zeszytu Informacyjnego Doradcy Zawodowego pt. „Kompetencje lidera i menadżera. Podstawy teoretyczne, wskazówki praktyczne do wykorzystywania w pracy doradcy”. Wartość umowy wynosiła 17 tys. zł. W 2021 r. wydatek w całości sfinansowano ze środków FP;
- zamówienie publiczne przeprowadzone przez MRiPS, w zakresie licencji ICI Publishers Panel Complete na platformie Index Copernicus w celu udostępniania i zarządzania czasopismem „Rynek Pracy”. Wartość umowy wynosiła 12,3 tys. zł. W 2021 r. z FP poniesiono wydatek w pełnej wysokości.

W wyniku badania stwierdzono, że zamówienia te zostały udzielone zgodnie z regulacjami wewnętrznymi obowiązującymi w MRiPS / MRPiT.

MRiPS / MRPiT prawidłowo wywiązywały się z obowiązku publikacji i zapewnienia aktualności planu postępowań o udzielenie zamówień w 2021 r. Zarówno plan, jak i jego aktualizacje były zamieszczane na stronie internetowej zamawiającego oraz w Biuletynie Zamówień Publicznych. MRiPS / MRPiT przekazały Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych do dnia 1 marca 2022 r. sprawozdania o udzielonych zamówieniach.

Zobowiązania

Zobowiązania ogółem na koniec 2021 r. wynosiły 50 285 tys. zł i stanowiły 91,4% planu, w tym zobowiązania wobec ZUS – 25 858 tys. zł oraz pozostałe zobowiązania 24 427 tys. zł. Były one niższe o 34,2% od kwoty zobowiązań na koniec 2020 r. Zobowiązania wymagalne na koniec 2021 roku nie wystąpiły. Tabela zawierająca informacje dotyczące wykonania planu finansowego Funduszu Pracy stanowi załącznik nr 10.9.

5.1.3. STAN FUNDUSZU

Stan FP na koniec 2021 r. wyniósł 29 413 534,5 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne: 21 292 497,6 tys. zł,
- należności: 8 171 322,2 tys. zł,
- zobowiązania: 50 285, 2 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec roku był o 549 470,5 tys. zł (1,8%) niższy od stanu na początek roku. Stan środków pieniężnych wyniósł 21 292 497,6 tys. zł i był niższy od stanu na początek roku o 292 516,8 tys. zł. Stan środków pieniężnych na koniec 2021 r. w stosunku do poniesionych kosztów wyniósł 156,1%. Jednakże wskutek obniżenia obowiązkowej składki od pracodawców, tendencja przyrostu stanu środków pieniężnych obserwowana w latach 2018-2020 została w roku 2021 odwrócona.

5.1.4. EFEKTY RZECZOWE PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

W 2021 r. z FP wypłacono średniorocznie 144 tys. zasiłków dla bezrobotnych, tj. mniej o 9,9% niż w 2020 r. Kwota wydatkowana na ten cel wyniosła 2 335 287,2 tys. zł i była wyższa o 322 614,8 tys. zł (16%)⁶⁸. Liczba wypłaconych zasiłków i świadczeń przedemerytalnych wynosiła 715,9 tys., o 18,5% mniej niż w 2020 r.

W 2021 r. z aktywnych form wsparcia skorzystało 278,3 tys. bezrobotnych (o 64,8 tys. więcej niż w roku 2020), z czego 135,8 tys. osób skierowanych zostało do pracy subsydiowanej, 96,3 tys. osób rozpoczęło staż, 30,1 tys. osób szkolenie, a 16,1 tys. osób rozpoczęło prace społecznie użyteczne. Na koniec 2021 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 895,2 tys. bezrobotnych, co oznacza spadek w stosunku do końca 2020 r. o 14,4%. Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu 2021 r. wyniosła 5,4% i w stosunku do końca 2020 r. spadła o 0,9 pp. Od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. w urzędach pracy zarejestrowano 1189,2 tys. bezrobotnych (o 11,3% mniej niż w 2020 r.), a wyrejestrowano

⁶⁸ Wysokość zasiłku wzrosła od 1 czerwca 2021 r.

1340,4 tys. osób (wzrost o 15,5%). W całym roku do urzędów pracy zgłoszonych zostało prawie 1,4 mln ofert pracy i w stosunku do 2020 r. nastąpił wzrost o 22,1%.

W 2021 r. pracę podjęło 787,9 tys. bezrobotnych, z tego pracę niesubsydiowaną 652,1 tys., a subsydiowaną 135,8 tys. Gotowości do pracy nie potwierdziło 166,8 tys. bezrobotnych. Głównymi powodami wyrejestrowania w 2021 r. były podjęcia pracy (58,8% wszystkich wyrejestrowań) oraz rozpoczęcie stażu lub szkolenia (9,4%).

Według danych BAEL⁶⁹ GUS, w III kwartale 2021 r. liczba pracujących wyniosła 16 814 tys. osób i w stosunku do analogicznego kwartału 2020 r. wzrosła o 302 tys. osób, tj. o 1,8%. W III kw. 2021 r. wskaźnik zatrudnienia dla osób w wieku produkcyjnym (18–59/64 lat) wyniósł 77,4% i w stosunku do analogicznego okresu 2020 r., wzrósł o 2,2 p.p. Wstępne wyliczenie⁷⁰ średniej rocznej liczby pracujących z badania BAEL, na podstawie liczby pracujących w poszczególnych kwartałach 2021 r. wskazuje, że w 2021 r. pracowało średnio ok. 16 404 tys. osób., tj. o 1,3% więcej niż w 2020 r.

W układzie zadaniowym koszty FP były realizowane w ramach funkcji 14 *Rynek pracy* oraz zadania 14.1.W *Wspieranie zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu* oraz czterech podzadań. Dla zadania 14.1.W określono dwa cele, tj. *Zapewnienie wsparcia osobom bezrobotnym w powrocie na rynek pracy*, dla którego przypisano miernik: *liczba osób objętych aktywnymi programami rynku pracy* oraz *Przygotowanie młodzieży do aktywnego i skutecznego poruszania się po rynku pracy*, dla którego przypisano miernik: *liczba osób w wieku 15-25 lat objętych formami wsparcia w ramach rozwoju zawodowego oferowanymi przez OHP*. Wartość pierwszego miernika przyjęto w liczbie 372,1 tys. osób, a wykonano na poziomie 262,2 tys. osób (70,5%). Wartość drugiego miernika przyjęto w liczbie 38 tys. osób, a wykonano na poziomie 60,3 tys. osób (158,7%). Wynikało to z większego zainteresowania poradnictwem, które było spowodowane problemami związanymi z pandemią COVID-19. Na realizację tego zadania w planie FP po zmianach przewidziano łącznie 19 582 630 tys. zł. Wykonanie wyniosło łącznie 13 637 890,7 tys. zł (69,6%).

Stopień wykonania planu finansowego FP monitorowany był m.in. w oparciu o dane zawarte w sprawozdaniach sporządzanych przez dysponenta FP, a mianowicie: Rb-33 oraz Rb-40 z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego; Rb-N, Rb-Z o należnościach i zobowiązaniach; MRPiPS-02 o przychodach i wydatkach FP⁷¹. Na podstawie ww. sprawozdań dokonywana była w okresach sprawozdawczych analiza wykonania zadań FP, podejmowano decyzje o dokonaniu niezbędnych przesunięć w planie lub o zwiększeniu kosztów FP do wysokości niezbędnych potrzeb.

Zgodnie z wnioskami sformułowanymi w ramach kontroli nr P/21/001 *Wykonanie budżetu państwa w 2020 r. w części 31 – Praca oraz wykonanie w 2020 r. planów finansowych Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych*, procedury nadzoru, kontroli i realizacji planów FP zostały dodatkowo uregulowane zarządzeniem nr 46 Ministra z dnia 27 października 2021 r. w sprawie procedury nadzoru, kontroli i realizacji planów finansowych części budżetowych i państwowych funduszy celowych, których dysponentem jest Minister⁷².

5.2. SPRAWOZDANIA

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania sprawozdań za 2021 r. przez dysponenta FP:

- z wykonania określonego w ustawie budżetowej na rok 2021 planu finansowego państwowego funduszu celowego (Rb-33, Rb-40),
- o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N),
- o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z),
- rocznego sprawozdania z wykonania planu finansowego w układzie zadaniowym (Rb-BZ2).

Kwoty wykazane w wymienionych sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

⁶⁹ Badanie aktywności ekonomicznej ludności.

⁷⁰ Dane GUS dot. liczby pracujących w gospodarce narodowej w 2021 r. nie są dostępne w momencie prowadzenia kontroli. Wstępny szacunek średniorocznej liczby pracujących został dokonany na podstawie badania reprezentacyjnego GUS BAEL.

⁷¹ Na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 459).

⁷² Dz. Urz. MRiPSp. poz. 48.

6. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI 44 – ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE

6.1. DOCHODY BUDŻETOWE

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r., kontrola dochodów budżetowych w części 44 – Zabezpieczenie społeczne została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

W ustawie budżetowej dochody budżetu państwa w części 44 zaplanowano w wysokości 194 tys. zł. Zrealizowane dochody wyniosły 830 tys. zł (427,8% planu), w tym 242 tys. zł uzyskane przez dysponenta III stopnia. W porównaniu do wykonania 2020 r. dochody były niższe o 36,5%. Na kwotę uzyskanych dochodów złożyły się głównie:

- wpływy wynikające z realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 20142020 (dalej: PO PŻ 2014–2020), z tytułu kar pieniężnych za niedotrzymanie warunków umów na dostawy żywności oraz zwrotu niewykorzystanej części dotacji celowej wraz z odsetkami – 455 tys. zł;
- wpływy z opłat egzaminacyjnych oraz opłat za wydawanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, certyfikatów – 106 tys. zł;
- kary za niedotrzymanie warunków umów zawartych z dostawcami i usługodawcami – 100 tys. zł,
- zwroty niewykorzystanych części dotacji celowych udzielanych na realizację zadań w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych (dalej: ASOS) wraz z odsetkami – 98 tys. zł.

Należności pozostałe do zapłaty na koniec 2021 r. wyniosły 715 tys. zł i w porównaniu z 2020 r. były wyższe o 209,5%. Zaległości netto wyniosły 714 tys. zł i były o 262,4% wyższe niż w 2020 r. Należności dotyczyły głównie zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, z naruszeniem procedur, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości (638,7 tys. zł) oraz kosztów postępowania sądowego, naliczonych kar umownych w związku z niezrealizowaniem umowy, naliczonych odsetek (63,8 tys. zł).

Tabele zawierające informacje dotyczące dochodów w części 44 – Zabezpieczenie społeczne stanowią załączniki nr 10.10, 10.11 i 10.12.

6.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

6.2.1. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA

W ustawie budżetowej wydatki budżetu państwa w części 44 zaplanowano w wysokości 1 715 647 tys. zł (w tym – dysponent III stopnia w wysokości 123 705 tys. zł). W wyniku dokonanych w ciągu roku zmian w planie wydatków, ich kwota uległa zwiększeniu do kwoty 15 201 014 tys. zł, tj. o 13 485 367 tys. zł. Było to spowodowane uruchomieniem rezerw celowych w wysokości 1 293 755 tys. zł (przeznaczonych głównie na dotację do FS) oraz zwiększeniem planu wydatków o 12 200 000 tys. zł z przeznaczeniem na wpłatę do FS.

Wydatki wyniosły 15 187 180 tys. zł (łącznie z kwotą 3 024 tys. zł wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego), tj. 885,2% ustawy budżetowej i 99,9% planu po zmianach. W porównaniu do 2020 r. były one niższe o 44,5%, co wynikało z niższej wpłaty do FS niż w 2020 r.

Wydatki dysponenta III stopnia wyniosły 82 780 tys. zł, co stanowiło 91% planu po zmianach. Wydatki (łącznie z wydatkami dysponenta III stopnia) obejmowały (w nawiasach podano wykonanie planu i udział w wydatkach):

- dotacje i subwencje – 14 663 953 tys. zł (100% i 96,6%);
- wydatki majątkowe – 380 523 tys. zł (99,8% i 2,5%);
- wydatki bieżące jednostek budżetowych – 77 841 tys. zł (93,4% i 0,5%);

- wydatki na realizację programów finansowanych z udziałem środków, pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – 64 546 tys. zł (96,2% i 0,4%).

Badaniem objęto realizację wydatków w kwocie 18 828,6 tys. zł, tj. 22,7% wydatków dysponenta III stopnia, w tym próbą objęto 40 zapisów księgowych o wartości 13 746,8 tys. zł wylosowanych metodą monetarną MUS⁷³. Dodatkowo próbą losową objęto 43 faktury i zapisy księgowe na łączną kwotę 5081,8 tys. zł związanych z pięcioma zamówieniami publicznymi oraz przeprowadzonymi kampaniami informacyjnymi dotyczącymi emisji spotów: „Seniorze Szczepmy się”, czternastej emerytury, rodzinnego kapitału opiekuńczego, emerytury bez podatku, szczepieniu przeciwko Covid-19 osób niepełnosprawnych oraz Tarczy antykryzysowej. W wyniku ich analizy stwierdzono, że najwyższe kwoty opłat za jedną emisję 30 sekundowego spotu reklamowego wynosiły: w Telewizji Polskiej S.A. – 28,4 tys. zł; 24,4 tys. zł; 21,8 tys. zł; 16,3 tys. zł, a w Telewizji Polsat S.A. – 20,9 tys. zł; 22,8 tys. zł; 23,8 tys. zł; 25,9 tys. zł. Zdaniem NIK powyższe zadania informacyjno-edukacyjne – biorąc pod uwagę ich charakter – powinny być realizowane bezpłatnie w ramach realizowanej przez telewizję publiczną misji publicznej.

Zamówienia publiczne

W 2021 r. w wyniku 35 przeprowadzonych postępowań o zamówienie publiczne, w oparciu Pzp Ministerstwo zawarło pięć umów o łącznej wartości netto 7755,1 tys. zł (9538,7 tys. zł brutto). W oparciu o Pzp Ministerstwo zawarło 21 umów o łącznej wartości netto 24 867,2 tys. zł (30 586,7 tys. zł brutto). Na realizację tych umów w 2021 r. wydatkowano 8784,9 tys. zł brutto, w tym z części 44 sfinansowano lub współfinansowano 18 umów na kwotę 5890,5 tys. zł brutto, tj. 67,1%.

W kontrolowanym okresie z wyłączeniem procedur stosowania Pzp, Ministerstwo zawarło 279 umów o łącznej wartości 8774,1 tys. zł. W ramach zawartych umów w roku 2021 wydatkowano 8107,9 tys. zł, w tym z części 44 sfinansowano lub współfinansowano 218 umów na 4765 tys. zł, co stanowiło 58,8% wydatków. W 2021 r. nie były udzielane zamówienia, niezbędne do przeciwdziałania COVID-19, na mocy ustawy o przeciwdziałaniu COVID-19, które zwalniały z obowiązku stosowania Pzp.

Badaniem objęto pięć zamówień publicznych o łącznej wartości 2784,6 tys. zł brutto, w tym: dwa postępowania na łączną kwotę 2567,1 tys. zł przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego oraz trzy zamówienia publiczne o wartości mniejszej niż 130 tys. zł netto każda, do których nie stosuje się Pzp:

1. Zamówienie publiczne⁷⁴ o wartości 786,5 tys. zł, którego przedmiotem było sukcesywne świadczenie usług w zakresie organizowania rezerwacji, zakupu i dostawy biletów lotniczych oraz kolejowych na zagraniczne przewozy, rezerwacji i zakupu miejsc hotelowych za granicą, ubezpieczenia, pośrednictwa w uzyskiwaniu wiz na potrzeby dla pracowników MRiPS do 31 grudnia 2022 r. Na podstawie zawartej 8 października 2021 r. umowy do końca roku wydatkowano kwotę 31,6 tys. zł. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przygotowania postępowania, wyboru wykonawcy, terminu realizacji umowy oraz wypłaty należnego w 2021 r. wynagrodzenia.

2. Zamówienie publiczne⁷⁵ o wartości 1780,6 tys. zł, którego przedmiotem było świadczenie usługi związanej z zakupem przestrzeni reklamowej na zewnętrznych nośnikach typu outdoor, na potrzeby kampanii informacyjnych dotyczących działań realizowanych przez MRiPS („Emerytura bez podatku”, „Rodzinny kapitał opiekuńczy”). Kampania „Emerytura bez podatku” wpisywała się w kampanię promocyjno-informacyjną „Polskiego Ładu”. Wartość zamówienia oszacowano na 1447,3 tys. zł brutto. Komisja przetargowa, z uwagi na rażąco niską cenę i niewystarczające wyjaśnienia oferenta w tym zakresie, odrzuciła ofertę na kwotę 961,3 tys. zł brutto, która była niższa od wskazanej wartości szacunkowej o 486 tys. zł, tj. o 33,6%. Ostatecznie, Komisja przetargowa, po uzyskaniu zgody Ministra zwiększyła finansowanie zamówienia o kwotę 333,3 tys. zł ponad wartość ustaloną w kosztorysie i dokonała wyboru oferty na kwotę 1780,6 tys. zł.

Umowa została podpisana 17 listopada 2021 r., z terminem realizacji do 15 grudnia 2021 r. Jako cenę jednostkową przyjęto siedem dni dla jednego z nośników reklamy i 30 dni kalendarzowych dla pozostałych czterech. Taki sposób kalkulacji wynagrodzenia dla wykonawcy był niekorzystny dla zamawiającego, a poniesiony wydatek nosi znamiona niegospodarności.

⁷³ Na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadających pozapłacowym wydatkom budżetowym poniesionym w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r.

⁷⁴ Umowa 6/DWM/PN/2021 z dnia 8 października 2021 r.

⁷⁵ Umowa nr 16/DKP/PN/2021 z dnia 17 listopada 2021 r.

NIK stwierdziła nieprawidłowość polegającą na zbyt późnym podpisaniu umowy nr 16/DKP/PN/2021 z 17 listopada 2021 r. oraz zbyt krótkim okresie jej realizacji, co przy przyjętym sposobie kalkulacji wynagrodzenia dla wykonawcy było niekorzystne dla zamawiającego i skutkowało wydatkowaniem w sposób niegospodarny kwoty 1714,4 tys. zł na świadczenie usługi związanej z zakupem przestrzeni reklamowej na zewnętrznych nośnikach typu outdoor, na potrzeby kampanii informacyjnych MRiPS. Było to niezgodne z art. 44 ust. 3 pkt 1 lit. a ufp.

MRiPS jako zamawiający określił w opisie przedmiotu zamówienia, że oczekuje reklamy na pięciu typach nośników: bilbordy (550 za maksymalnie 30 dni kalendarzowych w zależności od potrzeb zamawiającego), Citylighty (270 nośników za maksymalnie 30 dni kalendarzowych w zależności od potrzeb zamawiającego), przyczepki reklamowe (36 przyczepki z samochodem i kierowcą za maksymalnie siedem dni kalendarzowych), siatka wielkoformatowa (jedna w mieście wojewódzkim za maksymalnie 30 dni kalendarzowych), Digital outdoor (81 lokalizacji za maksymalnie 30 dni kalendarzowych). Jako podstawę do określenia cen jednostkowych przez wykonawców zamawiający wskazał okres 30 dni dla czterech nośników. Tymczasem już w dniu podpisania umowy (17 listopada 2021 r.) było wiadomo, że reklamy mogły być eksponowane maksymalnie przez 28 dni kalendarzowych, ponieważ ostateczny termin realizacji określono na dzień 15 grudnia 2021 r. W rzeczywistości okres ekspozycji był jeszcze krótszy ze względu na czas niezbędny do przygotowania technicznych usług, tj. do wykonania projektu graficznego i wydruku do zaakceptowania przez Ministerstwo, a następnie dokonania montażu.

Przy przyjętym przez zamawiającego w umowie sposobie wyliczania wynagrodzenia, wykonawca otrzymał wynagrodzenie ryczałtowe, a jego wysokość nie była uzależniona od faktycznej liczby dni ekspozycji reklam. Ze złożonego przez wykonawcę raportu końcowego z realizacji zamówienia wynika, że czas samej ekspozycji w zależności od usługi wyniósł: bilbordy oraz citylight 8 dni, siatka wielkoformatowa 9 dni, a digital outdoor Media Markt⁷⁶ 12 dni. Zatem np. w przypadku bilbordów oraz citylight zamawiający poniósł koszty usługi za okres 30 dni, podczas gdy ich faktyczna ekspozycja trwała tylko 8 dni, tj. 26,7% opłaconego okresu.

Dyrektor Biura Kontroli i Audytu wyjaśnił, że projektowane postanowienia umowy, będące załącznikiem do Specyfikacji Warunków Zamówienia nie przewidywały możliwości korygowania wynagrodzenia ryczałtowego za wykorzystanie poszczególnych rodzajów nośników w skróconym okresie czasu. W formularzu ofertowym wykonawcy wskazywali wynagrodzenia ryczałtowe na realizację kampanii na poszczególnych rodzajach nośników w ustalonym przez Zamawiającego okresie czasu.

3. „Okresowe obliczenie minimum socjalnego i minimum egzystencji dla Polski w 2020 r. i 2021 r. oraz oszacowanie minimum socjalnego i minimum egzystencji w cenach z 2020 r. w układzie przestrzennym”. Zamówienie poniżej 130 tys. zł netto. Na podstawie zawartej umowy⁷⁷, protokołu odbioru, wystawionej faktury, Instytut Pracy i Spraw Socjalnych Warszawa otrzymał wynagrodzenie w kwocie 93,3 tys. zł.

4. „Zakup czasu antenowego w programach Telewizji na emisję 30 sekundowego spotu telewizyjnego dotyczącego Emerytury bez podatku”. Zamówienie poniżej 130 tys. zł netto. Na podstawie zawartej umowy⁷⁸, protokołu odbioru, wystawionej faktury, Telewizja Polska S.A. otrzymała wynagrodzenie w kwocie 124,2 tys. zł.

5. „Kampania informacyjno-edukacyjna o zasięgu ogólnopolskim w grupie docelowej 60+ w mediach społecznościowych, dotycząca polityki senioralnej i zabezpieczenia społecznego”. Zamówienie poniżej 130 tys. zł netto. Na podstawie zawartej umowy⁷⁹, protokołu odbioru, wystawionej faktury, firma otrzymała wynagrodzenie w kwocie 140 tys. zł.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatki w ramach tych trzech zamówień poniżej progu 130 tys. zł zostały poniesione zgodnie z obowiązującymi przepisami⁸⁰. Dowody księgowo i odpowiadające im zapisy księgowo, zawierały elementy wymagane przepisami ustawy o rachunkowości, sprawdzone zostały pod względem poprawności formalnej oraz prawidłowości

⁷⁶ „Digital outdoor. Media Markt” to nazwa własna tej usługi reklamowej, wymieniona w umowie.

⁷⁷ Umowa nr 3/PK/DAE/III/2021 z dnia 4 marca 2021 r.

⁷⁸ Umowa nr DKP/83/UM/2021/AB z dnia 20 grudnia 2021 r.

⁷⁹ Umowa nr DKP/53/UM/2021/AB z dnia 2 września 2021 r.

⁸⁰ Zarządzenie nr 9 z dnia 17 kwietnia 2020 r. w sprawie obiegu i kontroli dokumentów finansowych w MRPiPS w okresie obowiązywania stanu epidemii z powodu COVID-19: nr 49 z dnia 29 listopada 2021 r. nr 28 z dnia 1 października 2020 r. w sprawie zasad (polityki) rachunkowości w MRiPS oraz zarządzenie nr 13 z dnia 21 marca 2021 r. w sprawie zasad (polityki rachunkowości) w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej.

kontroli bieżącej i dekretacji, a także okresu księgowania i ujęcia na kontach. Wynikające z nich zobowiązania były regulowane zgodnie z zawartymi umowami, w wyznaczonych terminach.

Zatrudnienie i wynagrodzenia

W planie po zmianach na rok 2021 limit wynagrodzeń w ramach budżetu państwa i budżetu środków europejskich określono w łącznej wysokości 43 170,5 tys. zł. Wydatkowano na ten cel 40 475 tys. zł (tj. 93,8% kwoty ujętej w planie), w tym 37 796,4 tys. zł na wynagrodzenia osobowe i 2 678,1 tys. zł na dodatkowe wynagrodzenia roczne. W stosunku do 2020 r. wynagrodzenia były wyższe o 13 902 tys. zł, tj. o 52,3%. Przeciętne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego w części 44 wynosiło 9,2 tys. zł miesięcznie, tj. 121,1% przeciętnego wynagrodzenia w 2020 r. Wzrost wynagrodzeń osobowych wynikał z przeniesienia na etapie prac nad projektem ustawy budżetowej do części 44 wynagrodzeń w kwocie 10 625 tys. zł z części 31 oraz 1260 tys. zł z części 83 – Rezerwy celowe poz. 38 – Środki na dofinansowanie zadań realizowanych przez zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności, na realizację zadań druku karty parkingowej oraz legitymacji osoby niepełnosprawnej. Wzrost wynagrodzeń wynikał również z wprowadzenia dodatkowego funduszu motywacyjnego ustawą z dnia 1 października 2021 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2021⁸¹.

Przeciętne zatrudnienie w 2021 r. w części 44, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych wynosiło 366 etatów, tj. o 76 etatów więcej niż w 2020 r. i było o 59 etatów niższe od planu po zmianach. Stan zatrudnienia na koniec 2021 r. wyniósł 354 etaty i był niższy od stanu na koniec 2020 r. o 12 etatów. Przeciętne zatrudnienie w stosunku do 2020 r. wzrosło w związku z przeniesieniem na etapie prac nad projektem ustawy budżetowej wynagrodzeń z części 31 do części 44, co umożliwiło sfinansowanie zatrudnienia pracowników.

Wydatki na wynagrodzenia bezosobowe i honoraria w części 44 na 2021 r. zostały zaplanowane w wysokości 1285 tys. zł. W ciągu roku zostały zmniejszone o 268 tys. zł do kwoty 1017 tys. zł, natomiast wykonanie wyniosło 842 tys. zł, tj. 82,8%.

W 2021 r. trzy osoby wykonywały zadania na podstawie umów innych niż umowa o pracę. Były to umowy zlecenia trwające dłużej niż 6 miesięcy i umowy najmu personelu z osobami wykonującymi zadania podstawowe w komórkach merytorycznych. Z tego tytułu poniesiono koszty finansowane z części 44 w łącznej kwocie 119,6 tys. zł, które były o 42,4 tys. zł niższe niż w 2020 r.

Tabela zawierająca informacje dotyczące zatrudnienia w części 44 – Zabezpieczenie społeczne stanowi załącznik nr 10.12.

Umowy cywilnoprawne

W 2021 r. zawarto 139 umów cywilnoprawnych z osobami fizycznymi nieprowadzącymi działalności gospodarczej na łączną kwotę 678,4 tys. zł. Wydatki wyniosły 654,4 tys. zł i były o 3,4% wyższe niż w 2020 r. Liczba umów była mniejsza o 24, tj. o 20,9% niż w 2020 r.

W 2021 r. zawarto również pięć umów cywilnoprawnych na łączną kwotę 159,2 tys. zł współfinansowanych z części 63 oraz 44. Wykonanie wyniosło 131 tys. zł, w tym 110 tys. zł z części 44. Przedmiotem umów było m.in. wykonywanie usług konsultacyjno-eksperckich o charakterze opiniodawczo-doradczym dotyczących np. nowelizacji ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁸² i nowelizacji ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie⁸³ oraz w sprawach z obszaru polityki prorodzinnej Ministerstwa, strategii demograficznej 2040 i procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych w Polsce oraz czynności związanych z przeglądem, recenzją i korektą stron internetowych Ministerstwa.

Najwyższe wydatki (108 umów na kwotę 498,1 tys. zł, co stanowiło 76,1% kwoty ogółem) poniesiono na umowy dotyczące „Przeprowadzenia oceny merytorycznej ofert złożonych w ramach Programu Wieloletniego na rzecz Osób Starszych Aktywni+ na lata 2021–2025” Edycja 2021 oraz przygotowanie raportów z oceny merytorycznej ofert w formie kart oceny merytorycznej ofert. Ponadto 15 umów na kwotę 18 720 zł dotyczyło przeprowadzenia oceny sprawozdań i przygotowania raportów z oceny w formie karty oceny sprawozdań z realizacji zadań publicznych dofinansowanych w Edycji 2020 r. otwartego konkursu ofert w ramach ASOS na lata 2014–2020 r. Wykonanie powyższych umów zlecano osobom niebędącymi pracownikami Ministerstwa. Ekspertki zostali wybrani w drodze konkursu oraz wzięli udział w szkoleniu przeprowadzonym przez pracowników Departamentu Polityki Senioralnej

⁸¹ Dz. U. poz. 1900.

⁸² Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, ze zm.

⁸³ Dz. U. z 2021 r. poz. 1249.

MRiPS. W Ministerstwie nie zostały ustalone odrębne regulacje dotyczące zawierania umów na sporządzenie opinii i analiz specjalistycznych⁸⁴.

Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe wyniosły 380 523 tys. zł (2,5% wydatków części) i stanowiły 99,8% planu po zmianach (381 187 tys. zł) oraz 18745% wydatków z 2020 r. (2033,5 tys. zł).

W planie rzeczowo-finansowym wydatków inwestycyjnych na 2021 r. zaplanowano do realizacji trzy zadania: przebudowę budynku B i C przy ul. Nowogrodzkiej 1/3/5 w Warszawie na kwotę 421,0 tys. zł, zakup środków transportu za kwotę 200 tys. zł oraz wykupu praw autorskich za kwotę 53,0 tys. zł. Nowelizacją ustawy budżetowej na rok 2021 wprowadzono dwa zadania na kwotę 415 000 tys. zł, które dotyczyły zadania inwestycyjnego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (dalej: PFRON) – 380 000 tys. zł oraz wykupu praw autorskich – 35 000 tys. zł. W trakcie roku zrezygnowano z realizacji zadania – wykup praw autorskich oraz wprowadzono do realizacji osiem nowych zadań, których wartość wyniosła 528,4 tys. zł. Największe z nich dotyczyły:

- zakupu ruterów – 193,2 tys. zł;
- zakupu wraz z dostawą i montażem trzech serwerów na potrzeby systemu Rejestru Jednostek Pomocy Społecznej” – 134,1 tys. zł.

Największe zrealizowane wydatki inwestycyjne dotyczyły:

- zadania inwestycyjnego PFRON w zakresie dotacji inwestycyjnych na realizację zadań służących poprawie jakości życia osób niepełnosprawnych oraz nowych programów zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą⁸⁵ – 380 000 tys. zł (100% planu);
- zakupu środków transportu – 162,5 tys. zł (100% planu);
- zakupu wraz z dostawą i montażem trzech serwerów – 134,1 tys. zł (100% planu).

Wydatki niewygasające z końcem roku budżetowego

W ramach planu finansowego na rok 2021 wyodrębniono wydatki niewygasające z upływem roku 2021 w kwocie 3023 tys. zł, m.in. na następujące zadania:

- dodatkowy fundusz motywacyjny – 1979 tys. zł;
- przebudowa budynków B i C przy ul. Nowogrodzkiej 1/3/5 w Warszawie – 421 tys. zł;
- rozbudowa systemu informatycznego Quorum – 161 tys. zł;
- rozbudowa Systemu elektronicznej Wymiany Informacji dotyczących Zabezpieczenia Społecznego – 130 tys. zł;
- remont toalet w budynku przy Żurawiej 4a w Warszawie – 103 tys. zł.

W rozporządzeniu w sprawie wydatków niewygasających nie występowały wydatki w części 44, które w roku 2020 nie wygasły z upływem roku budżetowego.

Rezerwy

Na podstawie decyzji Ministra Finansów w sprawie zmian w budżecie państwa na rok 2021 w części 44, plan wydatków, został zwiększony per saldo środkami pochodzącymi z rezerw celowych (łącznie 36 decyzji) na kwotę 1 293 755 tys. zł, z przeznaczeniem m.in. na:

- dotację do budżetu dla Funduszu Solidarnościowego (FS) – 1 258 000 tys. zł;
- realizację działań w ramach PO PŻ 2014-2020 – 30 263 tys. zł;
- finansowe wsparcie programu pn. Pokonać Bezdomność. Program pomocy osobom bezdomnym – 2695 tys. zł;
- realizację projektu w ramach Funduszu Azylu, Migracji i Integracji na lata 2014-2020 – 874 tys. zł;
- realizację przedsięwzięć pod nazwą: Koordynacja na rzecz aktywnej integracji - Rejestr Jednostek Pomocy Społecznej oraz Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej – 820 tys. zł;
- produkcję blankietów legitymacji dokumentujących niepełnosprawność lub stopień niepełnosprawności, ich personalizację i dystrybucję – 636 tys. zł.

⁸⁴ Ich powierzanie odbywało się na podstawie zarządzenia nr 16 Dyrektora Generalnego MRiPS z dnia 20 maja 2021 r. w sprawie zamówień publicznych, a w przypadku zamówień wcześniejszych na podstawie zarządzenia nr 7 Dyrektora Generalnego MRiPS z dnia 23 maja 2018 r. w sprawie zamówień publicznych.

⁸⁵ W zakresie dysponenta części 44 przekazana kwota wpłaty stanowi wykonanie wydatków ujętych w planie. Natomiast w zakresie rzeczowym wykonanie będzie realizowane w planie PFRON w 2022 r.

Wydatkowano środki w kwocie 1 293 436,8 tys. zł, tj. 99,97%. Badaniem objęto wykorzystanie dwóch rezerw celowych⁸⁶ na kwotę 1 273 341 tys. zł. Dotyczyły one m.in. środków przeznaczonych dla FS w kwocie 1 258 000 tys. zł na wypłatę m. in. świadczenia uzupełniającego (poz. 33 rezerwy) oraz na realizację projektów współfinansowanych z udziałem UE (poz. 8 rezerwy). Środki z powyższych rezerw zostały wydatkowane w całości. W wyniku badania nie stwierdzono nieprawidłowości.

Na podstawie decyzji Ministra Finansów w sprawie zmian w budżecie środków na rok 2021 w części 44, plan wydatków, został zwiększony per saldo środkami pochodzącymi z BŚE – część 83 Rezerwy celowe (łącznie 11 decyzji) o kwotę 151 516 tys. zł, z przeznaczeniem na realizację:

- PO PŻ 2014–2020 – zwiększenie o 171 672 tys. zł;
- PO WER 2014–2020 – zwiększenie o 882 tys. zł;
- Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014–2021 – o 30 tys. zł;
- PO WER 2014–2020 – zmniejszeniu o 21 068 tys. zł przeniesioną do części 31 – Praca.

Wydatkowanie środków z rezerw celowych z budżetu środków unii europejskiej wyniosło 172 131,3 tys. zł, tj. 99,7% zaplanowanej kwoty. Nie wykorzystano w pełni środków m.in. na realizację projektu pn. „Włączenie wyłączonej – aktywne instrumenty wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy” w ramach PO WER (200,6 tys. zł) oraz na realizację PO PŻ 2014–2020 (187,4 tys. zł), w związku z poniesieniem wydatków w niższej wysokości.

W zakresie wydatków z rezerw celowych budżetu środków europejskich, badaniem objęto dwa zadania na łączną kwotę 87 003,0 tys. zł, w tym:

- realizację PO PŻ 2014–2020 (poz. rezerwy 98). Wydatkowane środki wyniosły 86 744,0 tys. zł, tj. 99,8% otrzymanej kwoty (86 931,4 tys. zł). Niewykorzystanie środków w kwocie 187,4 tys. zł dotyczyło zakupu żywności w Podprogramie 2020 i wynikało ze zwrotu środków odzyskanych od Caritas Polska, w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości podczas kontroli. Niewykorzystane środki finansowe zostały objęte blokadą dysponenta części budżetowej;
- realizację projektu pod nazwą „Aktywni niepełnosprawni – narzędzia wsparcia samodzielności osób niepełnosprawnych” w ramach PO WER 2014–2020 (poz. rezerwy 99). Wydatkowano 259,2 tys. zł, tj. 88,2% otrzymanej kwoty (294 tys. zł). Niewykorzystanie środków wynikało z niższych niż planowano wydatków na wynagrodzenia pracowników obsługujących projekt.

Z rezerwy ogólnej budżetu państwa (pozycja rezerwy 81) dla części 44 przyznano kwotę 4000 tys. zł, z której wydatkowano 95,9% (3834,1 tys. zł) na realizację działań informacyjno-promocyjnych w zakresie polityki prorodzinnej i zmian w systemie zabezpieczenia społecznego⁸⁷. Niewykorzystane środki w kwocie 165,9 tys. zł stanowiły oszczędności uzyskane w ramach realizacji projektu, z czego kwota 91 tys. zł została zgłoszona do wydatków niewygasających z upływem 2021 r. celem kontynuowania działań informacyjno-promocyjnych.

Blokady

Minister, działając na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 ufp, dokonał w części 44 blokad planowanych wydatków budżetu państwa na łączną kwotę 251 268,9 tys. zł, co stanowiło 1,6% zrealizowanych wydatków w 2021 r. ze środków budżetu państwa.

Decyzje o blokadach zostały podjęte w okresie od sierpnia do listopada 2021 r. – osiem na kwotę 239 373,1 tys. zł oraz w grudniu 2021 r. – 16 na kwotę 11 895,8 tys. zł. Niewykorzystanie środków finansowych wynikało m.in. z:

- niższego zapotrzebowania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego na środki na świadczenie uzupełniające oraz koszty obsługi – 200 000 tys. zł, tj. 79,6% blokad;
- niewykorzystania środków przeznaczonych na wykup autorskich praw majątkowych – 35 000 tys. zł, tj. 13,9% blokad;
- niewykorzystania środków przeznaczonych na dotację oraz zwrot wydatków poniesionych przez PFRON 10 734,6 tys. zł, tj. 4,3% blokad.

⁸⁶ Decyzje Ministra Finansów z dnia 12 sierpnia 2021 r. nr: MF/FS4.4143.3.34.2021.MF.2450 oraz nr MF/IP6.4143.3.266.2021. MF.POPŻ.2020.1212.

⁸⁷ Zarządzenia nr 105 Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2021 r. w sprawie przyznania Ministrowi Rodziny i Polityki Społecznej, z ogólnej rezerwy budżetowej, środków finansowych z przeznaczeniem na realizację działań informacyjno-promocyjnych w zakresie polityki prorodzinnej i zmian w systemie zabezpieczenia społecznego.

Dokonano analizy pięciu wydanych decyzji⁸⁸ w sprawie blokowania planowanych na rok 2021 wydatków w łącznej kwocie 246 939 tys. zł, tj. 98,3% dokonanych blokad oraz informacji pozyskanych uzyskanych z systemu informatycznego TREZOR. Wskazane blokady dokonywane były niezwłocznie po oszacowaniu nadmiaru środków budżetowych. Nie stwierdzono w tym zakresie nieprawidłowości.

W części 44 w ramach budżetu środków europejskich dokonano analizy pięciu blokad na kwotę 25 771,4 tys. zł, które stanowiły 8,1% wydatków budżetu środków europejskich. Blokady wydatków dotyczyły głównie:

- oszczędności z tytułu niewykorzystanych środków przeznaczonych na zwrot wydatków poniesionych przez PFRON w ramach PO WER 2014–2020 w kwocie 17 324,6 tys. zł, tj. 67,2% blokad;
- oszczędności powstałych w ramach PO PŻ 2014–2020 w kwocie 6963 tys. zł, tj. 27,0% blokad.

Zobowiązania

Według stanu na koniec 2021 r. zobowiązania wyniosły ogółem 3323 tys. zł i były o 161 tys. zł, tj. o 5,1% wyższe od kwoty zobowiązań na koniec 2020 r. Obejmowały one głównie wydatki na wypłatę dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi dla pracowników Ministerstwa za 2021 r. (3128 tys. zł). Pozostałe zobowiązania stanowiły 195 tys. zł i dotyczyły płatności faktur przypadających w 2022 r. z tytułu zrealizowanych dostaw i usług w 2021 r. Nie wystąpiły zobowiązania wymagalne oraz odsetki z tytułu nieterminowych płatności.

Dotacje celowe

W ustawie budżetowej na rok 2021 na dotacje celowe (z wyłączeniem dotacji na współfinansowanie projektów ze środków Unii Europejskiej) zaplanowano 1 172 500 tys. zł. W ciągu roku środki na ten cel zostały zwiększone o 13 496 530 tys. zł. Wydatkowano 14 663 953 tys. zł, tj. 99,97% planu po zmianach.

Największą pozycję stanowiła wpłata do FS w kwocie 13 493 000 tys. zł, zrealizowana w 100% oraz dotacja do PFRON w kwocie 1 503 869 tys. zł, zrealizowana w 99,6%, przeznaczona głównie na realizację zadań służących poprawie jakości życia osób niepełnosprawnych oraz nowych programów zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą PFRON, wypłatę pracodawcom dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych oraz na zrekompensowanie gminom dochodów utraconych na skutek zastosowania ustawowych zwolnień podatkowych. Dotacje celowe na programy realizowane przez Ministerstwo wyniosły 53 369 tys. zł.

Szczegółową kontrolą objęto dwa programy:

- Program wieloletni „Aktywni+” na lata 2021-2025 – zaplanowano 40 000 tys. zł, wydatki wyniosły 99,3% planu po zmianach. Celem programu było zwiększenie uczestnictwa osób starszych we wszystkich dziedzinach życia społecznego. W ramach Programu podpisano umowy na realizację 317 zadań publicznych na łączną kwotę 38 826,9 tys. zł, z tego poniesione m.in. przez: stowarzyszenia na kwotę 18 408 tys. zł, fundacje na kwotę 16 095 tys. zł, pozostałe jednostki niezaliczone do sektora finansów publicznych – 4 072 tys. zł.
- Od wykluczenia do aktywizacji – Program pomocy osobom wykluczonym społecznie – zaplanowano 3000 tys. zł, wydatki wyniosły 99,3% planu po zmianach. Celem głównym Programu było wzmocnienie uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez rozwijanie oferty podmiotów zatrudnienia socjalnego oraz wspieranie włączenia społecznego na poziomie lokalnym. Wsparcie realizacji projektów otrzymało 30 podmiotów na łączną kwotę 2999,1 tys. zł, z tego: stowarzyszenia – na kwotę 1221 tys. zł, fundacje – na kwotę 730 tys. zł, pozostałe jednostki niezaliczone do sektora finansów publicznych – na kwotę 598 tys. zł, gminy – na kwotę 429 tys. zł.

W wyniku badania nie stwierdzono nieprawidłowości.

Tabela zawierająca informacje dotyczące wydatków w części 44 – Zabezpieczenie społeczne stanowi załącznik nr 10.11.

⁸⁸ Dwie decyzje: z 25 listopada 2021 r. na kwotę 200 000 tys. zł i na kwotę 35 000 tys. zł, decyzje z 15 listopada 2021 r. na kwotę 1855,0 tys. zł, z 2 grudnia 2021 r. na kwotę 5378,0 tys. zł, z 29 grudnia 2021 r. na kwotę 4705,6 tys. zł.

6.2.2. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

W ustawie budżetowej na rok 2021 wydatki BŚE w części 44 zaplanowano w kwocie 203 415 tys. zł. Plan po zmianach stanowił kwotę 354 931 tys. zł. Wydatki BŚE zostały zrealizowane w 89,9% planu po zmianach.

Badaniem objęto realizację projektu w ramach PO PŻ 2014-2020, finansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, realizowanego przez MRiPS pełniące rolę Instytucji Zarządczej (IZ)⁸⁹. Wydatki PO PŻ 2014-2020 wykonane zostały w kwocie 338 112,0 tys. zł, tj. 95% planu po zmianach oraz były wyższe od wykonania w 2020 r. o 32 628,0 tys. zł, tj. o 10,7%. Środki finansowe przeznaczono na zakup i dostawę artykułów spożywczych oraz środków ochrony osobistej do magazynów organizacji partnerskich (paczki i posiłki) oraz działania towarzyszące⁹⁰. Wielkość i asortyment produktów żywnościowych dla osób potrzebujących były określone w Wytucznych IZ.

W 2020 r. zakupiono żywność za kwotę 307 595,0 tys. zł, tj. o kwotę 19 130,0 tys. zł niższą niż w 2020 r.⁹¹. Koszty administracyjne, a także wydatki na transport, magazynowanie i dystrybucję żywności oraz środków ochronnych wyniosły łącznie 30 759,5 tys. zł (10% wartości pomocy żywnościowej), w tym z BŚE – 26 145,6 tys. zł oraz z budżetu państwa – 4613,9 tys. zł. Koszt zwrotu wydatków za zniszczone artykuły spożywcze przekazane organizacjom partnerskim wyniósł 220,5 tys. zł.

W ramach całego podprogramu 2020 r., który trwał od końca grudnia 2020 r. do końca października 2021 r., pomocą żywnościową objęto 1 253 200 osób tj. o 93 148 osób mniej niż w 2020 r. oraz o 219 000 osób mniej niż zaplanowały organizacje partnerskie we wnioskach do dofinansowanie projektów.

Łącznie zakupiono 62,6 tys. ton żywności na pomoc dla potrzebujących, tj. o 14,5% mniej niż w 2020 r., z tego: PCK udzieliło pomocy żywnościowej 90 411 osobom, w tym 23 586 dzieciom poniżej 15 roku życia i osób powyżej 65 roku życia. Caritas Polska dostarczyła pomoc 264 899 osobom, w tym 65 978 dzieciom i 39 139 osobom powyżej 65. roku życia. PKPS udzielił pomocy 240 245 osobom, w tym 64 574 dzieciom i 33 347 osobom powyżej 65. roku życia. Największej liczbie osób pomocy udzieliła Federacja Polskich Banków Żywności dla 657 960 osób, w tym 174 479 dzieci i 74 114 osób starszych. Średnia wartość pomocy wyniosła: w formie paczki żywnościowej 245 zł, przeprowadzono 10 500 działań towarzyszących dla 150 582 osób.

W realizacji PO PŻ na terenie kraju uczestniczyło łącznie 2632 organizacje, w tym 2336 organizacji partnerskich regionalnych oraz lokalnych w 2314 gminach, co stanowiło 93% wszystkich gmin w Polsce. Skierowań do uzyskania pomocy żywnościowej w ramach Podprogramu 2019 nie wydało łącznie 159 na 2495 ośrodków pomocy społecznej (w poprzednim roku – 181), co oznacza, że zasięg terytorialny Programu zwiększył się pomimo trudności związanych z dystrybucją w czasie pandemii COVID-19.

6.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2021 r. przez dysponenta części 44 – Zabezpieczenie społeczne i sprawozdań jednostkowych dysponenta III stopnia, tj. Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);

⁸⁹ Program był realizowany przez KOWR, jako Instytucja Pośrednicząca oraz organizacje partnerskie na poziomie ogólnopolskim lub ponadregionalnym: Federacja Banków Żywności, Caritas Polska, Polski Komitet Pomocy Społecznej (PKPS) oraz Polski Czerwony Krzyż (PCK) wyłonione przez Ministerstwo w drodze otwartego konkursu ofert. Konkurs został rozstrzygnięty w grudniu 2018 r. na potrzeby dwóch kolejnych Podprogramów: Podprogramu 2019 oraz Podprogramu 2020.

⁹⁰ Warsztaty: kulinarne, edukacji ekonomiczne, dietetyczne, niemarnowania żywności.

⁹¹ W tym z budżetu środków europejskich kwota – 261 455,8 tys. zł oraz budżet państwa kwota – 46 139,3 tys. zł.

- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzania objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2021 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 44 na podstawie sprawozdań jednostkowych. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent trzeciego stopnia – Ministerstwo) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań. Sprawozdania przedstawiały wiarygodne dane o dochodach i wydatkach oraz związanych z nimi należnościach i zobowiązaniach.

6.4. KSIĘGI RACHUNKOWE

Badanie wiarygodności ksiąg rachunkowych dysponenta części 44 przeprowadzono na próbie 55 zapisów księgowych o łącznej wartości 18 182,1 tys. zł, z tego wylosowanych metodą monetarną 40 zapisów na kwotę 13 746,8 tys. zł, która została uzupełniona 15 zapisami o wartości 4435,3 tys. zł, wyselekcjonowanymi na podstawie przeprowadzonego przeglądu analitycznego ksiąg rachunkowych, dobranych losowo. Stwierdzono, że operacje gospodarcze udokumentowane prawidłowo sporządzonymi pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym dowodami właściwie ujęto w księgach rachunkowych. W trakcie kontroli nie zidentyfikowano nieprawidłowości, które wskazywałyby, że w zakresie zapisów dotyczących dochodów i wydatków oraz związanych z nimi należności i zobowiązań, księgi rachunkowe stanowiące podstawę sporządzenia sprawozdań dysponenta części 44 – Zabezpieczenie społeczne prowadzone były nieprawidłowo.

7. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU SOLIDARNOŚCIOWEGO

7.1. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO

7.1.1. WYKONANIE PLANU PRZYCHODÓW

W ustawie budżetowej, przychody Funduszu zaplanowano w wysokości 20 256 459 tys. zł. Zrealizowane przychody wyniosły 33 749 708 tys. zł i stanowiły 166,6% kwoty określonej w planie. W porównaniu do 2020 r. przychody były wyższe o 3 006 707 tys. zł (o 9,8%). Przychody Funduszu pochodziły z (w nawiasach podano odpowiednio - odniesienie do ogółu przychodów oraz wykonanie planu):

- obowiązkowych składek na Fundusz⁹² – 8 712 081 tys. zł (25,8%, 105%);
- daniny solidarnościowej⁹³ – 2 640 782 tys. zł (7,8%, 150,3%);
- dotacji z budżetu państwa – 1 258 000 tys. zł (3,7%, 86,3%);
- pozostałych przychodów, które obejmowały odsetki i inne przychody – 167 386 tys. zł (0,5%, 3347,7%);
- innych zwiększeń – 20 971 459 tys. zł (62,2%, 240%).

Na wyższe wykonanie przychodów wpływ miała wpłata z budżetu państwa przekazana przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego w wysokości 12 235 000 tys. zł oraz przekazana dotacja celowa w kwocie 1 458 000 tys. zł.

Przychody FS w latach 2019-2021 miały tendencję wzrostową (odpowiednio: 783 096 tys. zł, 30 743 001 tys. zł, 33 749 708 tys. zł). Wynikało to głównie: ze zmiany wysokości obowiązkowej składki dla FS w 2021 r. (z 0,45% w 2020 r. do 1,45% w 2021 r.), co spowodowało wzrost przychodów z tego tytułu o 374%, do kwoty 8 712 081 tys. zł; z wprowadzenia w 2020 r. daniny solidarnościowej, która również przyczyniła się do wzrostu przychodów o 43,1%, do kwoty 2 640 782 tys. zł oraz udzielenie dotacji z budżetu państwa, które nie wstąpiły w latach 2019-2020.

Na dzień 31 grudnia 2021 r., zgodnie ze sprawozdaniem Rb-N, należności nie wystąpiły.

7.1.2. WYKONANIE PLANU KOSZTÓW

W ustawie budżetowej zaplanowano koszty Funduszu w wysokości 33 393 800 tys. zł. W wyniku dokonanych w ciągu roku zmian wysokość kosztów FS nie uległa zmianie. Zmian dokonano⁹⁴ m.in.: w celu zwrotu nadpłat z tytułu daniny solidarnościowej⁹⁵ oraz zapewnienia środków na koszty poboru składek na Fundusz przez ZUS.

Koszty zrealizowano w kwocie 30 626 962 tys. zł, co stanowiło 91,7% planu po zmianach. Koszty FS zostały poniesione na (w nawiasach podano wykonanie planu po zmianach):

- wsparcie społeczne, zawodowe, zdrowotne oraz finansowe osób niepełnosprawnych – 3 752 648 tys. zł (68,2%), w tym: programy rządowe i resortowe – 406 102 tys. zł (76,9%), w tym: koszty programów rządowych – 52 000 tys. zł (89,7%); koszty programów resortowych – 354 102 tys. zł (75,3%); transfery na rzecz ludności, z tego na świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji – 3 306 000 tys. zł (67,1%); zadania związane z promowaniem i wspieraniem systemu wsparcia osób niepełnosprawnych – 547 tys. zł (54,7%); zadania z zakresu

⁹² Wzrost wysokości składki z 0,45% w 2020 r. do 1,45% w 2021 r.

⁹³ O której mowa w rozdziale 6a ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, ze zm.).

⁹⁴ Szczegółowym badaniem objęto pięć zmian dokonanych w planie przychodów i kosztów wybranych w sposób celowy (kierując się kwotą dokonanych zmian, tj. w łącznej wysokości 121 300 tys. zł, a także terminem ich dokonania, tj. 3 lutego 2021 r., 20 kwietnia 2021 r., 30 kwietnia 2021 r., 2 i 14 grudnia 2021 r.).

⁹⁵ Zgodnie z art. 8 ust. 2 ustawy o Funduszu Solidarnościowym, minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, na wniosek właściwego naczelnika urzędu skarbowego, przekazuje na rachunek bankowy środki FS niezbędne do realizacji zwrotu powstałych nadpłat. W ustawie budżetowej na 2021 r. nie zaplanowano środków na ten cel z uwagi na fakt, że 2020 r. był pierwszym rokiem, w którym dokonano wpłat z tytułu daniny solidarnościowej. Nie można było oszacować skali zwrotów z tytułu daniny solidarnościowej, a związane z tym zmiany w planie były dokonywane na bieżąco, w odniesieniu do składanych wniosków przez urzędy skarbowe.

- innowacyjnych rozwiązań w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych – w 2021 r. nie poniesiono kosztów w tym zakresie; odpis na Fundusz Dostępności – 40 000 tys. zł (100%),
- renty socjalne, zasiłek pogrzebowy – 4 328 000 tys. zł (93,6%),
 - dodatkowe roczne świadczenie pieniężne dla emerytów i rencistów – 22 188 108 tys. zł (97,1%).
 - pozostałe koszty – 358 205 tys. zł (85,6%), m.in.: pobór składki na FS przez ZUS – 43 674 tys. zł (98,6%); zwrot nadpłat – 7276 tys. zł (93,3%); koszty obsługi zadań – 5503 tys. zł (41,7%); koszty obsługi wypłaty świadczenia uzupełniającego, koszty obsługi wniosku o świadczenie uzupełniające i koszty świadczeń zdrowotnych związanych z wydawaniem orzeczeń dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji – 82 611 tys. zł (67%); koszty obsługi wypłaty renty socjalnej, zasiłku pogrzebowego – 108 200 tys. zł (93,6%); koszty obsługi wypłat dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów – 110 941 tys. zł (97,1%).

Koszty FS w latach 2019-2021 miały tendencję wzrostową (odpowiednio: 9 436 418 tys. zł, 19 567 689 tys. zł, 30 626 962 tys. zł). Wynikało to głównie z: corocznego wzrostu kosztów dotyczących realizacji programów resortowych – odpowiednio: 50 302 tys. zł, 135 387 tys. zł, 354 102 tys. zł. Ponadto wprowadzono nowe zadanie – wypłata w 2021 r. oprócz tzw. „trzynastych” emerytur również tzw. „czternastych” emerytur⁹⁶, co spowodowało wzrost kosztów z tego tytułu o 93,8%, do kwoty 22 188 108 tys. zł.

Środki w wysokości 1 458 000 tys. zł z dotacji celowej dla FS były zgodne z zapotrzebowaniami składanymi przez ZUS, KRUS oraz Narodowy Fundusz Zdrowia (dalej: NFZ), a ich rozliczenie przedstawiało się następująco: ZUS – 926 160 tys. zł, KRUS 326 400 tys. zł, NFZ – 5440 tys. zł. W związku z możliwością niewykorzystania przez Fundusz całej przyznanej kwoty dotacji celowej w roku 2021, decyzją Ministra⁹⁷ została dokonana blokada wydatków na Fundusz w kwocie 200 000 tys. zł.

W 2021 r. nie występowały koszty administracyjne Funduszu. Zgodnie z art. 36 ustawy o Funduszu Solidarnościowym maksymalny limit wydatków będących skutkiem finansowym ustawy na 2021 rok został określony dla części 44 na poziomie 1750 tys. zł. Natomiast dla części 85 – Województwa na poziomie 1584 tys. zł. W 2021 r., z zastrzeżeniem wydatków realizowanych w ramach programów resortowych, nie występowały wydatki majątkowe finansowane z Funduszu.

W 2021 r. Fundusz nie zaciągał pożyczek na realizację zadań.

Zamówienie publiczne

W 2021 r. Fundusz zrealizował cztery zamówienia publiczne na łączną kwotę 547 tys. zł. Zamówienia przeprowadzono z wyłączeniem ustawy Pzp: trzy poniżej progu 130 tys. zł, jedno zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 5 Pzp. Badaniem objęto 100% postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, których przedmiotem były działania informacyjno-promocyjne FS:

- publikacja materiału informacyjnego w 20 dziennikach regionalnych, dotyczącego programu Centra opiekuńczo-mieszkalne, poniesiono koszt na kwotę 42 tys. zł;
- zakup antenowego czasu telewizyjnego i radiowego w TVP i Polskim Radio z przeznaczeniem do emisji spotów w ramach kampanii informacyjno-edukacyjnej dot. szczepienia przeciw COVID-19 osób niepełnosprawnych, poniesiono koszt na kwotę 400 tys. zł;
- produkcja spotu telewizyjno-internetowego oraz spotu radiowego o charakterze informacyjno-edukacyjnym, dotyczących szczepień przeciw COVID-19 osób niepełnosprawnych, poniesiono koszt na kwotę 65 tys. zł;
- przeprowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnej o zasięgu ogólnopolskim w grupie docelowej 16+ w medium społecznościowym Facebook, dotyczącej szczepień przeciw COVID-19 osób niepełnosprawnych, poniesiono koszt na kwotę 40 tys. zł.

Z czterech działań związanych z promowaniem i wspieraniem systemu wsparcia osób niepełnosprawnych, trzy dotyczyły popularyzacji szczepień przeciw COVID-19.

Badanie nie wykazało nieprawidłowości w zakresie przygotowania postępowań, przebiegu, wyboru wykonawcy, terminu realizacji oraz płatności za zamówienie. Dowody księgowo i odpowiadające im zapisy księgowo zostały sprawdzone pod względem poprawności formalnej i rachunkowej, a także okresu księgowania i ujęcia na kontach.

⁹⁶ Zgodnie z ustawą z dnia 21 stycznia 2021 r. o kolejnym w 2021 r. dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów (Dz. U. poz. 432).

⁹⁷ Decyzja Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 25 listopada 2021 r. w sprawie blokowania planowanych na rok 2021 wydatków (znak: 44.4143.12.8.2021.BD).

Programy resortowe

W 2021 r. uruchomiono pięć programów resortowych (100% zaplanowanych w Planie Wsparcia na 2021 rok):

- Centra opiekuńczo-mieszkalne (edycja 2019 i 2021) – zaplanowano kwotę 140 700 tys. zł, rekomendowano do dofinansowania kwotę 38 995 tys. zł dla 21 gmin i powiatów (edycja 2019) i 80 830 tys. zł dla 30 gmin/powiatów (edycja 2021) – łącznie 86,6% planu, a wydatkowano kwotę 39 925 tys. zł (edycja 2019) i 1825 tys. zł (edycja 2021) – łącznie 29,7% planu;
- Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami (edycja 2020–2021) – zaplanowano kwotę 87 000 tys. zł, rekomendowano do dofinansowania kwotę 86 476 tys. zł (99,4% planu) dla 87 organizacji pozarządowych, a wydatkowano kwotę 81 213 tys. zł (93,3% planu);
- Opieka wytchnieniowa dla członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnością (edycja 2020–2021) – zaplanowano kwotę 38 000 tys. zł, rekomendowano do dofinansowania 36 822 tys. zł (96,9% planu) dla 52 organizacji pozarządowych, a wydatkowano kwotę 35 425 tys. zł (93,2% planu);
- Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej (edycja 2021) – zaplanowano kwotę 144 000 tys. zł, rekomendowano do dofinansowania 143 967 tys. zł (99,9% planu) dla 751 gmin i powiatów, a wydatkowano kwotę 137 836 tys. zł (95,7% planu);
- Opieka wytchnieniowa (edycja 2021) – zaplanowano kwotę 60 300 tys. zł, rekomendowano do dofinansowania 60 270 tys. zł (99,9% planu) dla 699 gmin i powiatów, a wydatkowano kwotę 57 878 tys. zł (96% planu).

Panujący na terenie RP stan epidemii, wywołany zakażeniem wirusem SARS-CoV-2, przyczynił się do zrealizowania programów resortowych na niższym niż planowano poziomie.

W 2021 r. w ramach programów: Opieka wytchnieniowa dla członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych (edycja 2020–2021) – zawarto 49 umów; Opieka wytchnieniowa (edycja 2021) – zawarto 16 umów; Centra opiekuńczo mieszkalne – zawarto 54 umowy.

Badaniem objęto dokumentację 13 wniosków (ośmiu dotyczących jednostek samorządu terytorialnego oraz pięciu dotyczących organizacji pozarządowych) o przyznanie środków FS (10,9% wszystkich wniosków z trzech programów resortowych) na łączną kwotę 50 847 tys. zł. Doboru próby dokonano w sposób celowy⁹⁸. W ramach badanej próby stwierdzono, że realizacja programów przebiegała prawidłowo: Ogłoszenia o naborze wniosków, w odniesieniu do jednostek samorządu terytorialnego oraz o otwartym konkursie ofert, w odniesieniu do organizacji pozarządowych spełniały wymagania określone w art. 13 ust. 4 i w art. 14 ust. 2 ustawy o Funduszu Solidarnościowym. Wraz z listami zatwierdzonych i rekomendowanych do dofinansowania wniosków były terminowo publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej (dalej: BIP) właściwych wojewodów oraz w BIP ministerstwa. Wszystkie umowy zawierały elementy określone w art. 14 ust. 11 ustawy o Funduszu Solidarnościowym. W przypadku dwóch umów kwota przekazana przez Ministra była niezgodna z kwotą rekomendowaną do dofinansowania – była niższa o 4,5 tys. zł i 1,8 tys. zł od rekomendowanych. Różnice między kwotami rekomendowanymi do dofinansowania a kwotami wskazanymi w zawartych umowach wynikały z aktualizacji ofert, w których podmioty wskazały niższe kwoty na realizację planowanych zadań.

Badane umowy zawarto po upływie od 54 do 91 dni od zatwierdzenia list rekomendowanych wniosków. Na wydłużenie procesu podpisywania umów wpłynęły m.in. zmiany harmonogramów rzeczowo-finansowych⁹⁹, zawieranie umów w formie papierowej (tradycyjnej), ograniczone zasoby kadrowe, nieadekwatne do liczby prowadzonych spraw.

W komunikatach o naborach wniosków/otwartych konkursach ofert nie wskazano wprost terminu do zawarcia umowy pomiędzy ministrem do spraw zabezpieczenia społecznego, a właściwymi wojewodami/organizacjami pozarządowymi. NIK zwraca uwagę, że przewlekłość w zawieraniu umów może mieć realny wpływ na realizację zadań, które mogą stać się mniej efektywne, np. obejmując wsparciem mniejszą liczbę beneficjentów.

⁹⁸ Z programów *Opieka wytchnieniowa (edycja 2021)* i *Centra opiekuńczo-mieszkalne* badaniem objęto, z każdego Programu, po cztery wnioski o najwyższej kwocie dofinansowania. Natomiast z programu *Opieka wytchnieniowa dla członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnością (edycja 2020–2021)* badaniem objęto pięć wniosków o najwyższej kwocie dofinansowania.

⁹⁹ Dotyczy programu *Centra opiekuńczo-mieszkalne*.

Programy rządowe

W 2021 r. uruchomiono dwa programy rządowe (67% zaplanowanych w *Planie Wsparcia na 2021 rok*):

- „Specjalne świadczenie medyczne Narodowego Funduszu Zdrowia dla osób niepełnosprawnych na lata 2020–2021” – zaplanowano i wydatkowano kwotę 50 500 tys. zł (87,1% planu); realizatorem Programu był NFZ;
- Promocja Sportu Osób Niepełnosprawnych w 2021 r.” – zaplanowano i wydatkowano kwotę 2050 tys. zł (3,5% planu); realizatorem Programu był Minister Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

Tabela zawierająca informacje dotyczące wykonania planu finansowego Funduszu Solidarnościowego stanowi załącznik nr 10.13.

7.1.3. STAN FUNDUSZU

Stan FS na początek 2021 r. określony w ustawie budżetowej w wysokości 1 313 688 tys. zł został zrealizowany na poziomie 2 521 990 tys. zł (192% planu wg ustawy budżetowej). Stan Funduszu na koniec roku 2021 wyniósł 5 644 736 tys. zł i był o 4 331 048 tys. zł wyższy od stanu na początek roku. Wynikało to głównie z niezrealizowania w pełni planu kosztów FS (plan 33,4 mln, wykonanie 30,6 mld).

7.1.4. EFEKTY RZECZOWE PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

Minister w dniu 30 listopada 2020 r. zaakceptował i opublikował w BIP ogłoszenie o Planie Wsparcia na 2021 rok¹⁰⁰, tj. zgodnie z art. 11 ustawy o Funduszu Solidarnościowym. W ramach wsparcia zaplanowano realizację m.in.:

1. Programów resortowych:

- Centra opiekuńczo-mieszkalne – w postaci zapewnienia możliwości zamieszkiwania osobom niepełnosprawnym posiadającym orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w formie pobytu dziennego lub całodobowego. Wykonanie zadania w ujęciu rzeczowym przedstawiało się następująco: 89 osób (dla edycji z 2019 r.) i 20 osób (dla edycji z 2021 r.);
- Opieka wytchnieniowa (realizowany przez jst) oraz Opieka wytchnieniowa dla członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnością (realizowany przez NGO) – w postaci zapewnienia członkom rodzin lub opiekunom osób niepełnosprawnych alternatywnej formy doraźnej bądź czasowej opieki. Wykonanie zadania w ujęciu rzeczowym przedstawiało się następująco: 9210 osób (dla programu jst) i 3426 osób (dla programu NGO);
- Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej (realizowany przez jst) oraz Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami (realizowany przez NGO) – w postaci zapewnienia usługi asystenta wspierającego osoby niepełnosprawne posiadające orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Wykonanie zadania w ujęciu rzeczowym przedstawiało się następująco: 14055 osób (dla programu jst) i 5527 osób (dla programu NGO).

2. Programów rządowych (dotyczących pozostałych resortów):

- Ministerstwo Zdrowia – kontynuacja programu z 2020 r. pn. „Specjalne świadczenie medyczne Narodowego Funduszu Zdrowia dla osób niepełnosprawnych na lata 2020–2021”, w postaci wsparcia zdrowotnego osób niepełnosprawnych powyżej 16 roku życia posiadających orzeczenie o lekkim albo umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie równoważne do tych dwóch stopni, którym świadczenia z zakresu rehabilitacji leczniczej pomogą w osiągnięciu oraz utrzymaniu optymalnego poziomu funkcjonowania w środowisku fizycznym, społecznym i gospodarczym;
- Ministerstwo Infrastruktury – programy/zadania dotyczące Polskich Kolei Państwowych, w tym usuwanie barier w obiektach dworcowych, które nie podlegają modernizacji w ramach Programu Inwestycji Dworcowych oraz zapewnianie pracowników z profesjonalnym podejściem do osób z niepełnosprawnościami i o ograniczonej sprawności ruchowej;
- Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu – program pn. „Promocja Sportu Osób Niepełnosprawnych w 2021 r.” w postaci popularyzacji sportu i aktywności fizycznej wśród osób niepełnosprawnych oraz podnoszenia świadomości społeczeństwa w zakresie sportu osób niepełnosprawnych.

¹⁰⁰ <http://niepelnosprawni.gov.pl/>; <https://www.gov.pl/web/rodzina/fundusz-solidarnosciowy>

W zasadach poszczególnych Programów resortowych wskazywano, że w ramach ich realizacji do ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego należy, m.in. monitorowanie i kontrola realizacji zadań wynikających z programów, akceptowanie sprawozdań składanych przez realizatorów programów oraz sporządzanie, na ich podstawie, rocznego sprawozdania z realizacji zadań. Minister nie określił pisemnych procedur (wytycznych/zaleceń/instrukcji) w zakresie weryfikacji przez wojewodów sprawozdań z realizacji programów resortowych.

MRiPS w latach 2019–2021 nie przeprowadzało kontroli realizacji zadań wynikających z programów w urzędach wojewódzkich¹⁰¹, a także organizacjach pozarządowych (realizacja Programów NGO rozpoczęła się dopiero w 2021 r., a umowy były zawierane od lutego 2021 r.).

Łącznie do MRiPS wpłynęło 225 sprawozdań z realizacji programów resortowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego (dalej: jst) i NGO. Po terminie, tj. od 1 do 16 dni, złożono 34 sprawozdania¹⁰², co było niezgodne zasadami określonymi w programach resortowych, a także z art. 18 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Minister dokonał terminowej akceptacji 157 sprawozdań (70% wszystkich) złożonych przez realizatorów Programów resortowych¹⁰³. Cztery sprawozdania (2% wszystkich) zostały zaakceptowane do pięciu dni po wymaganym terminie, a 64 sprawozdania (28% wszystkich) były w trakcie dalszej weryfikacji.

Niedotrzymanie przez Ministra terminu akceptacji 68 sprawozdań złożonych przez realizatorów programów resortowych (jst i NGO) było niezgodne z art. 152 ust. 2 ufp oraz z zasadami dotyczącymi monitoringu realizacji zawartymi w programach resortowych. Termin akceptacji sprawozdań za 2021 rok wyznaczono na 31 marca 2022 r.

Nieterminowość w akceptacji sprawozdań wynikała w szczególności z ograniczonej kadry pracowniczej, a także intensyfikacji realizowanych zadań. W ocenie NIK problemy organizacyjno-kadrowe oraz wzrost liczby prowadzonych spraw prowadzonych przez Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych (dalej: BON), nie zwalniają Ministerstwa z obowiązku przestrzegania terminów dotyczących monitoringu.

Termin sporządzenia zbiorczego sprawozdania z realizacji programów wyznaczono na 31 maja 2022 r. Minister Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu terminowo przekazał do Ministra sporządzone zbiorcze sprawozdanie roczne z realizacji Programu rządowego, tj. 31 marca 2022 r.¹⁰⁴. Termin przekazania przez Prezesa NFZ zaakceptowanego sprawozdania końcowego oraz sprawozdania rocznego z realizacji Programu upływa lub wyznaczono na 31 maja 2022 r.¹⁰⁵.

W układzie zadaniowym koszty FS realizowano w ramach funkcji 13. Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny w kwocie 30 626 962 tys. zł (91,7% planu po zmianach), z przeznaczeniem na dwa zadania, tj. 13.1.W Pomoc i integracja społeczna w kwocie 3 891 713 tys. zł (68,4% planu po zmianach) i 13.2. Świadczenia społeczne w kwocie 26 735 249 tys. zł (96,5% planu po zmianach).

Dla zadania 13.1.W określono dwa cele:

- a) *Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych*, dla którego przypisano miernik: *Wskaźnik zagrożenia ubóstwem skrajnym w gospodarstwach domowych z co najmniej jedną osobą niepełnosprawną*. Wartość miernika przyjęto na poziomie 6,2%, jednak w trakcie kontroli NIK nie było możliwości określenia poziomu jego osiągnięcia, z uwagi na dostępność danych dopiero w czerwcu 2022 r.
- b) *Zapewnienie realizacji programów opracowanych w ramach Funduszu Solidarnościowego oraz wsparcia finansowego ze środków tego Funduszu*, dla którego przypisano miernik: *Liczba osób, która skorzystała ze wsparcia w ramach Funduszu Solidarnościowego*. Wartość miernika przyjęto na poziomie – ok. 810 tys., a wykonano na poziomie – ok. 649 tys.

¹⁰¹ W 2021 r., z ośmiu zapytanych wojewodów, trzech wojewodów przeprowadziło kontrole w zakresie realizacji przez jst zadań wynikających z zawartych umów dotyczących programu *Opieka wytchnieniowa (edycja 2019–2021)*. Natomiast dwóch wojewodów zaplanowało kontrole w zakresie programów *Centra opiekuńczo-mieszkalne* i *Opieka wytchnieniowa (edycja 2021)* na 2022 r.

¹⁰² Termin złożenia sprawozdań za 2021 rok wyznaczono na 30 stycznia 2022 r. dla organizacji pozarządowych, w terminie 30 dni od dnia zakończenia realizacji zadania, tj. 30 stycznia 2022 r. dla jednostek samorządu terytorialnego. Dla Programu *Centra opiekuńczo-mieszkalne* wyznaczono dodatkowy termin złożenia rocznego sprawozdania do 20 lutego 2022 r.

¹⁰³ Termin akceptacji sprawozdań za 2021 rok wyznaczono na 31 marca 2022 r.

¹⁰⁴ <https://www.gov.pl/web/sport/program-rzadowy-pn-promocja-sportu-osob-niepelnosprawnych-w-2021-r>.

¹⁰⁵ <https://www.gov.pl/web/zdrowie/program-rehabilitacyjny-dla-osob-niepelnosprawnych>.

Dla zadania 13.2. ustalono cel: *Zapewnienie środków dla osób uprawnionych do korzystania ze świadczeń z systemu ubezpieczeń społecznych oraz zaopatrzenia społecznego*, dla którego przypisano miernik: *liczba osób, która skorzystała ze wsparcia w ramach Funduszu Solidarnościowego*. Wartość miernika przyjęto na poziomie ok. 9 730 tys., a osiągnięto na poziomie ok. 18 247 tys. (dodatkowe roczne świadczenie pieniężne dla emerytów i rencistów, renta socjalna, zasiłek pogrzebowy).

Stopień wykonania planu finansowego Funduszu monitorowany był m. in. w oparciu o dane zawarte w sprawozdaniach sporządzanych przez dysponenta FS, a mianowicie: Rb-33 oraz Rb-40 z wykonania planu finansowego państwowego funduszu celowego; Rb-N, Rb-Z o należnościach i zobowiązaniach. Na podstawie ww. sprawozdań dokonana była w okresach sprawozdawczych analiza wykonania zadań FS. Analizy wykonania zadań Funduszu dokonano na podstawie sprawozdań (Rb-33, Rb-40, Rb-N, Rb-Z).

7.2. SPRAWOZDANIA

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania sprawozdań za 2021 r. przez dysponenta FP:

- z wykonania określonego w ustawie budżetowej na rok 2021 planu finansowego państwowego funduszu celowego (Rb-33, Rb-40),
- o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N),
- o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z),
- rocznego sprawozdania z wykonania planu finansowego w układzie zadaniowym (Rb-BZ2).

Kwoty wykazane w wymienionych sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

8. USTALENIA INNYCH KONTROLI

W 2021 r. NIK przeprowadziła kontrolę pt. Realizacja konkursu „Po pierwsze rodzina!” przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej oraz wybrane organizacje pozarządowe¹⁰⁶.

NIK oceniła negatywnie działania Ministra w zakresie przygotowania i realizacji I otwartego konkursu ofert w zakresie promocji rodziny „Po pierwsze Rodzina!” na 2020 r. oraz nadzoru nad realizowanymi projektami i prawidłowości wydatkowania środków publicznych na realizację konkursu.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- nieokreślenia wskaźników i mierników, pozwalających ocenić, w jakim stopniu, środki publiczne wydane w związku z realizacją konkursu pozwoliły osiągnąć założony cel i przyniosły spodziewany efekt;
- braku w przyjętych wzorach ofert wszystkich elementów określonych w rozporządzeniu Przewodniczącego Komitetu do spraw pożytku publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań¹⁰⁷;
- uznaniowego charakteru oceny merytorycznej ofert dokonywanej przez członków Komisji konkursowych powołanych do oceny ofert w ramach konkursu (dalej: Komisja), niesporządzania uzasadnienia dla przyznanej punktacji, a także nieuwzględniania w ocenie merytorycznej wszystkich warunków określonych w art. 15 ust. 1 o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- niedotrzymywania 30-dniowego terminu na zatwierdzenie rozliczenia dotacji określonego w art. 152 ust. 2 ufp;
- odstąpienia od wyegzekwowania środków od organizacji, które nie otrzymały zgody z MRiPS w sprawie przesunięć w kosztorysach projektów, co było niezgodne Regulaminem konkursu (I tura);
- zatwierdzenia sprawozdań końcowych zawierających wydatki niekwalifikowane;
- nierzetelnego nadzoru nad prawidłowością wydatkowania środków publicznych przez oferentów, w tym braku kontroli w siedzibach oferentów, pomimo stwierdzanych przez MRiPS nieprawidłowości w tym zakresie, na etapie weryfikowania sprawozdań końcowych.

¹⁰⁶ Kontrola nr I/21/001.

¹⁰⁷ Dz. U. poz. 2057.

9. INFORMACJE DODATKOWE

Czynności kontrolne w MRiPS rozpoczęto 14 stycznia, a zakończono 8 kwietnia 2022 r. Wystąpienie pokontrolne po kontroli wykonania budżetu państwa w części 31 – Praca i części 44 – Zabezpieczenie społecznej oraz wykonania planów finansowych Funduszu Pracy i Funduszu Solidarnościowego skierowano do Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w dniu 22 kwietnia 2021 r.

W wystąpieniu pokontrolnym sformułowano wnioski o:

1. Dokonanie ponownej oceny merytorycznej wniosków, które nie otrzymały dofinansowania w ramach programu pilotażowego „Nowe spojrzenie, nowe możliwości” finansowanego z Funduszu Pracy.
2. Prawidłowe i rzetelne prowadzenie naborów projektów pilotażowych, w szczególności przez: określanie obiektywnych i mierzalnych kryteriów wyboru wniosków, zapewnienie przejrzystości i równości wnioskodawców, ograniczenie uznaniowości podejmowanych decyzji o przyznaniu dofinansowania oraz rzetelne dokumentowanie oceny wniosków.
3. Określanie wynagrodzenia wykonawców z uwzględnieniem przedmiotu zamówienia i w sposób zabezpieczający interes Zamawiającego.
4. Terminowe akceptowanie przez ministra do spraw zabezpieczenia społecznego sprawozdań składanych przez realizatorów (jst i NGO) poszczególnych programów resortowych.

Do wystąpienia pokontrolnego Minister nie wniósł zastrzeżeń. Poinformował natomiast o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz podjętych działaniach.

10. ZAŁĄCZNIKI

10.1. DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK FUNKCJONUJĄCYCH W RAMACH CZĘŚCI 31 – PRACA

Lp.	Nazwa jednostki podległej	Wykonanie 2021				Udział w wydatkach części ogółem
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Dochody	Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich	w tym, wydatki na wynagrodzenia wg Rb-70	
						tys. zł
1.	CPS „Dialog”	10,5	93	2 106	915	0,08
2.	Rada i Biuro Rady Dialogu Społecznego	4,73	0	5 580	383	0,21
3.	OHP	2 949,11	19 328	283 375	169 433	10,67
4.	Główna Biblioteka Pracy i Zabezpieczenia Społecznego	29,52	1	4 371	1 903	0,16

Opracowanie na podstawie rocznych sprawozdań MRiPS, zweryfikowanych przez NIK

10.2. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 31 – PRACA

Oceny wykonania budżetu w części 31– Praca dokonano stosując kryteria¹⁰⁸ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2021 roku¹⁰⁹.

Dochody (D) ¹¹⁰ :	25 932 tys. zł
Wydatki (W) ¹¹¹ :	2 657 051 tys. zł
Łączna kwota (G = D + W):	nd
Waga dochodów w łącznej kwocie (Wd = D : G)”:	0
Waga wydatków w łącznej kwocie: (Ww = W : G)	1
Nieprawidłowości w dochodach:	nd
Ocena cząstkowa dochodów (Od):	nd
Nieprawidłowości w wydatkach (Ow):	0
Ocena cząstkowa wydatków:	5
Łączna ocena dochodów i wydatków ŁO ¹¹² :	5
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	pozytywna

¹⁰⁸ <http://www.nik.gov.pl/kontrole/standardy-kontroli-nik/>

¹⁰⁹ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrole/analiza-budzetu-panstwa/>.

¹¹⁰ W częściach budżetu państwa, w których zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa nie są badane dochody lub windykacja należności (analiza porównawcza) nie dokonuje się oceny cząstkowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględnia się kwoty dochodów.

¹¹¹ Łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich. Wydatki budżetu państwa prezentujemy łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku.

¹¹² $\text{ŁO} = \text{Od} \times \text{Wd} + \text{Ow} \times \text{Ww}$

10.3. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ FUNDUSZU PRACY

Oceny wykonania planu finansowego Funduszu Pracy dokonano stosując kryteria¹¹³ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2021 roku¹¹⁴.

Przychody (P):	13 088 420,2 tys. zł
Koszty (K) (łącznie z wydatkami majątkowymi):	13 637 890,7 tys. zł
Łączna kwota (G = P + K):	26 726 310,9 tys. zł
Waga przychodów w łącznej kwocie (Wp = P : G):	0,4897
Waga kosztów (łącznie z wydatkami majątkowymi) w łącznej kwocie: (Wk = K : G):	0,5103
Nieprawidłowości w przychodach:	0
Ocena cząstkowa przychodów (Op):	5
Nieprawidłowości w kosztach (łącznie z wydatkami majątkowymi):	3454,7 tys. zł
Ocena cząstkowa kosztów (Ok) (łącznie z wydatkami majątkowymi):	5
Łączna ocena przychodów i kosztów ŁO ¹¹⁵ :	5
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	pozytywna

¹¹³ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

¹¹⁴ Porównaj; <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>.

¹¹⁵ $\text{ŁO} = \text{Op} \times \text{Wp} + \text{Ok} \times \text{Wk}$.

10.4. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI 44 – ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE

Oceny wykonania budżetu w części 44– Zabezpieczenie społeczne dokonano stosując kryteria¹¹⁶ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2021 roku¹¹⁷.

Dochody (D) ¹¹⁸ :	830 tys. zł
Wydatki (W) ¹¹⁹ :	15 506 220 tys. zł
Łączna kwota (G = D + W):	nd
Waga dochodów w łącznej kwocie (Wd = D : G):	0
Waga wydatków w łącznej kwocie: (Ww = W : G)	1
Nieprawidłowości w dochodach:	nd
Ocena cząstkowa dochodów (Od):	nd
Nieprawidłowości w wydatkach (Ow):	1714,4 tys. zł
Ocena cząstkowa wydatków:	5
Łączna ocena dochodów i wydatków ŁO ¹²⁰ :	5
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	pozytywna

¹¹⁶ <http://www.nik.gov.pl/kontrole/standardy-kontroli-nik/>

¹¹⁷ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrole/analiza-budzetu-panstwa/>.

¹¹⁸ W częściach budżetu państwa, w których zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa nie są badane dochody lub windykacja należności (analiza porównawcza) nie dokonuje się oceny cząstkowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględnia się kwoty dochodów.

¹¹⁹ Łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich. Wydatki budżetu państwa prezentujemy łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku.

¹²⁰ $\text{ŁO} = \text{Od} \times \text{Wd} + \text{Ow} \times \text{Ww}$

10.5. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ FUNDUSZU SOLIDARNOŚCIOWEGO

Oceny wykonania planu finansowego Funduszu Solidarnościowego dokonano stosując kryteria¹²¹ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2021 roku¹²².

Przychody (P):	33 749 708 tys. zł
Koszty (K) (łącznie z wydatkami majątkowymi):	30 626 962 tys. zł
Łączna kwota (G = P + K):	64 376 670 tys. zł
Waga przychodów w łącznej kwocie (Wp = P : G):	0,5243
Waga kosztów (łącznie z wydatkami majątkowymi) w łącznej kwocie: (Wk = K : G):	0,4757
Nieprawidłowości w przychodach:	0
Ocena cząstkowa przychodów (Op):	5
Nieprawidłowości w kosztach (łącznie z wydatkami majątkowymi):	0
Ocena cząstkowa kosztów (Ok) (łącznie z wydatkami majątkowymi):	5
Łączna ocena przychodów i kosztów ŁO ¹²³ :	5
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	pozytywna

¹²¹ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

¹²² Porównaj; <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>.

¹²³ $\text{ŁO} = \text{Op} \times \text{Wp} + \text{Ok} \times \text{Wk}$.

10.6. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 31 – PRACA

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa budżetowa	Wykonanie		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem*, w tym:		25 901	28 672	25 932	100,1	90,4
1.	Dział 750 - Administracja publiczna	4 819	6 047	4 292	89,1	71,0
1.1.	Rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	4 749	5 999	4 067	85,6	67,8
1.1.1.	§ 0750 Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	28	21	2	7,1	9,5
1.1.2.	§ 0940 Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	42	55	28	66,7	50,9
1.1.3.	§ 0950 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	58	0	1	1,7	-
1.1.4.	§ 2420 Wpłaty funduszy celowych do budżetu państwa	4 570	5 904	4 027	88,1	68,2
1.2.	Rozdział 75072 - Centrum Partnerstwa Społecznego "Dialog"	43	20	93	216,3	465,0
1.2.1.	§ 0830 Wpływy z usług	42	20	93	221,4	465,0
1.3.	Rozdział 75095 - Pozostała działalność	25	28	132	528,0	471,4
2.	Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	20 958	22 433	21 544	102,8	96,0
2.1.	Rozdział 85336 - Ochotnicze Hufce Pracy	19 918	21 699	19 328	97,0	89,1
2.1.1.	§ 0750 Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	1 306	1 372	1 268	97,1	92,4
2.1.2.	§ 0830 Wpływy z usług	6 878	6 271	6 603	96,0	105,3
2.1.3.	§ 0840 Wpływy ze sprzedaży wyrobów	124	144	138	111,3	95,8
2.1.4.	§ 0870 Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	59	15	56	94,9	373,3
2.1.5.	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	11 218	13 897	11 070	98,7	79,7
2.2.	Rozdział 85395 - Pozostała działalność	1 040	734	2 216	213,1	301,9
2.2.1.	§ 0909 Wpływy z odsetek od dotacji oraz płatności: wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	44	19	47	106,8	247,4

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

10.7. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 31 – PRACA

Lp.	Wyszczególnienie	2020		2021			6:3	6:4	6:5
		Wyko- nianie ¹⁾	Ustawa budże- towa	Budżet po zmianach	Wyko- nianie ³⁾	w tym niewyga- sające**			
		tys. zł							
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
Ogółem, w tym:		462 669	408 311	443 322	401 583	38 404	86,8	98,4	90,6
1.	Dział 750 - Administracja publiczna	102 798	96 601	96 410	92 820	1 745	90,3	96,1	96,3
1.1.	Rozdział 75001 - Urzędy naczelných i centralnych organów administracji rządowej	68 867	61 864	48 728	45 299	1 745	65,8	73,2	93,0
1.1.1.	§ 2009 Dotacje celowe	29	159	35	30	0	103,4	18,9	85,7
1.1.2.	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	3 277	2 223	2 115	1 942	173	59,3	87,3	91,8
1.1.3.	§ 4019 Wynagrodzenia osobowe pracowników	10	11	11	11	0	110,0	100	100,0
1.1.4.	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	27 114	21 321	23 173	22 188	982	81,8	104	95,7
1.1.5.	§ 4028 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	4 346	4 614	4 671	4 668	0	107,4	101,2	99,9
1.1.6.	§ 4029 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	778	815	825	821	0	105,5	100,7	99,5
1.1.7.	§ 4040 Dodatkowe wynagrodzenie roczne	2 148	1 923	1 603	1 602	0	74,6	83,3	99,9
1.1.8.	§ 4048 Dodatkowe wynagrodzenie roczne	310	392	335	335	0	108,1	85,4	100,0
1.1.9.	§ 4049 Dodatkowe wynagrodzenie roczne	57	70	60	60	0	105,3	85,7	100,0
1.1.10.	§ 4090 Honoraria	81	78	7	7	0	8,6	9	100,0
1.1.11.	§ 4170 Wynagrodzenia bezosobowe	152	258	28	11	0	7,2	4,3	39,3
1.1.12.	§ 4178 Wynagrodzenia bezosobowe	62	301	101	75	0	121,0	24,9	74,3
1.1.13.	§ 4179 Wynagrodzenia bezosobowe	12	56	19	14	0	116,7	25	73,7
1.1.14.	§ 6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	141	198	198	111	87	78,7	56,1	56,1
1.1.15.	§ 6209 Dotacja celowa	81	3	60	57	0	70,4	1900	95,0
1.2.	Rozdział 75072 - Centrum Partnerstwa	2 040	2 091	2 175	2 106	0	103,2	100,7	96,8

	Społecznego "Dialog"								
1.3.	Rozdział 75083 - Funkcjonowanie Rady i Biura Rady Dialogu Społecznego	5 400	5 700	5 657	5 580	0	103,3	97,9	98,6
1.4.	Rozdział 75095 - Pozostała działalność	26 491	26 946	39 850	39 835	0	150,4	147,8	100,0
1.4.1.	§ 2830 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych	1 430	1 720	1 657	1 655	0	115,7	96,2	99,9
2.	Dział 752 - Obrona narodowa	8	7	7	7	0	87,5	100	100,0
3.	Dział 851 - Ochrona zdrowia	180	0	218	218	0	121,1	100	100,0
4.	Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	355 541	307 415	342 281	304 167	36 659	85,6	98,9	88,9
4.1.	Rozdział 85336 - Ochotnicze Hufce Pracy	277 883	282 443	317 325	279 990	36 659	100,8	99,1	88,2
4.2.	Rozdział 85395 - Pozostała działalność	77 658	24 972	24 956	24 177	0	31,1	96,8	96,9
4.2.1.	§ 2009 Dotacje celowe	11 579	9 989	14 927	14 882	0	128,5	149	99,7
4.2.2.	§ 2059 Dotacje celowe	65 755	14 983	9 779	9 045	0	13,8	60,4	92,5
5.	Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	4 142	4 288	4 406	4 371	0	105,5	101,9	99,2
5.1.	Rozdział 92116 - Biblioteki	4 142	4 288	4 406	4 371	0	105,5	101,9	99,2

Opracowanie na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (RB-28 za rok 2021 = kolumna 8 + kolumna 12).

10.8. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 31 – PRACA

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2020			Wykonanie 2021			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem wg statusu zatrudnienia ³⁾ w tym:		5 916,77	208 917	2 942	5 752,63	212 741	3 082	104,7
1.	Dział 750 - Administracja publiczna	440,46	40 785	7 716	302,62	34 329	9 453	122,5
1.1.	Rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	405,10	38 173	7 853	270,16	31 692	9 776	124,5
1.2.	Rozdział 75072 - Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog”	10,00	874	7 283	10,50	915	7 262	99,7
1.3.	Rozdział 75083 - Funkcjonowanie Rady i Biura Rady Dialogu Społecznego	4,46	367	6 857	4,73	383	6 748	98,4
1.4.	Rozdział 75095 - Pozostała działalność	20,90	1 371	5 467	17,23	1 339	6 476	118,5
2.	Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	5 444,81	166 342	2 546	5 420,49	176 509	2 714	106,6
2.1.	Rozdział 85336 - Ochotnicze Hufce Pracy	5 444,81	166 342	2 546	5 420,49	176 509	2 714	106,6
3.	Dział 921 - Kultura i Ochrona Dziedzictwa Narodowego	31,50	1 790	4 735	29,52	1 903	5 372	113,4
3.1.	Rozdział 92116 - Biblioteki	31,50	1 790	4 735	29,52	1 903	5 372	113,4

Opracowanie na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, zweryfikowanego przez NIK.

¹⁾ Załącznik nr 34 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy (§ 401–405 oraz § 406 dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, a dla żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy tylko w zakresie dotyczącym nagród i zapomóg i § 407 klasyfikacji budżetowej).

²⁾ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

³⁾ Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

10.9. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU PRACY

Lp.	Wyszczególnienie	2020		2021		4:3	6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Plan wg ustawy budżetowej ¹	Plan po zmianach	Wykonanie				
		tys. zł				%			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Część A – Zadania wynikające z ustawy tworzącej Fundusz Pracy									
I Zadania wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy									
1	Zasiłki i świadczenia obligatoryjne	3 012 974	4 984 441	4 902 441	13 637 891	36,5	45,4	124,3	69,6
1.1	Zasiłki dla bezrobotnych	2 032 980	3 670 000	3 588 000	2 310 779	180,5	113,7	63,0	64,4
1.1.1	- w tym: składki na ubezpieczenia społeczne	437 020	789 050	771 420	496 058	180,6	113,5	62,9	64,3
1.2	Zasiłki i świadczenia przedemerytalne	1 017 060	1 146 341	1 089 341	910 800	112,7	89,6	79,5	83,6
1.2.1	- w tym: koszty obsługi	12 382	13 756	13 072	10 597	111,1	85,6	77,0	81,1
1.3	Dotatki aktywizacyjne	104 552	103 000	135 000	121 257	98,5	116,0	117,7	89,8
1.4	Świadczenia integracyjne	63 001	65 000	90 000	86 608	103,2	137,5	133,2	96,2
1.5	Refundacja składek na ubezpieczenia dla zwalnianych rolników	32	100	100	39	308,6	121,4	39,3	39,3
2	Pracownicze Plany Kapitałowe	270 308	1 181 000	1 181 000	487 740	436,9	180,4	41,3	41,3
3	Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	19 587 365	4 351 402	4 883 614	4 167 581	22,2	21,3	95,8	85,3
3.1	- programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej, w tym:	7 811 333	3 348 496	3 248 708	2 861 273	42,9	36,6	85,4	88,1
3.1.1	- składki na ubezpieczenia społeczne	630 704	334 850	300 150	259 974	53,1	41,2	77,6	86,6
3.1.2	- koszty zakupów inwestycyjnych	140 623	230 000	247 000	230 216	163,6	163,7	100,1	93,2
3.3	- dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników	181 932	261 500	261 500	179 835	143,7	98,8	68,8	68,8
3.4	- Krajowy Fundusz Szkoleniowy	206 978	259 406	259 406	244 801	125,3	118,3	94,4	94,4
3.5	- koszty związane z koordynacją przez asystenta rodziny zadań określonych w art. 8 ust. 2 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem"	4 382	8 000	8 000	5 599	182,6	127,8	70,0	70,0
3.6	- koszty związane z realizacją zadań w zakresie rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w latach 2018-2022	125 503	150 000	150 000	94 119	119,5	75,0	62,7	62,7
3.7	- umorzenia pożyczek	8 998 884	1 000	451 000	381 250	0,0	4,2	38125,0	84,5
3.8	- koszty egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe	15 300	33 000	33 000	25 250	215,7	165,0	76,5	76,5
3.9	- refundacja wynagrodzeń młodocianych pracowników	0	290 000	372 000	372 000			128,3	100,0
3.9.1	- w tym: składki na ubezpieczenie społeczne	0	42 579	54 619	52 098			122,4	95,4
3.10	- koszty związane ze specjalizacją oraz realizacją staży podyplomowych lekarzy, lekarzy dentyistów, pielęgniarek i położnych	2 243 053	0	0	0	0,0	0,0		
3.11	- programy pilotażowe	0	0	100 000	3 455				3,5
4	Wynagrodzenia, składki, dodatki do wynagrodzeń oraz odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	195 369	181 857	181 857	178 313	93,1	91,3	98,1	98,1
4.1	- wynagrodzenia, składki pracowników wojewódzkich urzędów pracy oraz odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	10 870	12 500	12 500	11 055	115,0	101,7	88,4	88,4
4.2	- wynagrodzenia i składki pracowników powiatowych urzędów pracy	148 591	130 357	130 357	130 319	87,7	87,7	100,0	100,0
4.3	- dodatki do wynagrodzeń dla pracowników wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy oraz OHP	35 908	39 000	39 000	36 939	108,6	102,9	94,7	94,7
5	Pozostałe zadania	261 305	269 930	269 718	233 730	103,3	89,4	86,6	86,7
5.1	- wysyłka zawiadomień, druki, prowizje bankowe, komunikowanie się z bezrobotnymi i innymi podmiotami	54 752	47 000	51 500	50 801	85,8	92,8	108,1	98,6
5.2	- poradnictwo zawodowe, badania i ekspertyzy dotyczące rynku pracy, partnerstwo lokalne, EURES, konferencje, zadania zlecone przez Ministra	10 321	18 000	17 000	9 893	174,4	95,8	55,0	58,2
5.3	- podnoszenie kwalifikacji pracowników PSZ, rady rynku pracy	13 565	20 000	20 000	16 068	147,4	118,4	80,3	80,3
5.4	- systemy informatyczne w PSZ	118 455	140 000	127 788	110 639	118,2	93,4	79,0	86,6
5.5	- pobór składki na Fundusz Pracy przez ZUS	56 020	28 500	35 000	34 683	50,9	61,9	121,7	99,1
5.6	- audyt zewnętrzny (w tym: projektów realizowanych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego)	13	130	130	62	1033,0	490,3	47,5	47,5

5.7	- koszty postępowania sądowego, egzekucyjne, odsetki	963	1 800	1 800	1 306	186,9	135,6	72,5	72,5
5.8	- koszty kwalifikowalne środków Europejskiego Funduszu Społecznego, koszty związane z udziałem PSZ w działaniach współfinansowanych z budżetu UE	5 771	11 000	11 000	5 195	190,6	90,0	47,2	47,2
5.9	- umorzenia nienależnie pobranych świadczeń	1 446	3 500	5 500	5 084	242,1	351,7	145,3	92,4
6.	Koszty realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania COVID-19	135 464	0	6 800 000	3 808 214	0,0	2811,2		56,0
6.1	Dofinansowanie wynagrodzeń i kosztów prowadzenia działalności gospodarczej	77 608	0	2 450 000	827 703	0,0	1066,5		33,8
6.1.1	- w tym koszty obsługi	77 608	0	12 191	3 053	0,0	3,9		25,0
6.2	Dotacja na koszty prowadzenia działalności gospodarczej	57 856	0	4 350 000	2 980 511	0,0	5151,6		68,5
6.2.1	- w tym koszty obsługi	575	0	21 642	14 991	0,0	2606,4		69,3
7	Świadczenie postojowe	5 829 000	0	1 364 000	1 306 500	0,0	22,4		95,8
7.1	- w tym: koszty obsługi	29 000	0	6 786	6 500	0,0	22,4		95,8
8	Dodatek solidarnościowy	505 000	0	0	0	0,0	0,0		
8.1	- w tym koszty obsługi	5 000	0	0	0	0,0	0,0		
9	Inne zmniejszenia	11 536	0	0	26 329	0,0	228,2		
Część B – Plan finansowy w układzie memoriałowym									
I	Stan funduszu na początek roku	24 130 648	26 673 803	26 673 803	29 963 005	110,5	124,2	112,3	112,3
	z tego:								
1	Środki pieniężne	20 048 398	17 598 803	17 598 803	21 585 014	87,8	107,7	122,7	122,7
2	Należności	4 123 811	9 130 000	9 130 000	8 454 442	221,4	205,0	92,6	92,6
2.1	w tym: z tytułu udzielonych pożyczek	4 010 239	9 012 000	9 012 000	8 338 103	224,7	207,9	92,5	92,5
2.1.1	w tym: od jednostek sektora finansów publicznych	4 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000	200,0	200,0	100,0	100,0
3	Zobowiązania, z tego:	41 560	55 000	55 000	76 451	132,3	184,0	139,0	139,0
3.1	pozostałe	41 560	55 000	55 000	76 451	132,3	184,0	139,0	139,0
3.1.1	w tym: wymagalne	0	0	0	0				
II	Przychody	35 845 331	7 041 829	15 655 829	13 088 420	19,6	36,5	185,9	83,6
1	Środki otrzymane z Unii Europejskiej	1 363 657	1 041 829	1 041 829	2 101 410	76,4	154,1	201,7	201,7
2	Składki 2,45% / 2,30%	11 204 049	5 700 000	5 700 000	6 936 527	50,9	61,9	121,7	121,7
3	Pozostałe przychody, w tym:	277 624	300 000	300 000	-913 517	108,1	-329,0	-304,5	-304,5
3.1	- odsetki	157 185	120 000	120 000	19 141	76,3	12,2	16,0	16,0
3.2	- różne przychody	115 240	180 000	180 000	745 346	156,2	646,8	414,1	414,1
3.3	- inne zwiększenia	5 200	0	0	-1 678 004	0,0	-32268,8		
4	Środki otrzymane z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19	23 000 000	0	8 614 000	4 964 000	0,0	21,6		57,6
III	Koszty realizacji zadań	30 012 974	10 968 630	19 582 630	13 637 891	36,5	45,4	124,3	69,6
1	Środki stanowiące dochód powiatu, przeznaczone na wynagrodzenia oraz składki na ubezpieczenia społeczne pracowników powiatowych urzędów pracy	148 591	130 357	130 357	130 319	87,7	87,7	100,0	100,0
2	Transfery na rzecz ludności	2 920 379	4 591 535	4 445 549	3 225 381	157,2	110,4	70,2	72,6
2.1	- zadania realizowane bez prefinansowania i współfinansowania programów i projektów	2 871 995	4 513 535	4 367 549	3 153 735	157,2	109,8	69,9	72,2
2.2	- współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków Unii Europejskiej	48 383	78 000	78 000	71 646	161,2	148,1	91,9	91,9
3	Środki z Unii Europejskiej	2 789 619	1 368 334	1 572 993	1 357 993	49,1	48,7	99,2	86,3
3.1	- w tym środki z Unii Europejskiej - przeciwdziałanie COVID-19	1 692 586	0	204 659	89 584	0,0	5,3		43,8
4	Koszty własne	24 062 172	4 733 504	13 271 831	8 740 183	19,7	36,3	184,6	65,9
4.1	- refundacja wynagrodzeń oraz dodatków do wynagrodzeń	259 165	793 621	863 581	695 734	306,2	268,5	87,7	80,6
4.1.1	- zadania realizowane bez prefinansowania i współfinansowania programów i projektów	249 364	781 621	850 581	682 898	313,4	273,9	87,4	80,3
4.1.2	- współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków Unii Europejskiej	9 801	12 000	13 000	12 836	122,4	131,0	107,0	98,7
4.2	- składki na ubezpieczenia społeczne od transferów na rzecz ludności i wynagrodzeń	531 902	1 039 579	999 289	712 998	195,4	134,0	68,6	71,4
4.2.1	- zadania realizowane bez prefinansowania i współfinansowania programów i projektów	516 772	1 015 579	975 289	690 679	196,5	133,7	68,0	70,8
4.2.2	- współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków Unii Europejskiej	15 131	24 000	24 000	22 320	158,6	147,5	93,0	93,0
4.3	- koszty niezaliczane do wynagrodzeń	344 079	737 592	737 804	653 092	214,4	189,8	88,5	88,5
4.3.1	- zadania realizowane bez prefinansowania i współfinansowania programów i projektów	234 304	611 766	612 978	531 389	261,1	226,8	86,9	86,7
4.3.2	- współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków Unii Europejskiej	109 775	125 826	124 826	121 702	114,6	110,9	96,7	97,5

4.4	- pozostałe, z tego:	22 927 026	2 162 712	10 671 157	6 678 359	9,4	29,1	308,8	62,6
4.4.1	- dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników	181 932	261 500	261 500	179 835	143,7	98,8	68,8	68,8
4.4.2	- Krajowy Fundusz Szkoleniowy	206 978	259 406	259 406	244 801	125,3	118,3	94,4	94,4
4.4.3	- koszty związane z koordynacją przez asystenta rodziny zadań określonych w art. 8 ust. 2 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem"	4 382	8 000	8 000	5 599	182,6	127,8	70,0	70,0
4.4.4	- koszty związane z realizacją zadań w zakresie rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w latach 2018-2022	125 503	150 000	150 000	94 119	119,5	75,0	62,7	62,7
4.4.5	- umorzenia	9 000 301	4 400	456 400	386 276	0,0	4,3	8779,0	84,6
4.4.5.1	- zadania realizowane bez prefinansowania i współfinansowania programów i projektów	9 000 298	4 380	456 380	386 263	0,0	4,3	8818,8	84,6
4.4.5.2	- współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków Unii Europejskiej	4	20	20	13	564,6	367,0	65,0	65,0
4.4.6	- wysyłka zawiadomień, druki, prowizje bankowe, komunikowanie się z bezrobotnymi i innymi podmiotami	54 752	46 950	51 450	50 801	85,8	92,8	108,2	98,7
4.4.6.1	- zadania realizowane bez prefinansowania i współfinansowania programów i projektów	54 734	46 750	51 250	50 795	85,4	92,8	108,7	99,1
4.4.6.2	- współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków Unii Europejskiej	18	200	200	7	1104,4	36,0	3,3	3,3
4.4.7	- poradnictwo zawodowe, badania i ekspertyzy dotyczące rynku pracy, partnerstwo lokalne, EURES, konferencje, zadania zlecone przez Ministra	10 182	18 000	17 000	9 868	176,8	96,9	54,8	58,0
4.4.7.1	- zadania realizowane bez prefinansowania i współfinansowania programów i projektów	10 182	17 800	16 800	9 868	174,8	96,9	55,4	58,7
4.4.7.2	- współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków Unii Europejskiej	0	200	200	0	81300,8	11,2	0,0	0,0
4.4.8	- podnoszenie kwalifikacji pracowników PSZ, rady rynku pracy	13 565	20 000	20 000	16 068	147,4	118,4	80,3	80,3
4.4.8.1	- zadania realizowane bez prefinansowania i współfinansowania programów i projektów	13 562	19 800	19 800	16 064	146,0	118,4	81,1	81,1
4.4.8.2	- współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków Unii Europejskiej	3	200	200	3	6896,5	119,5	1,7	1,7
4.4.9	- systemy informatyczne w PSZ - rozwój, eksploatacja	98 854	124 970	112 758	97 491	126,4	98,6	78,0	86,5
4.4.9.1	- zadania realizowane bez prefinansowania i współfinansowania programów i projektów	98 381	124 620	112 408	97 490	126,7	99,1	78,2	86,7
4.4.9.2	- współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków Unii Europejskiej	474	350	350	1	73,9	0,2	0,3	0,3
4.4.10	- koszty poboru składki	56 020	28 500	35 000	34 683	50,9	61,9	121,7	99,1
4.4.11	- koszty audytu zewnętrznego (w tym: projektów realizowanych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego)	13	130	130	62	1033,0	492,6	47,7	47,7
4.4.12	- koszty postępowania sądowego, egzekucyjne, odsetki	963	1 800	1 800	1 306	186,9	135,6	72,6	72,6
4.4.13	- koszty kwalifikowalne środków Europejskiego Funduszu Społecznego, koszty związane z udziałem PSZ w działaniach współfinansowanych z budżetu UE	5 682	11 000	11 000	5 106	193,6	89,9	46,4	46,4
4.4.13.1	- zadania realizowane bez prefinansowania i współfinansowania programów i projektów	5 579	9 000	9 000	5 106	161,3	91,5	56,7	56,7
4.4.13.2	- współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków Unii Europejskiej	102	2 000	2 000	0	1953,2	0,0	0,0	0,0
4.4.14	- odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	179	300	300	173	167,7	96,7	57,7	57,7
4.4.14.1	- zadania realizowane bez prefinansowania i współfinansowania programów i projektów	160	270	270	158	168,6	98,7	58,5	58,5
4.4.14.2	- współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków Unii Europejskiej	19	30	30	15	159,2	79,6	50,0	50,0
4.4.15	- koszty obsługi zasiłków i świadczeń przedemerytalnych	12 382	13 756	13 072	10 597	111,1	85,6	77,0	81,1
4.4.16	- Pracownicze Plany Kapitałowe	270 308	1 181 000	1 181 000	487 740	436,9	180,4	41,3	41,3
4.4.17	- koszty egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe	15 300	33 000	33 000	25 250	215,7	165,0	76,5	76,5

4.4.18	- koszty przeciwdziałania COVID-19	4 157 212	0	6 561 508	3 700 586	0,0	89,0		56,4
4.4.18.1	- zadania realizowane bez prefinansowania i współfinansowania programów i projektów	3 852 012	0	6 523 917	3 684 154	0,0	95,6		56,5
4.4.18.2	- współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków Unii Europejskiej	305 200	0	37 591	16 432	0,0	5,4		43,7
4.4.19	- koszty obsługi w zakresie przeciwdziałania COVID-19	77 608	0	33 833	18 043	0,0	23,2		53,3
4.4.20	- świadczenie postojowe	5 800 000	0	1 357 214	1 300 000	0,0	22,4		95,8
4.4.21	- koszty obsługi świadczenia postojowego	29 000	0	6 786	6 500	0,0	22,4		95,8
4.4.22	- dodatek solidarnościowy	500 000	0	0	0	0,0	0,0		
4.4.23	- koszty obsługi dodatku solidarnościowego	5 000	0	0	0	0,0	0,0		
4.4.24	- jednorazowa dotacja na koszty prowadzenia działalności gospodarczej	57 281	0	0	0	0,0	0,0		
4.4.25	- koszty obsługi jednorazowej dotacji na koszty prowadzenia działalności gospodarczej	575	0	0	0	0,0	0,0		
4.4.26	- koszty związane z realizacją staży podyplomowych oraz specjalizacjami lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych	2 243 053	0	0	0	0,0	0,0		
4.4.27	- programy pilotażowe	0	0	100 000	3 455				3,5
5	Koszty inwestycyjne, w tym:	80 677	144 900	161 900	157 686	179,6	195,5	108,8	97,4
5.1	- koszty inwestycyjne i koszty zakupów inwestycyjnych	14 406	14 900	14 900	13 028	103,4	90,4	87,4	87,4
5.1.1	- zadania realizowane bez prefinansowania i współfinansowania programów i projektów	13 920	14 600	14 600	13 006	104,9	93,4	89,1	89,1
5.1.2	- współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków Unii Europejskiej	485	300	300	22	61,8	4,5	7,3	7,3
5.2	- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy	66 272	130 000	147 000	144 658	196,2	218,3	111,3	98,4
5.2.1	- zadania realizowane bez prefinansowania i współfinansowania programów i projektów	53 433	112 000	129 000	128 649	209,6	240,8	114,9	99,7
5.2.2	- współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków UE	12 839	18 000	18 000	16 010	140,2	124,7	88,9	88,9
6	Inne zmniejszenia	11 536	0	0	26 329	0,0	228,2		
IV	Stan funduszu na koniec roku (I + II - III)	29 963 005	22 747 002	22 747 002	29 413 534	75,9	98,2	129,3	129,3
	z tego:								
1	Środki pieniężne	21 585 014	13 877 002	13 877 002	21 292 497	64,3	98,6	153,4	153,4
2	Należności	8 454 442	8 925 000	8 925 000	8 171 322	105,6	96,7	91,6	91,6
2.1	w tym: z tytułu udzielonych pożyczek	8 338 103	8 812 000	8 812 000	8 008 422	105,7	96,0	90,9	90,9
2.1.1	w tym: od jednostek sektora finansów publicznych	8 000 000	8 000 000	8 000 000	8 000 000	100,0	100,0	100,0	100,0
3	Zobowiązania, z tego:	76 451	55 000	55 000	50 285	71,9	65,8	91,4	91,4
3.1	pozostałe	76 451	55 000	55 000	50 285	71,9	65,8	91,4	91,4
3.1.1	w tym: wymagalne	0	0	0	0				
Część C – Dane uzupełniające									
1	Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie lub depozyt u Ministra Finansów	20 297 499	11 700 000	11 700 000	20 227 364	57,6	99,7	172,9	172,9
1.1	- overnight (O/N)	5 741 499	600 000	600 000	824 364	10,5	14,4	137,4	137,4
1.2	- terminowe	14 556 000	11 100 000	11 100 000	19 403 000	76,3	133,3	174,8	174,8

10.10. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI 44 – ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa	Wykonanie		
			budżetowa			
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem	część 44 – Zabezpieczenie społeczne, w tym:	1 307	194	830	63,5	427,8
1.	dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo	981	0	455	46,4	_____
1.1.	Rozdział 01024 - Działalność Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa	981	0	455	46,4	_____
1.1.1.	§ 0909 Wpływy z odsetek od dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	10	0	17	170,0	_____
1.1.2.	§ 0959 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	962	0	423	44,0	_____
1.1.3.	§ 2958 Wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	8	0	4	50,0	_____
1.1.4.	§ 2959 Wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	1	0	11	1 100,0	_____
2.	dział 750 - Administracja publiczna	125	103	242	193,6	235,0
2.1.	rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	111	0	136	122,5	_____
2.1.1.	§ 0630 Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego	47	0	28	59,6	_____
2.1.2.	§ 0950 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	43	0	72	167,4	_____
2.2.	rozdział 75095 - Pozostała działalność	14	103	106	757,1	102,9
2.2.1.	§ 0610 Wpływy z opłat egzaminacyjnych oraz opłat za wydawanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, certyfikatów i ich duplikatów	14	103	106	757,1	102,9
3.	dział 852 - Pomoc społeczna	87	26	-39	-44,8	-150,0
3.1.	rozdział 85205 - Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	4	3	0	0,0	0,0
3.1.1.	§ 0920 Wpływy z pozostałych odsetek	4	3	0	0,0	0,0
3.2.	rozdział 85295 - Pozostała działalność	83	23	-39	-47,0	-169,6
3.2.1.	§ 2910 Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	51	0	31	60,8	_____
3.2.2.	§ 2950 Wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	25	15	-72	-288,0	-480,0
4.	dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	114	65	172	150,9	264,6
4.1.	rozdział 85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	53	0	74	139,6	_____
4.1.1.	§ 2950 Wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	52	0	71	136,5	_____
4.2.	rozdział 85395 - Pozostała działalność	61	65	98	160,7	150,8
4.2.1.	§ 2910 Wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości	13	34	51	392,3	150,0
4.2.2.	§ 2950 Wpływy ze zwrotów niewykorzystanych dotacji oraz płatności	31	21	31	100,0	147,6

Opracowanie na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

10.11. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI 44 – ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE

Lp.	Wyszczególnienie	2020		2021			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa budżetowa	Budżet po zmianach	Wykonanie ³⁾	w tym nie-wygasające**			
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
Ogółem część 44 – Zabezpieczenie społeczne, w tym:		27 371 583	1 715 647	15 201 014	15 187 180	3 024	55,5	885,2	99,9
1.	dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo	59 158	29 547	56 759	56 580	0	95,6	191,5	99,7
1.1.	rozdział 01024 - Działalność Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa	59 158	29 547	56 759	56 580	0	95,6	191,5	99,7
1.1.1.	§ 2008 Dotacja celowa	4 462	6 713	5 136	4 984	0	111,7	74,2	97,0
1.1.2.	§ 2009 Dotacja celowa	54 696	22 834	51 623	51 596	0	94,3	226,0	99,9
2.	dział 750 - Administracja publiczna	43 438	71 238	73 717	65 660	2 820	151,2	92,2	89,1
2.1.	rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	42 816	70 262	72 818	64 834	2 820	151,4	92,3	89,0
2.1.1.	§ 2009 Dotacja celowa	759	4 257	3 299	1 651	0	217,5	38,8	50,0
2.1.2.	§ 2051 Dotacje celowe	0	0	592	455	0	—	—	76,9
2.1.3.	§ 2052 Dotacje celowe	0	0	197	152	0	—	—	77,2
2.1.4.	§ 4000 Grupa wydatków bieżących jednostki	—	8 287	15 095	—	0	—	—	—
2.1.5.	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	2 799	4 518	5 504	5 329	174	190,4	118,0	96,8
2.1.6.	§ 4018 Wynagrodzenia osobowe pracowników	97	184	184	91	0	93,8	49,5	49,5
2.1.7.	§ 4019 Wynagrodzenia osobowe pracowników	65	112	96	67	0	103,1	59,8	69,8
2.1.8.	§ 4020 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	20 659	32 086	31 514	30 033	1 480	145,4	93,6	95,3
2.1.9.	§ 4028 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	598	764	764	747	0	124,9	97,8	97,8
2.1.10.	§ 4029 Wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	179	290	345	289	0	161,5	99,7	83,8
2.1.11.	§ 4040 Dodatkowe wynagrodzenie roczne	1 380	2 965	2 555	2 555	0	185,1	86,2	100,0
2.1.20.	§ 4110 Składki na ubezpieczenia społeczne	3 980	6 300	6 433	6 127	284	153,9	97,3	95,2
2.1.21.	§ 4118 Składki na ubezpieczenia społeczne	124	176	176	146	0	117,7	83,0	83,0
2.1.22.	§ 4120 Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	478	946	808	747	41	156,3	79,0	92,5
2.1.23.	§ 4170 Wynagrodzenia bezosobowe	295	479	443	283	0	95,9	59,1	63,9
2.1.24.	§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	1 384	—	—	1 551	0	112,1	—	—
2.1.25.	§ 4260 Zakup energii	566	—	—	1 122	0	198,2	—	—
2.1.26.	§ 4270 Zakup usług remontowych	361	3 521	702	383	168	106,1	10,9	54,6
2.1.27.	§ 4300 Zakup usług pozostałych	5 260	—	—	9 626	252	183,0	—	—
2.1.28.	§ 4360 Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej	249	—	—	697	0	279,9	—	—
2.1.29.	§ 4410 Podróże służbowe krajowe	80	352	204	152	0	190,0	43,2	74,5
2.1.30.	§ 4420 Podróże służbowe zagraniczne	50	650	45	6	0	12,0	0,9	13,3
2.1.31.	§ 4440 Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	533	716	716	685	0	128,5	95,7	95,7
2.1.32.	§ 4550 Szkolenia członków korpusu służby cywilnej	105	392	242	131	0	124,8	33,4	54,1
2.1.33.	§ 4610 Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	136	161	251	154	0	113,2	95,7	61,4
2.1.34.	§ 4710 Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	0	411	411	192	0	—	46,7	46,7
2.1.35.	§ 6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	589	421	421	0	421	0,0	0,0	0,0
2.1.36.	§ 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	1 098	200	458	215	0	19,6	107,5	46,9
2.2.	rozdział 75080 - Działalność badawczo-rozwojowa	199	131	251	251	0	126,1	191,6	100,0
2.3.	Rozdział 75095 - Pozostała działalność	423	845	648	575	0	135,9	68,0	88,7
3.	dział 752 - Obrona narodowa	7	30	30	15	0	214,3	50,0	50,0
4.	dział 852 - Pomoc społeczna	33 727	63 935	32 507	31 975	204	94,8	50,0	98,4
4.1.	rozdział 85205 - Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2 672	3 000	3 000	2 938	0	110,0	97,9	97,9

4.1.1.	§ 2020 Dotacja celowa przekazana z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	1 896	1 400	2 087	2 029	0	107,0	144,9	97,2
4.1.2.	§ 2120 Dotacja celowa przekazana z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez powiat na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	776	1 000	913	909	0	117,1	90,9	99,6
4.2.	Rozdział 85295 - Pozostała działalność	31 055	60 935	29 507	29 037	204	93,5	47,7	98,4
4.2.1.	§ 2020 Dotacja celowa przekazana z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	1 112	1 150	1 070	1 048	0	94,2	91,1	97,9
4.2.2.	§ 2120 Dotacja celowa przekazana z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez powiat na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	80	1 150	212	212	0	265,0	18,4	100,0
4.2.3.	§ 2810 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom	2 122	1 750	2 428	2 422	0	114,1	138,4	99,8
4.2.4.	§ 2820 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom	8 613	5 900	7 267	7 250	0	84,2	122,9	99,8
4.2.5.	§ 2830 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	3 686	1 550	3 218	3 214	0	87,2	207,4	99,9
4.2.12.	§ 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	298	35 000	208	208	0	69,8	0,6	100,0
5.	dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	27 235 253	1 550 897	15 038 001	15 032 950	0	55,2	969,3	100,0
5.1.	rozdział 85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	696 695	1 509 897	1 503 868	1 499 161	0	215,2	99,3	99,7
5.1.1.	§ 2009 Dotacja celowa	1 306	9 484	3 282	3 281	0	251,2	34,6	100,0
5.1.2.	§ 2300 Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy	0	420 000	420 000	420 000	0	_____	100,0	100,0
5.1.3.	§ 2430 Dotacja z budżetu dla funduszu celowego	695 389	700 000	700 000	695 294	0	100,0	99,3	99,3
5.1.4.	§ 6170 Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych	0	380 000	380 000	380 000	0	_____	100,0	100,0
5.1.5.	§ 6209 Dotacja celowa	0	413	586	586	0	----	141,9	100,0
5.2.	rozdział 85326 - Fundusz Solidarnościowy	26 500 000	0	13 493 000	13 493 000	0	50,9	_____	100,0
5.2.1.	§ 2300 Wpłaty jednostek na państwowy fundusz celowy	26 500 000	0	12 235 000	12 235 000	0	46,2	_____	100,0
5.2.2.	§ 2430 Dotacja z budżetu dla funduszu celowego	0	0	1 258 000	1 258 000	0	_____	_____	100,0
5.3.	rozdział 85395 - Pozostała działalność	38 558	41 000	41 133	40 789	0	105,8	99,5	99,2
5.3.1.	§ 2810 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom	12 517	15 500	16 218	16 095	0	128,6	103,8	99,2
5.3.2.	§ 2820 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom	20 200	19 000	18 492	18 408	0	91,1	96,9	99,5
5.3.3.	§ 2830 Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	3 271	3 500	4 125	4 072	0	124,5	116,3	98,7
5.3.4.	§ 4000 Grupa wydatków bieżących jednostek	_____	2 390	1 765	_____	0	_____	_____	_____
5.3.5.	§ 4170 Wynagrodzenia bezosobowe	377	600	508	508	0	134,7	84,7	100,0
5.3.6.	§ 4300 Zakup usług pozostałych	2 038	_____	_____	1 609	0	78,9	_____	_____

Opracowanie na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

²⁾ Łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (RB-28 za rok 2021 = kolumna 8 + kolumna 12).

10.12. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI 44 – ZABEZPIECZENIE SPOŁECZNE

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2020			Wykonanie 2021			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ²⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ¹⁾	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem wg statusu zatrudnienia ³⁾ w tym:		290,03	26 753	7 635	365,97	40 475	9 216	121
1.	dział 750 Administracja publiczna	290,03	26 753	7 635	365,97	40 475	9 216	121
1.1.	Rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	290,03	26 573	7 635	365,97	40 475	9 216	121
1.1.1	status zatrudnienia 01	44,31	2 830	5 322	72,20	5 531	6 384	120
1.1.2	status zatrudnienia 02	3,0	516	14 333	3,00	575	15 972	111
1.1.3	status zatrudnienia 03	242,72	23 227	7 975	290,44	34 299	9 841	123
1.1.4	status zatrudnienia 10	_____	_____	_____	0,33	70	17 677	_____

Opracowanie na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, zweryfikowanego przez NIK.

- ¹⁾ Załącznik nr 34 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy (§ 401–405 oraz § 406 dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej, a dla żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy tylko w zakresie dotyczącym nagród i zapomóg i § 407 klasyfikacji budżetowej).
- ²⁾ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.
- ³⁾ Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Status zatrudnienia:

01 - osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń

02 - osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe

03 - członkowie korpusu służby cywilnej

10 - żołnierze zawodowi i funkcjonariusze

kol. 5 "Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego" obliczono wg wzoru: kol. 4/kol. 3/12 (m-cy)

kol. 8 "Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego" obliczono wg wzoru: kol. 7/kol. 6/12 (m-cy)

10.13. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO FUNDUSZU SOLIDARNOŚCIOWEGO

Lp.	Wyszczególnienie	2020	2021			4:3	6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Plan wg ustawy budżetowej	Plan po zmianach	Wykonanie				
		tys. zł				%			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Część A - Zadania wynikające z ustawy tworzącej państwowy fundusz celowy									
I	Zadania wynikające z ustawy o Funduszu Solidarnościowym	19 567 689	33 393 800	33 393 800	30 626 962	170,7	156,5	91,7	91,7
1.	Wsparcie społeczne, zawodowe, zdrowotne oraz finansowe osób niepełnosprawnych	3 842 247	5 626 000	5 622 500	3 835 260	146,4	99,8	68,2	68,2
1.1.	Programy rządowe i resortowe	235 387	530 000	528 000	406 102	225,2	172,5	76,6	76,9
1.1.1.	- programy rządowe	100 000	110 000	58 000	52 000	110,0	52,0	47,3	89,7
1.1.2.	- programy resortowe	135 387	420 000	470 000	354 102	310,2	261,5	84,3	75,3
1.2.	Świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji	3 566 860	5 054 000	5 053 500	3 388 611	141,7	95,0	67,0	67,1
1.2.1.	w tym: koszty obsługi	86 860	123 268	123 256	82 611	141,9	95,1	67,0	67,0
1.3.	Zadania związane z promowaniem i wspieraniem systemu wsparcia osób niepełnosprawnych	0	1 000	1 000	547	0	0	54,7	54,7
1.4.	Zadania z zakresu innowacyjnych rozwiązań w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych	0	1 000	0	0	0	0	0	0
1.5.	Odpis na Fundusz Dostępności	40 000	40 000	40 000	40 000	100	100	100	100
2.	Renta socjalna, zasiłek pogrzebowy	4 204 940	4 739 000	4 738 200	4 436 200	112,7	105,5	93,6	93,6
2.1.	w tym: koszty obsługi	102 559	115 585	115 566	108 200	112,7	105,5	93,6	93,6
3.	Dodatkowe roczne świadczenie pieniężne dla emerytów i rencistów	11 504 268	22 974 000	22 967 750	22 299 049	199,7	193,8	97,1	97,1
3.1.	w tym: koszty obsługi	57 235	114 299	114 268	110 941	199,7	193,8	97,1	97,1
4.	Pozostałe zadania	16 234	54 800	65 350	56 453	337,6	347,7	103,0	86,4
4.1.	- pobór składki na FS przez ZUS	11 649	41 500	44 300	43 674	356,3	374,9	105,2	98,6
4.2.	- zwroty nadpłat	2 799	0	7 800	7 276	0	259,9	0	93,3
4.3.	- koszty obsługi zadań	1 786	13 250	13 200	5 503	741,9	308,1	41,5	41,7
4.4.	- koszty postępowania sądowego, egzekucyjne, obsługi wyodrębnionych rachunków bankowych	0	50	50	0	0	60,4	0,3	0,3
Część B - Plan finansowy w układzie memoriałowym									
I.	Stan na początek roku	-8 653 322	1 313 688	1 313 688	2 521 990	115,2	129,1	192,0	192,0
	z tego:								
1.	Środki pieniężne	4 083 210	29 555 147	29 555 147	30 763 449	723,8	753,4	104,1	104,1
2.	Należności	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	Zobowiązania, z tego:	12 736 532	28 241 459	28 241 459	28 241 459	221,7	221,7	100	100
3.1.	pozostałe	12 736 532	28 241 459	28 241 459	28 241 459	221,7	221,7	100	100
3.1.1.	w tym: wymagalne	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	Przychody	30 743 001	20 256 459	20 256 459	33 749 708	65,9	109,8	166,6	166,6
1.	Składki	2 329 774	8 300 000	8 300 000	8 712 081	356,3	373,9	105,0	105,0
2.	Danina solidarnościowa	1 845 346	1 757 000	1 757 000	2 640 782	95,2	143,1	150,3	150,3

3.	Dotacje z budżetu państwa, z tego:	0	1 458 000	1 458 000	1 258 000	0	0	86,3	86,3
3.1.	- dla państwowego funduszu celowego	0	1 458 000	1 458 000	1 258 000	0	0	86,3	86,3
4.	Pozostałe przychody, w tym:	67 881	5 000	5 000	167 386	7,4	246,6	3 347,7	3 347,7
4.1.	- odsetki	34 982	5 000	5 000	8 303	14,3	23,7	166,1	166,1
4.2.	- inne przychody	32 899	0	0	159 083	0	483,5	0	0
5.	Inne zwiększenia	0	8 736 459	8 736 459	20 971 459	0	0	240,0	240,0
6.	Wpłaty od jednostek na państwowy fundusz celowy, z tego:	26 500 000	0	0	0	0	0	0	0
6.1.	- bieżące	26 500 000	0	0	0	0	0	0	0
III.	Koszty realizacji zadań	19 567 689	33 393 800	33 393 800	30 626 962	170,7	156,5	91,7	91,7
1	Wsparcie społeczne, zawodowe, zdrowotne oraz finansowe osób niepełnosprawnych	3 755 387	5 502 732	5 499 244	3 752 649	146,5	99,9	68,2	68,2
1.1	Koszty realizacji programów rządowych i resortowych	235 387	530 000	528 000	406 102	225,2	172,5	76,6	76,9
1.1.1	- programów rządowych	100 000	110 000	58 000	52 000	110,0	52,0	47,3	89,7
1.1.2	- programów resortowych	135 387	420 000	470 000	354 102	310,2	261,5	84,3	75,3
1.2	Transfery na rzecz ludności, z tego na:	3 480 000	4 930 732	4 930 244	3 306 000	141,7	95,0	67,0	67,1
1.2.1	- świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji	3 480 000	4 930 732	4 930 244	3 306 000	141,7	95,0	67,0	67,1
1.3	Koszty realizacji zadań związanych z promowaniem i wspieraniem systemu wsparcia osób niepełnosprawnych	0	1 000	1 000	547	0	0	54,7	54,7
1.4	Koszty realizacji zadań z zakresu innowacyjnych rozwiązań w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych	0	1 000	0	0	0	0	0	0
1.5	Odpis na Fundusz Dostępności	40 000	40 000	40 000	40 000	100	100	100	100
2	Renta socjalna, zasiłek pogrzebowy	4 102 381	4 623 415	4 622 634	4 328 000	112,7	105,5	93,6	93,6
3	Dodatkowe roczne świadczenie pieniężne dla emerytów i rencistów	11 447 033	22 859 701	22 853 482	22 188 108	199,7	193,8	97,1	97,1
4	Pozostałe koszty	262 888	407 952	418 440	358 205	155,2	136,3	87,8	85,6
4.1	- koszty poboru składki na FS przez ZUS	11 649	41 500	44 300	43 674	356,3	374,9	105,2	98,6
4.2	- zwroty nadpłat	2 799	0	7 800	7 276	0	259,9	0	93,3
4.3	- koszty obsługi zadań	1 786	13 250	13 200	5 503	741,9	308,1	41,5	41,7
4.4	- koszty postępowania sądowego, egzekucyjne, obsługi wyodrębnionych rachunków bankowych, odsetki	0	50	50	0	0	60,4	0,3	0,3
4.5	- koszty obsługi wypłaty świadczenia uzupełniającego, koszty obsługi wniosku o świadczenie uzupełniające i koszty świadczeń zdrowotnych związanych z wydawaniem orzeczeń dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji	86 860	123 268	123 256	82 611	141,9	95,1	67,0	67,0
4.6	- koszty obsługi wypłaty renty socjalnej, zasiłku pogrzebowego	102 559	115 585	115 566	108 200	112,7	105,5	93,6	93,6

4.7	- koszty obsługi wypłaty dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów	57 235	114 299	114 268	110 941	199,7	193,8	97,1	97,1
IV.	Stan na koniec roku	2 521 990	-11 823 653	-11 823 653	5 644 736	568,8	223,8	147,7	147,7
	z tego:								
1.	Środki pieniężne	30 763 449	7 681 347	7 681 347	25 149 004	25,0	81,7	327,4	327,4
2.	Należności	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	Zobowiązania, z tego:	28 241 459	19 505 000	19 505 000	19 504 268	69,1	69,1	100	100
3.1.	pozostałe	28 241 459	19 505 000	19 505 000	19 504 268	69,1	69,1	100	100
3.1.1.	w tym: wymagalne	0	0	0	0	0	0	0	0
Część E - Dane uzupełniające									
1.	Wolne środki finansowe przekazane w zarządzenie lub depozyt u Ministra Finansów	30 762 271	7 681 347	7 681 347	25 146 700	25,0	81,7	327,4	327,4
1.1.	- <i>overnight</i> (O/N)	533 609	981 347	981 347	97 167	183,9	18,2	9,9	9,9
1.2.	- terminowe	30 228 662	6 700 000	6 700 000	25 049 533	22,2	82,9	373,9	373,9

10.14. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Minister Finansów
8. Minister Rodziny i Polityki Społecznej
9. Komisja Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
10. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
11. Komisja Polityki Społecznej i Rodziny Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej